

วารสารวจนะ VACANA

Journal of Language and Linguistics

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2556)
Volume 1 Number 1 (January-June 2013)

ISSN: 2287-0903

The Characteristics and Ideologies of Code-mixing between Thai and English in Magazine Advertisements

ลักษณะและอุดมการณ์ของการปนภาษาไทยกับภาษาอังกฤษจากโฆษณาที่ปรากฏในนิตยสาร

Wimonwan Aungsuwan¹

Abstract

The purposes of this paper are to analyze the characteristics in terms of processes and structures of code-mixing between Thai and English magazine advertisements, and to analyze the ideologies of code-mixing related to Thai cultures. The advertisements including code-mixing were selected from Dichan Magazine. The data were collected from January 2011 to December 2011. The results showed that code-mixing was found in many kinds of advertisements: cosmetics, electrical equipment, and foods. The processes of code-mixing included borrowing, translation, and hybridization. The results showed the structures of English code-mixing in many levels: word level, phrase level, and sentence level. In addition, ideologies were related to beauty, modernity, and credibility. Code-mixing is one of the techniques that the writers use in order to help the consumers have positive attitudes towards the products.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะซึ่งหมายรวมถึงกลวิธีและโครงสร้างของการปนภาษาอังกฤษกับภาษาไทยจากโฆษณาที่ปรากฏในนิตยสารและเพื่อวิเคราะห์อุดมการณ์จากการปนภาษาในโฆษณาซึ่งสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนิตยสารดิฉันระหว่างเดือนมกราคมถึงธันวาคม พ.ศ. 2554 จากผลการศึกษา พบว่าการปนภาษาปรากฏในโฆษณาหลากหลายประเภท ได้แก่

¹ Wimonwan Aungsuwan is a Ph.D. Student in English Language Studies, Faculty of Liberal Arts, Thammasat University.

โฆษณาเครื่องสำอาง เครื่องใช้ไฟฟ้า และอาหาร นอกจากนี้ผู้เขียนยังใช้กลวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การยืม การแปล และการผสมผสานกลวิธีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ยังพบว่ามีการปนภาษาอังกฤษในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับคำ วลี และประโยค อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาายังแสดงให้เห็นว่าอุดมการณ์มีความสัมพันธ์กับความงาม ความทันสมัย และความน่าเชื่อถืออีกด้วย การปนของภาษาเป็นหนึ่งในกลวิธีที่ผู้เขียนโฆษณาใช้เพื่อทำให้ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีกับสินค้า

1. Introduction

Code-mixing means the substitution or mixing of various linguistic units among two or more languages (Berns, 2010, pp. 214-216; Chantarothai, 2011, p. 7, citing Poplack, 1980; Lamas, Mullany, & Stockwell, 2007; Leung, 2010a, p. 49, citing Bhatia and Ritchie, 2004; Mesthrie, 2001, p. 442). Many studies are done on code-mixing among many languages in advertisements such as the mixing between English and Chinese (Chen, 2006, pp. 467-478; Leung, 2010a, pp. 49-61; 2010b, pp. 417-429), the mixing between English and French (Martin, 2002, pp. 8-20), and the mixing between Japanese and English (Takashi, 1990, pp. 327-341).

In addition, there are many studies on code-mixing between Thai and English found in advertisements (Chantarothai, 2011; Huebner, 2006, pp. 31-51) which are focused on the effect of code-mixing (Thai-English) in advertisements on product knowledge, understanding, attitudes, purchase and writers' intention.

Milroy (2001), and Van Dijk (1995a; 1995b; 1995c; 1998; 2001) explain that ideology means a form of social cognition shared by social groups, organizations or institutions. Ideologies thus formed the basis of the social representations and practices of group members. Besides, they might influence social attitudes, beliefs, and knowledge. Many previous studies are done on ideologies found in Thai advertisements (Jaradjarungkiat, 2006; Pongudom, 2006).

In terms of linguistic processes, Kachru (1987, pp. 131-133) cites that the writers use many linguistic processes to nativize language. Watkhaolarm (2005, pp. 145-158) adopted Kachru's framework in her work. Her results show linguistic processes used for retaining Thai

language in English work including transfer, translation, shift, hybridization, lexical borrowing, and reduplication. Both Kachru's and Watkhaolarm's studies are focused on literary work.

As we have seen, the previous studies are not done on ideologies of code-mixing between English and Thai found in advertisements. In terms of linguistic processes, they are not focused on non-literary work especially Thai advertisements. Unlike the previous studies, this paper aims to analyze processes and structures of code-mixing between Thai and English. In addition, the purpose of this paper is to analyze the ideologies of code-mixing related to Thai cultures. The data are collected from magazine advertisements. The results of this study help the readers know the similarities and the differences between this study and the previous studies in terms of processes, structures of code-mixing, and Thai ideologies.

2. Code-mixing, ideologies, and linguistic processes

The term "code-mixing" is a fluid one that overlaps with "code-switching" and "mixed code". It means the substitution or mixing of various linguistic units among two or more languages (Berns, 2010, pp. 214-216; Chantarothai, 2011, p. 7, citing Poplack, 1980; Lamas, Mullany, & Stockwell, 2007; Leung, 2010a, p. 49, citing Bhatia and Ritchie, 2004; Mesthrie, 2001, p. 442). The structures of English code-mixing included word level such as "Sirtuin EX1", phrase level: "smart thinking" and sentence level such as "You can feel". Takashi (1990, cited by Chantarothai, 2011, pp. 7-8) pointed out five reasons for mixing between English and native language in the society. (1) Mixed English words could fill a lexical gap because of no native equivalent. (2) There were terminologies which were more technical and special terms and could not be replaced by native equivalents. (3) The use of mixed English words was to avoid direct expressions referring to embarrassing things in some topics, such as sex. (4) The mixed English words could convey a modernity and sophistication. (5) There were trade names that were used directly without translation.

Many studies were done on code-mixing among many languages in advertisements such as the forms and the attitudes towards the use of mixing between English and Chinese in magazine advertisements in Taiwan (Chen, 2006, pp. 467-478), the reasons and the attitudes towards the use of code-mixing between English and Chinese in print advertisements in Hong Kong (Leung, 2010a, pp. 49-61; 2010b, pp. 417-429), the cultural images and different varieties of English in French television advertisements (Martin, 2002, pp. 8-20), and the sociolinguistics of English borrowings in Japanese advertising texts (Takashi, 1990, pp. 327-341). The results revealed that the consumers had positive attitudes towards the mixing of English in advertisements.

In terms of Thai print advertisements, there were many studies on code-mixing between Thai and English (Chantarothai, 2011; Huebner, 2006, pp. 31-51). Chantarothai (2011) explained that the majority of Thai females believed that advertisements containing code-mixing between Thai and English could convey message effectively, provide better knowledge and understanding than Thai monolingual advertisements, as well as create a positive attitude towards language in advertising and product image. In addition, There was a correlation between the use of code-mixing and consumers' educational background; code-mixing in advertisements created better knowledge, understanding, attitudes towards language and product image than not using mixed English terms for high educated consumers.

In contrast, Chantarothai (2011) cited that the use of code-mixing had a significant effect only on product image for low educated consumers. The use of mixed English terms created less knowledge, and understanding for low educated customers because they were not familiar with English terms.

However, code-mixing did not cause better attitude towards advertisements as a whole and had no influence on the purchase intentions for two groups of Thai females who were at different educational levels. According to Chantarothai (2011), several influences affecting consumer buying behavior can be classified as internal influences and external influences. The

internal influences are knowledge, attitude, personality, lifestyle and motivation, whereas the external influences consist of group membership and purchase situation. Moreover, the components of print advertisements are not only text parts but also visuals. The visuals are usually more important than copy: they are more effective in attracting readers' attention and can instantly present the product in a motivating way. Moreover, there are also many influential factors affecting a consumer's purchase intention such as product knowledge, design, features, brand and price.

In addition, Troyer (2012, pp. 109-110) studied the use of English in advertisements from Thai online newspapers. The data collected in advertisements from Thai online newspapers revealed that English was used to associate products and services (especially those related to media and technology) with concepts of modernity, globalization, mass communication and media, commerce, and wealth. Huebner (2006) demonstrated that English in the Bangkok linguistic landscape was constructed not only for foreigners but also for Thais in order to convey modernity and brand recognition.

Milroy (2001), and Van Dijk (1995a; 1995b; 1995c; 1998; 2001) defined ideology as a form of social cognition shared by social groups, organizations or institutions. Ideologies thus formed the basis of the social representations and practices of group members. In addition, they might influence the ways social attitudes, beliefs, and knowledge expressed in all levels of discourse structures such as intonation, sentence syntax, lexical selection, topicalization or implicitness. Ideologies were adopted in many studies such as a contextual analysis' of fragments of a parliamentary debate in the UK on immigration (Van Dijk, 2001), and a study on semantic structures of discourse including topic, focus, propositional structure, local coherence, level of description, implications and macrostructures expressed in opinion articles in the New York Times and the Washington Post (Van Dijk, 1995b).

Many previous studies were done on ideologies found in Thai women's magazines (Jaradjarungkiat, 2006; Pongudom, 2006). According to Jaradjarungkiat (2006), her results from

Thai advertisements showed that ideologies of Thai women were related to intelligence, beauty, richness, and smartness. The writers used many techniques in order to persuade the consumers to buy the products. They gave good information about presenters' background knowledge. For example, these presenters came from good families. They were good-looking, and famous. They had good jobs. In addition, the writers informed the consumers about the presenters' satisfaction of the products.

Like Jaradjarungkiat (2006), Pongudom (2006) explained about beauty found in Thai cosmetic advertisements. The writers used language as a tool for reflecting, expressing and creating Thai values of beauty and for persuading the consumers to buy the products. In addition, her results showed that the writers used many techniques for persuading the consumers such as head adjective + modifier, metaphor, simile, and hyperbole. In addition, they used scientific terms, facts, and beliefs.

In this work, the concept of ideology was used to analyze Thai women's attitudes expressed in the code-mixing in magazine advertisements. Advertisements were used to create consumers' satisfaction (Chantarothai, 2011, p. 9). Thus, the ideologies in advertisements might be similar to Thai women in order to persuade them to buy the products.

In terms of linguistic processes, Kachru (1987, pp. 131-133) cited that the writers used many linguistic processes to nativize language which can be divided into three main groups. Firstly, nativization of context included historical and cultural presupposition, narrative technique, and collocational relationships. Secondly, nativization of cohesiveness contained collocation extension, the use and frequency of grammatical forms, lexical shift, hybridization, and loan translation. Thirdly, nativization of rhetorical strategies consisted of the use of native similes and metaphors, the transfer of rhetorical devices for "personalizing" speech interaction, the translation ("transcreation") of proverbs, idioms, the use of culturally dependent speech styles, and the use of syntactic devices.

Watkhaolarm (2005, pp. 145-158) adopted Kachru's framework in her work. She divided linguistic processes used for retaining Thai language in English work into six main types.

1. Transfer

The process of transfer means the transfer of contextual units that are not elements of the target language (Watkhaolarm, 2005, p. 147). This process includes transfer of cultural elements, social elements, and religious elements as shown in the following examples.

1.1 Transfer of cultural elements contained the use of kinship terms together with name such as "Cousin Chinn", "Granduncle Pin", and "great-grandmother Chandra" (Watkhaolarm, 2005, p. 148).

1.2 Transfer of social elements means how to address people by titles, birth rank, and social status such as "Prince Loburi, the Viceroy", "Phya Bhibul", "Grand Abbot", "Kroo Nil" (Watkhaolarm, 2005, p. 148).

1.3 Transfer of religious elements consisted of karma belief (Watkhaolarm, 2005, pp. 151-152). According to Jaradjarungkiat (2006).

2. Translation

According to Watkhaolarm (2005, p. 147), "word for word translation (or a transcreated style) refers to rank-bound and rank-changed translation. Rank-bound translation means the formal items of the first language are translated at the same "rank" into the target language. For example, a compound noun remained a compound noun. Rank-changed translation means the formal items of the first language are translated at different ranks into the target language, which can be higher and lower ranks (e.g., Thai sentences being reduced to a noun or a noun phrase)." The results of her study showed that Thai cliché, cursing, the transcreated style, characters' Thai names, and Thai cultures were translated into English such as "Before you may pass this golden gate to your precious wife, to live together on a pile of silver and gold", "white elephant from the jungle", "Away from your mother's breast into your husband's arms", "You, a

swift lightning. You, a bad wave in the sea. You, a farer of the road. You, a golden flower.”, “it was she who gave me the name Kumut, meaning ‘the White Lotus’”, “auspicious omen”, and “long-tail boats” (Watkhaolarm, 2005, pp. 148-149, p. 153).

3. Shift

The shift means the change from Thai proverbs, old sayings and metaphors into English. Watkhaolarm (2005, p. 147) explained that the shift of fixed collocations or idioms did not establish formal equivalence as in translation. Her results illustrated many examples: “If you are brought up among white swans, you’ll behave like a swan. If you are brought up among black crows, you will behave like a crow, regardless of what you are.”, “A flexible tree does not break in a storm.”, “After all, when sugar is near the ant, the temptation is too great.”, “Just as a bamboo is killed by its own skin, so is a wicked person destroyed by hatred, greed, and delusion born of his own wicked mind.”, (Watkhaolarm, 2005, p. 150, 152).

Baker (2005) called shift as cultural substitution. This strategy involves “replacing a culture-specific item or expression with a new language item which does not have the same meaning but is likely to have a similar impact on the reader in new language. The main advantage of using this strategy is that it gives the reader a concept with which she/he can identify something familiar and appealing”.

4. Hybridization

Watkhaolarm (2005, p. 147) cited that “hybridization entailed the combination of lexical items from two or more languages for a compound formation (in this case, lexical items of English and Thai)”. Her results showed many hybridizations containing Thai proper nouns and English words such as “pong grass”, “yang tree”, “bo tree”, “bo leaves”, “bamboo krang”, “koy tree”, “jampa flowers”, “sarika birds”, “black kawao (bird)”, “takraw ball (sport)”, “pla tapoh fish”, “the bamboo krohs”, “silk panung (wrap around skirt)”, and “Nora dance”, (Watkhaolarm, 2005, p. 150).

5. Lexical borrowing

According to Watkhaolarm (2005, p. 147), lexical borrowing is used when the target language lacks a lexical item with the same semantic interpretation such as currency, the minorities in Burma , clothes, and sports. Her results contained many example: “Satang”, “longyi”, “pasin”, and “Muay Thai” (Watkhaolarm, 2005, p. 150, p. 154).

Baker (2005), Barnwell (1980), & Larson (1984) called lexical borrowing as loan word. They defined loan word as “a word which has been borrowed from another language and adopted into the new language.” In addition, Baker (2005) explained that this strategy is particularly common in dealing with culture-specific items.

6. Reduplication

Reduplication is the process of syntactic repetition involving repeating a constituent of the sentence, i.e. exact reduplication or the use of appositive elements (the repeated items are the translation of the appositive elements) (Watkhaolarm, 2006, p. 147). For example, Farang which means the westerner or Caucasian is used as noun and adjective (Watkhaolarm, 2005, p. 154).

Kachru’s and Watkhaolarm’s studies were adopted to analyzed linguistic processes of code-mixing in this study.

3. Research Methodology

In this study, the advertisements including code-mixing were selected from *Dichan* Magazine. Code-mixing here refers to the mixing between Thai and English. The data were collected from January 2011 to December 2011. This magazine is fortnight containing twenty-four numbers per a year. It is selected because it is popular female magazine. It has been published for thirty-five years. Almost columns are not translations but they are original Thai versions. The target group is Thai readers so they might reflect Thai female’s values, beliefs, or

cultures. For example the title of this magazine, Dichan, is Thai which means Thai female first person pronoun like “I” in English.

After sample selection, the code-mixing in advertisements were analyzed in terms of the characteristics including the structures and linguistic processes, and ideologies.

The next section is focused on the characteristics and ideologies of code-mixing. The results showed that the processes of code-mixing included borrowing, translation, and hybridization. It was found structures of English code-mixing in many levels: word level, phrase level, and sentence level. In addition, ideologies were related to beauty, modernity, and credibility.

4. The characteristics of code-mixing in magazine advertisements

The results showed that code-mixing was found in many advertisements such as cosmetics, electrical equipment, foods, etc. In terms of the frequency of code-mixing, the results revealed that there were 370 samples of advertisements divided into four main types: 240 samples of cosmetics, 54 samples of electrical equipment, 12 samples of foods, and 64 samples of other advertisements. (See the following table.)

Table 1: The frequency of code-mixing in magazine advertisements

Types of advertisements	Number of code-mixing	Percentage
Cosmetics	240	64.86
Electrical equipment	54	14.59
Foods	12	3.24
Others	64	17.30
Total	370	100.00

In addition, the process of code-mixing included borrowing, translation, and hybridization as illustrated in the following table.

Table 2: The frequency of code-mixing process in Magazine advertisements

Process of Code-mixing	Types of advertisements	Number	Percentage
Borrowing (341 samples)	Cosmetics	223	60.27
	Electrical equipment	51	13.78
	Foods	9	2.43
	Others	58	15.68
Translation (22 samples)	Cosmetics	14	3.78
	Foods	3	0.81
	Others	5	1.35
Hybridization (7 samples)	Cosmetics	3	0.81
	Electrical equipment	3	0.81
	Others	1	0.27
Total		370	100.00

In this table, it was found that the process of code-mixing contained 341 samples of borrowing including 223 samples of cosmetics, 51 samples of electrical equipment, 9 samples of foods, and 58 samples of other advertisements; 22 samples of translation containing 14 samples of cosmetics, 3 samples of foods, and 5 samples of other advertisements; and 7 samples of hybridization including 3 samples of cosmetics, 3 samples of electrical equipment and 1 sample of other advertisement.

1. Borrowing

Borrowing was categorized into three levels: word, phrase, and sentence levels as mentioned below.

1.1 Word level

Lexical borrowing was found in many advertisements such as cosmetics, foods, electrical equipment, and other advertisements as shown in the following examples.

1.1.1 Cosmetics

Example 1

“POLA

WHITE

SHOT

QL

ผิวสวยพิศุทธิ์ใส... ประหนึ่งย่อนเวลาสู่วัยเยาว์”

POLA was the trademark of cosmetic. The writer used English code-mixing in order to convey brand recognition. In addition, it helped the consumers have positive attitude towards the product image.

Example 2

“ได้เวลาของคุณแล้ว ใช้ควบคู่กับ *Time Zone Day Creme*”

As we have seen, Time Zone Day Creme was the type of cosmetics. The writer used English code-mixing in order to help the consumers have positive attitude towards the product image.

Example 3

“บำรุงให้ผิวดูอ่อนเยาว์-ในชั่วข้ามคืน ด้วยเทคโนโลยีสูตรเฉพาะ *Sirtuin EX1* จากสถาบันวิจัย เอสเต ลอดเดอร์ ช่วยชะลอความร่วงโรย ลดเลือนเส้นริ้ว และริ้วรอยลงอย่างน่าอัศจรรย์ใจ”

Sirtuin EX1 was the name of the formula found in the cosmetic. The writer used this English code-mixing in order to give more information and convey credibility. It helped the consumers have positive attitude towards the product image.

1.1.2 Foods

Example 4

“ไขไก่สด S ★ *Pure* จาก *Betagro*

“ไม่มีแบคทีเรีย *Salmonella* และยาปฏิชีวนะ”

This example was the trademark of egg advertisement. S ★ Pure was the trade name and Betagro was the name of company. The writer used English names in order to convey brand recognition. In addition, it helped the consumers have positive attitude towards the product image.

Example 5

“ไข่ไก่สด S ★ Pure จาก Betagro
ไม่มีแบคทีเรีย *Salmonella* และยาปฏิชีวนะ”

The results showed that *Salmonella*, scientific name, was found in this example. The writer used this English name in order to give more information and convey credibility. It helped the consumers have positive attitude towards the product image.

1.1.3 Electrical equipment

Example 6

“Electrolux
The perfect Gift for your home
ให้ อีเลคโทรลักซ์
.... แทนสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อคุณ”

As illustrated in this example, Electrolux was the trademark of washing machine. The writer used English names in order to convey brand recognition. It helped the consumers have positive attitude towards the product image.

1.1.4 Others

Example 7

“จึงไม่แปลกใจเลยที่วันนี้ *Rockport* จะเข้ามาครองใจพวกเราทั้งครอบครัว เพราะเข้าได้กับทุกไลฟ์สไตล์ที่
ต้องการ “

In this example, Rockport was the trademark of the shoes. The writer used English names in order to convey brand recognition. In addition, it helped the consumers have positive attitude towards the product image.

Example 8

“BMW 7 Series

www.bmw.co.th”

This example illustrated that BMW was the trademark of the car. The writer used English names in order to convey brand recognition. It helped the consumers have positive attitude towards the product image.

1.2 Phrase level

Phrasal borrowing was found in cosmetics, and electrical equipment as shown in the following example.

1.2.1 Cosmetics

Example 9

“LA MER

The whitening essence intense”

This example showed that the whitening essence intense was phrasal borrowing. In addition, it was related to Thai ideology of beauty. The writer used language as a tool for reflecting, expressing and creating Thai values of beauty. Whitening was found in this example. Thus, Thai females may believe that beautiful person is white.

1.2.2 Electrical equipment

Example 10

“smart thinking, simple living

Ecostorm

TECHNOLOGY

“ชักสะอาดยิ่งกว่า ประหยัดน้ำยิ่งขึ้น”

Smart thinking, simple living was phrasal borrowing in this advertisement. The writer used this phrase in order to persuade the consumers to buy this product.

1.3 Sentence level

Sentential borrowing was found in many products such as cosmetics, and foods as mentioned below.

1.3.1 Cosmetics

Example 11

“Apex

Profound Beauty

The result you can feel.”

The result you can feel was sentential borrowing in this example. The writer used this English sentence in order to persuade the consumers to buy this product.

Example 12

“SHISEIDO

WHITE LUCENT

Intensive

Spot targeting Serum

Concentré Intensive

Anti-Tache

Stubborn spots diminished in just two weeks.”

In this example, “Stubborn spots diminished in just two weeks.” Was sentential borrowing. The writer used this sentence in order to give information. It helped the customers to have positive attitude towards this product.

1.3.2 foods

Example 13

“YOU ARE WHAT YOU EAT”

ควรกินอาหารหลากหลายครบ 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสมเป็นประจำ

You are what you eat was sentential borrowing.

2. Translation

Translation was found in many advertisements such as cosmetics, foods, and other advertisements as mentioned below.

2.1 Cosmetics

Example 14

“Preventive

ปกป้องผิวให้ลดโอกาสระคายเคืองด้วย Nickel Block”

In this example the word “preventive” was translated as “ปกป้อง. It helped the consumers who were not familiar with English understood the meaning of this word.

2.2 Foods

Example 15

“CONSTANT SOFTNESS

รับประกันนุ่มคงที่”

The phrase “CONSTANT SOFTNESS” was translated as “นุ่มคงที่”. This translated version Helped the consumers understand the quality of this product and helped the customers have positive attitude towards the product image.

2.3 Others

Example 16

“Health Check-Up

บริการตรวจสุขภาพประจำปี ณ โรงพยาบาลชั้นนำ”

As shown in this example, “health check-up” was translated as “ตรวจสุขภาพ”. It helped the consumers who were not familiar with English understood the meaning of this English code-mixing.

3. Hybridization

Hybridization was found in many advertisements such as cosmetics, electrical equipment, and other advertisements as discussed below.

3.1 Cosmetics

Example 17

“ผิวสวยพิศุทธิไส.. ประหนึ่งย่อนเวลาสู่วัยเยาว์
ด้วยการควบคุมความสมดุลของค่า *pH* ที่ป้องกันการเกิดสีผิวไม่สม่ำเสมอ
เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีดำหนิใดแห่งผิวย้อนกลับ”

This example showed that the word “ค่า PH” was hybridization between Thai and English. The writer used this code-mixing to give more information and convey credibility. It helped the consumers have positive attitude towards the product image.

3.2 Electrical equipment

Example 18

“โครงสร้างถูกออกแบบให้ลดเสียงและการสั่น ในขณะที่เครื่องทำงาน
*เปรียบเทียบระหว่างรุ่น *NA-FS90X1* และ *NA-F90H1*”

In this example, the word “รุ่น *NA-FS90X1*” was hybridization between Thai and English. The writer used this code-mixing in order to convey product recognition.

3.3 Cars

Example 19

“ที่สุดแห่งยนตรกรรมเหนือระดับเพื่อผู้นำเช่นคุณ

BMW EfficientDynamics

Less consumption. More driving pleasure.

*รางวัลจากสถาบัน *iSuppli* ปี 2009”

As illustrated in this example the institution name “สถาบัน iSuppli” was hybridization between Thai and English. The writer used this code-mixing to convey credibility because this product got award from this institution.

In terms of ideologies of code-mixing, the writers used code-mixing between English and Thai as a tool for reflecting, expressing and creating Thai values. The results of this study showed Thai ideologies related to beauty, modernity, and credibility as mentioned below.

Dichan Magazine contained a lot of cosmetic advertisements. They included many samples describing beauty such as “white” (Example 1, 12), “สวຍพิสุทธิไส” (Example 1), “อ่อนเยาว์” (Example 3), “whitening essence intense” (Example 9), “spots diminished in just two weeks” (Example 12), and “ผิวสวຍพิสุทธิไส.. ประหนึ่งย็อนเวลาสู้วัยเยาว์” (Example 17). According to data interpretation, Thai women believe that beautiful person is young, and white. The skin is firm, fresh, soft, and smooth.

In terms of modernity, Many facebook addresses such as “www.facebook.com/yachitr”, e-mail addresses including “Yachitr@gmail.com”, “booking@dusit.com”, and web addresses such as “www.bmw.co.th”, and “www.clinique.co.th” were found in these magazine advertisements. In addition, “กด like” which referred to “press like”, the expression used in facebook or online community, was found in this study. Thus, modernity means high technology. Thai modern women can use high technology such as computer and Internet to search the information.

In addition, the results revealed credibility. The magazine advertisements contained many scientific names such as “Sirtuin EX1” (Example 3). In addition, the products were guaranteed by many institutions and many awards such as “สถาบัน *iSuppli*” (Example 19). In terms of credibility of the products, scientific names, guarantees, were some factors making Thai women decide to buy the products.

6. Conclusion and Discussion

The purposes of this paper are to analyze the characteristics in terms of processes and structures of code-mixing between Thai and English magazine advertisements, and to analyze the ideologies of code-mixing related to Thai cultures. The advertisements including code-mixing were selected from Dichan Magazine. The data were collected from January 2011 to December 2011.

The results showed that code-mixing was found in many kinds of advertisements: cosmetics, electrical equipment, and foods. The processes of code-mixing included borrowing, translation, and hybridization. Borrowing was found in cosmetics, electrical equipment, foods, and other advertisements. Translation was in cosmetics, foods, and other advertisements. Hybridization was found in cosmetics, electrical equipment and other advertisements. The results showed the structures of English code-mixing in many levels: word level, phrase level, and sentence level. In addition, ideologies were related to beauty, modernity, and credibility.

The results confirm the previous studies. Like Takashi (1990, cited by Chantarothai, 2011, pp. 7-8), code-mixing in magazine advertisements, including technical terms especially scientific names and trade names are found in this study. Besides, Like Huebner's (2006) work, the writers use code-mixing in order to convey brand recognition. In addition, the results of this study are similar to Watkhaolarm's (2005) work in terms of the process including borrowing, translation, and hybridization.

Like Jaradjarungkiat's (2006) work, the results of this study show that ideologies of Thai women are related to beauty. The words “ขาว” and “white” are found in both her work and this study. In addition, this study supports Pongudom's (2006) idea that the writers use language as a tool for reflecting, expressing and creating Thai values.

According to Milroy (2001), and Van Dijk (1995a; 1995b; 1995c; 1998; 2001), ideologies influence social attitudes, beliefs, and knowledge. The results of this study show that Thai women's attitudes towards beauty, the modern lifestyles, and the beliefs of credibility of products are expressed in code-mixing. For example, the writers use code-mixing as a tool for express the ideologies of beauty. Thai females believe that beautiful person is white. For this reason, they may buy products which help them white.

Chantarothai (2011) cited that code-mixing in advertisements creates less understanding for low educated than high educated consumers. In some cases, both English versions and Thai translated texts are found in this study. For example, “constant softness” is translated as “นุ่มคงที่”. The translated version may create understanding for low educated consumers.

One magazine was selected in this study. In the future, various magazines should be randomly selected in order to generalize the results of the study. Besides, many advertisements containing code-mixing should be selected from various resources such as online advertisements and advertisements from television in order to compare the similarities and differences of characteristics and ideologies between two resources. In addition, the further study should be done on the reasons for using code-mixing in advertisements by interviewing the advertisers. Kachru's framework should be adopted for analyzing code-mixing in other resources.

References

- Baker, M. (2005). *In other words: A course book of translation*. New York: Routledge.
- Barnwell, K. G. L. (1980). *Introduction to semantics and translation (2nd ed.)*. High Wycombe: Summer Institute of Linguistics.
- Berns, M. (2010). *Concise encyclopedia of applied linguistics*. Oxford: Elsevier.
- Chantarothai, T. (2011). *The effect of code-mixing (Thai-English) in print advertisements on product knowledge and understanding, attitudes, and purchase intention: Consumers' educational background as a moderator*. M.A. Research Paper, Thammasat University, Language Institute, English for Career.
- Chen, C. (2006). The mixing of English in magazine advertisements in Taiwan. *World Englishes*, 25, 467-478.
- Huebner, T. (2006). Bangkok's linguistic landscapes: Environmental print, code mixing and language change. *International Journal of multilingualism*, 3(1), 31-51.
- Kachru, B. B. (1987). The bilingual's creativity and contact literatures. In L. E. Smith (eds.) *Discourse across cultures: Strategies in world Englishes*, (pp. 125–140). London: Prentice-Hall.
- Lamas, C., Mullany, L., & Stockwell, P. (2007). *The Routledge companion to sociolinguistics*. London; New York: Routledge.
- Larson, M. L. (1984). *Meaning-based translation: A guide to cross-language equivalence (2nd ed.)*. Lanham: University Press of America.
- Leung, C.-H. (2010a). An empirical study on code mixing in print advertisements in Hong Kong. *Asian Journal of Marketing*, 4(2), 49-61.
- Leung, C.-H. (2010b). Code-mixing in print advertisement and its cultural implication in Hong Kong. *European Journal of Social Sciences*, 12(3), 417-429.
- Martin, E. (2002). Cultural images and different varieties of English in French television commercials. *English Today* 72, 18(4), 8-20.

- Mesthrie, R. (2001). **Concise encyclopedia of sociolinguistics**. New York: Elsevier.
- Milroy, L. (2001). The social categories of race and class: Language ideology and sociolinguistics. In N. Coupland, S. Sarangi, and C.N. Candlin (eds.), **Sociolinguistics and social Theory**, pp. 235-260. London: Longman.
- Takashi, K. (1990). A sociolinguistic analysis of English borrowings in Japanese advertising tests. **World Englishes**, 9, 327-341.
- Troyer, R.A. (2012). English in the linguistic netscape. **World Englishes**, 31(1), 93-112.
- Van Dijk, T.A. (1995a). Discourse analysis as ideology analysis. In C. Schaffner and A.L. Wenden (eds.) **Language and peace** (pp. 17-33). Aldershot: Dartmouth.
- Van Dijk, T.A. (1995b). Discourse, semantics, and ideology. **Discourse and Society**, 5(2), 243-289.
- Van Dijk, T.A. (1995c). Ideological discourse analysis. In E. Ventola, & A. Solin (eds.) **Special Issues Interdisciplinary Approaches To Discourse Analysis**, (pp. 135-161). Helsinki: New Courant.
- Van Dijk, T.A. (1998). **Ideology, A multidisciplinary approach**. London: Sage.
- Van Dijk, T.A. (2001). Discourse, ideology, and contexts. **Folia Linguistica**, xxx (1-2), 11-40.
- Watkhaolarm, P. (2005). Think in Thai, write in English: Thainess in Thai English literature. **World Englishes**, 24(2), 145-158.

เอกสารอ้างอิงภาษาไทย

- เทพี จรัสจรวงเกียรติ. (2549). **ฉลาด สวย รวย เก่ง: การสร้างคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ผ่านเรื่องเล่าในโฆษณาของนิตยสารผู้หญิงไทย**. ใน กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และจันทิมา เขียวมานนท์ (บรรณาธิการ), **พลวัตของภาษาไทยปัจจุบัน** (น. 215-231). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิษฐ์ พงศ์อุดม. (2549). **มุมมองความงามที่นำเสนอผ่านวาทกรรมโฆษณาเครื่องสำอาง**. ใน กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และจันทิมา เขียวมานนท์ (บรรณาธิการ), **มองสังคมผ่านวาทกรรม** (น. 223-240). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพศ-ภาษา: การสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศสภาวะ
ผ่านกลวิธีทางภาษาในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทย

Gender-Discourse: Ideology on gender represented by linguistic
strategies in public discourse of Thai language

วิสันต์ สุขวิสิทธิ์¹

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความวิชาการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลผลการศึกษาด้านกลวิธีทางภาษาที่ใช้เพื่อสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศสภาวะจากงานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาประเด็นดังกล่าวในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทยตามแนวทฤษฎีวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ จำนวน 5 เรื่อง ผลการศึกษางานวิจัยดังกล่าวพบกลวิธีทางภาษาซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ กลวิธีทางภาษาระดับคำ กลวิธีทางภาษาระดับประโยค กลวิธีทางภาษาระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์ และกลวิธีทางภาษาระดับปริจเฉท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาษาต่างๆ ระดับนั้นสามารถประกอบสร้างหรือตอกย้ำความคิดเกี่ยวกับเพศสภาวะสู่ผู้อ่านและสังคมได้ นอกจากนี้ ยังพบว่า กลวิธีทางภาษาบางประการอาจมีส่วนสัมพันธ์กับบริบทที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตวาทกรรม อันได้แก่ ประเภทของวาทกรรมและผู้รับสารอีกด้วย

Abstract

This is an academic article which aims at compiling the studies on linguistic strategies used to convey the concept of gender from different research in public discourse of Thai language. Based on the Critical Discourse Analysis, the study was carried out in 5 publications. The results showed that linguistic strategies could be classified into 4 levels: lexical level, syntactic level, pragmatic level, and discourse level. It is clearly shown that all classes of language compose or insist on the concept of gender and it is conveyed to the readers and the society. Moreover, some linguistic strategies are related to the procedural context of discourse production such as types of discourse and receivers.

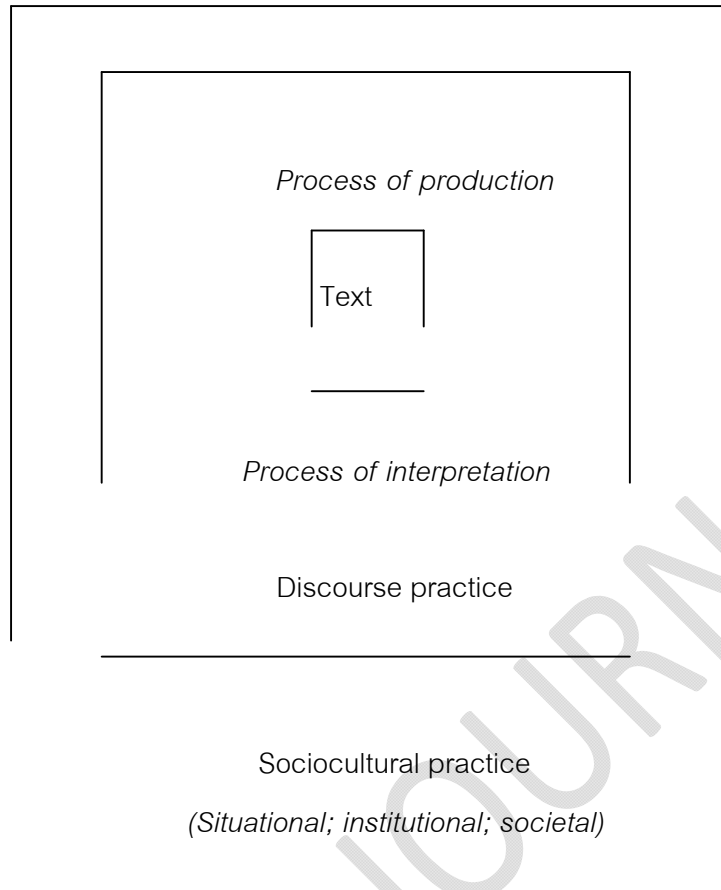
¹ อาจารย์ประจำสำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เพศสภาวะกับวาทกรรมและภาษา

Sex หรือที่ในภาษาไทยบัญญัติว่า “เพศสรีระ” นั้นเป็นคำศัพท์ที่มุ่งเน้นถึงการจัดจำแนกหญิงชายตามลักษณะทางกายภาพและชีวภาพ ซึ่งต่างจากคำว่า Gender หรือ “เพศสภาวะ” ที่กล่าวถึงเพศในแง่ของการประกอบสร้างทางสังคม บาร์เกอร์ (Barger, 2008: 480) กล่าวว่า เพศสภาวะนั้นเป็นเรื่องของการประกอบสร้างความเป็น “ผู้หญิง” และความเป็น “ผู้ชาย” ในสังคม รวมถึงการแสดงบทบาทอัตลักษณ์ของ “ผู้หญิง” และ “ผู้ชาย” ผู้สังคม แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับเวสต์และซิมเมอร์แมน (West and Zimmerman, 1987) ที่กล่าวว่า เพศสภาวะมิใช่สิ่งที่ติดตัวเรามาตั้งแต่กำเนิด และมีใช้สิ่งที่เรามีอยู่ แต่เป็นสิ่งที่เรากระทำหรือแสดงออก ด้วยเหตุนี้ตามแนวคิดดังกล่าว ถึงแม้มนุษย์จะถือกำเนิดมา มีสรีระเป็นหญิงหรือเป็นชาย แต่ก็มีได้หมายความว่าผู้นั้นจะมีเพศสภาวะดังเช่นสรีระที่ปรากฏ เพศสภาวะของผู้นั้นจะค่อยๆ ถูกหล่อหลอมผ่านสถาบันทางสังคมต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมถึงสถาบันสื่อมวลชน จนทำให้ผู้นั้นมีลักษณะที่เหมาะสมตามเพศของตนตามที่สังคมคาดหวัง

นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมา มีนักวิจัยหลายท่านที่สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศสภาวะกับวาทกรรมในสาขาวิชาต่างๆ กันอย่างกว้างขวาง เช่น ด้านมานุษยวิทยา ปรัชญา จิตวิทยา ภาษาศาสตร์ วรรณคดี นิเทศศาสตร์และการสื่อสาร ในช่วงเวลานี้ นักวิจัยต่างสนใจศึกษาภาษาในฐานะที่เป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมและการจัดการการแสดงออกเกี่ยวกับเพศสภาวะด้านต่างๆ ของสมาชิกในสังคม (West, Lazer and Framarae, 1997)

ต่อมาแฟร์คลอฟ (Fairclough, 1989) ได้เสนอแนวการวิเคราะห์วาทกรรมที่ชื่อว่า วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis – CDA) โดยนำแนวคิดของฟูโกต์ที่เห็นว่า วาทกรรมนั้นเป็นระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต (constitute) เอกลักษณ์ (identity) และความหมาย (significance) ให้แก่สรรพสิ่งต่างๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ทั้งความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร, 2543: 3-4) และขยายความว่า ภาษานั้นเองที่เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างหรือผลิตเอกลักษณ์และความหมายให้แก่สรรพสิ่ง นอกจากนี้ แฟร์คลอฟยังได้เสนอแผนภาพเพื่ออธิบายวาทกรรมโดยเชื่อมโยงการใช้ภาษาเข้ากับกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขทางสังคม ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบมิติทั้งสามของวาทกรรม (Fairclough, 1995: 98)

จากแผนภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ตามความคิดของแฟร์คลอฟ ตัวบทหรือภาษา (Text) นั้นเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของวาทกรรมโดยมีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมประกอบอยู่ด้วย อันได้แก่ วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discourse practice) ซึ่งหมายถึง กระบวนการผลิตและกระจายตัวบทและกระบวนการบริโภคนิยมและตีความตัวบทที่เกิดขึ้น และวิถีปฏิบัติทางสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural practice) ซึ่งหมายถึง ปัจจัยหรือบริบททางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆ ที่มีผลต่อกระบวนการผลิตและกระบวนการตีความตัวบทและส่งผลกระทบต่อไปยังตัวบทหรือภาษาที่ใช้สื่อสาร

จากแนวคิดดังกล่าว ภาษาจึงมิใช่เป็นเพียงผลที่เกิดจากกระบวนการทางสังคมเท่านั้น แต่อาจกล่าวได้ว่า ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางสังคม ดังจะเห็นว่า ทุกครั้งที่ใช้ภาษา เราต้องใช้ตามวิถีทางที่สังคมกำหนดและในขณะเดียวกันการใช้ภาษาแต่ละครั้งก็ส่งผลกระทบต่อปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างเรากับ สิ่งอื่นในสังคมด้วย เช่น การเลือกใช้คำสรรพนามในภาษาไทยที่ผู้พูดจำเป็นต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมตามที่สังคมกำหนด และขณะเดียวกันเมื่อผู้พูดเลือกใช้คำสรรพนามนั้นก็เป็นการแสดงถึง

ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้พูดกับผู้ฟังด้วยเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาษานั้นเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดและต่อยอด ชูความคิดต่างๆ ให้ดำรงอยู่ต่อไปในสังคม ดังนั้นหากวาทกรรมใดสามารถเข้าถึง (access) ผู้รับสารและสังคมได้มาก ก็ยิ่งมีผลต่อการถ่ายทอดและต่อยอดความคิดต่างๆ ที่ประกอบอยู่ในวาทกรรมนั้นไปสู่สังคมได้มากยิ่งขึ้นเช่นกัน รวมถึงความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมประกอบสร้างขึ้นนั้นจึงสามารถถ่ายทอดไปสู่สังคมผ่านภาษาซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของวาทกรรม

ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์จึงเป็นงานวิจัยที่มีผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงพลังของภาษาที่สามารถประกอบสร้าง สื่อและต่อยอดความคิดต่างๆ รวมถึงความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะ เช่น ผู้หญิงเป็นผู้อ่อนแอ ผู้ชายเป็นทำงานหาเลี้ยงครอบครัว หรือการเป็นเกย์เป็นสิ่งผิดไปสู่สังคม

จากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทยตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ พบว่า งานวิจัยต่างๆ ได้ศึกษาพบกลวิธีทางภาษาที่หลากหลาย เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ การเลือกใช้ประโยคบางประเภท การใช้มูลบท และการสร้างสهبท จึงเป็นที่น่าสนใจว่า กลวิธีทางภาษาต่างๆ ที่งานวิจัยในกลุ่มนี้พบว่า สามารถถ่ายทอดและต่อยอดความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทยได้นั้นประกอบด้วยกลวิธีประเภทใดบ้าง และกลวิธีเหล่านั้นสามารถประกอบสร้างคิดเกี่ยวกับเพศไปสู่สังคมได้อย่างไร ซึ่งจะช่วยให้เห็นพลังของภาษาที่ใช้สื่อสารในสังคมในอีกแง่มุมหนึ่งมากขึ้น

1. ภาษา: เครื่องมือสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะ

จากการสำรวจงานวิจัยที่ศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทยตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ พบงานวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของชนกพร อังศุวิริยะ (2551) ซึ่งศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงในบทความแสดงทัศนะในนิตยสารสตรีสารตั้งแต่ปี พ.ศ.2491 – 2539 งานของธีระ บุษบกแก้ว (2553) ซึ่งศึกษาการนำเสนออัตลักษณ์ของเกย์หรือชายรักชายในบทความและคอลัมน์จากเว็บไซต์ “เกย์ออนไลน์” งานของวุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2553) ซึ่งศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับความเป็นชายในโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับผู้ชายในนิตยสารสำหรับผู้ชาย งานของศิริพร ภัคดีผาสุข (2553) ซึ่งศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงในบทความแนะนำวิธีการ (How to) และโฆษณาสินค้าและบริการในนิตยสารสุขภาพและความงาม และงานของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) ซึ่งศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับความเป็นหญิงและความเป็นชายที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา

งานวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า วาทกรรมสาธารณะทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ บทความและคอลัมน์ใน นิตยสารและวารสาร บทความและคอลัมน์ในเว็บไซต์ โฆษณาในนิตยสาร และหนังสือเรียนนั้นต่างเป็น วาทกรรมที่ประกอบด้วยกลวิธีทางภาษาที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะ อันได้แก่ อัตลักษณ์ความเป็น หญิง ความเป็นชาย และความเป็นชายรักชายหรือเกย์ไปสู่สังคม

กลวิธีทางภาษาที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปสู่สังคมในวาทกรรมสาธารณะเหล่านี้สามารถ จำแนกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ กลวิธีทางภาษาระดับคำ กลวิธีทางภาษาระดับประโยค กลวิธีทาง ภาษาระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์ และกลวิธีทางภาษาระดับปริจเฉท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 กลวิธีทางภาษาระดับคำ: เพศภาวะที่สื่อผ่านความหมายประจำรูป

กลวิธีทางภาษาระดับแรกในงานวิจัยทั้ง 5 เรื่องดังกล่าวพบว่า สามารถสื่อความคิดเกี่ยวกับ เพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะประเภทต่างๆ ได้นั้นคือ กลวิธีทางภาษาในระดับคำ กลวิธีทาง ภาษาระดับนี้เป็นการใช้คำและกลุ่มคำเพื่อสื่อความหมายตามความหมายประจำรูปของคำหรือกลุ่มคำนั้น ซึ่งความหมายที่สื่อมานี้เองจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการประกอบสร้าง สื่อ หรือต่อยอดความคิดเกี่ยวกับ เพศภาวะต่างๆ ไปสู่ผู้อ่านรวมถึงสังคม

จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นสามารถสรุปกลวิธีทางภาษาในระดับคำที่ใช้เพื่อสื่อความคิด เกี่ยวกับเพศภาวะได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1.1 การเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำคู่กันกับคำศัพท์อื่น

กลวิธีทางภาษาระดับคำลักษณะนี้เป็นกลวิธีที่พบในงานวิจัยทั้ง 5 เรื่องข้างต้น ผู้วิจัย ต่างวิเคราะห์เห็นว่า ตัวบทนั้นมีการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำบางกลุ่มความหมายร่วมกับคำที่หมายถึงผู้หญิง ผู้ชาย และกลุ่มชายรักชายหรือเกย์ คำศัพท์ที่เลือกใช้เหล่านี้จะสื่อความหมายที่ประกอบสร้าง สื่อ หรือต่อยอดความคิดที่ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า กลุ่มบุคคลที่มีเพศสรีระ (Sex) หรือ เพศวิถี (Sexuality) ที่แตกต่างกัน นั้นมีลักษณะ อารมณ์ หรือความคิดที่เฉพาะแตกต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่ามีเพศภาวะเฉพาะที่แตกต่าง กันนั่นเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (1) เพราะผู้หญิงไม่ได้ร้องไห้เพราะเศร้าโศกเสียใจอย่างเดียว ดีใจเธอก็ร้อง ตื่นเต้นเธอ ก็ร้อง กลัวก็ร้อง โกรธก็ร้อง กลุ่มก็ร้อง สงสารก็ร้อง ตื่นตันใจก็ร้อง บางครั้งก็ร้อง

เพื่อผลประโยชน์อะไรสักอย่าง แต่บางทีก็ร้องผิดไป บางทีตัวเองก็ไม่รู้ว่าตัวร้องให้
ทำไม แต่ก็ยังโกรธที่ผู้ชายไม่รู้ เธอต้องการให้ผู้ชายรู้และหาวิธีทำให้เธอหยุดร้องด้วย

(สตรีสาร, 7 เมษายน 2511 อ้างถึงใน ชนกพร อังศิริวิยะ, 2551: 124)

(2) *Ban for Men: Hero* สำหรับลูกผู้ชายมาดเข้มเต็มตัวพกความมั่นใจมาเต็ม
เปี่ยม!...

(FHM, พฤษภาคม 2552 อ้างถึงใน วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ, 2553: 81)

(3) จดหมายจากผู้อ่านท่านหนึ่งเล่าให้ฟังว่า รู้ตัวว่าเป็นเกย์มาตั้งนานแล้ว แต่ยังไม่กล้า
จะบอกที่บ้าน และแม้จะไม่ได้รู้สึกผิดหรือรู้สึกรังเกียจสิ่งที่เป็น แต่ก็ยังกลัวที่บ้านจะ
รับไม่ได้

(พี่น้องท้องไม่ชนกัน, 2549 อ้างถึงใน ธีระ บุชบกแก้ว, 2553: 35)

จากตัวอย่างที่ปรากฏในงานวิจัยต่างๆ ข้างต้นแสดงให้เห็นว่า คำหรือกลุ่มคำที่เลือกใช้ร่วมกับคำที่
หมายถึงผู้หญิง ผู้ชาย และชายรักชายนั้นมีผลต่อการสื่อความคิดทางเพศภาวะเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว
เป็นอย่างมาก กล่าวคือ เมื่อตัวบทเลือกใช้คำว่า “ร้องให้” และ “ร้อง” ร่วมกับคำที่หมายถึงผู้หญิงเป็น
จำนวนมากดังตัวอย่างที่ (1) ก็จะสื่อความคิดให้ผู้อ่านเห็นว่า การ “ร้อง” หรือ “ร้องให้” นั้นเป็นเรื่อง ปกติ
ธรรมดาของผู้หญิง ผู้หญิงจึงกลายเป็นเพศที่สังคมมองว่าอ่อนแอ เช่นเดียวกับการใช้คำว่า “มาดเข้ม” และ
“มั่นใจ” ร่วมกับคำศัพท์ที่หมายถึงผู้ชายดังตัวอย่างที่ (2) ก็สื่อความคิดให้ผู้อ่านเห็นว่า “มาดเข้ม” และ
“มั่นใจ” นั้นเป็นลักษณะของผู้ชาย ซึ่งเป็นการตอกย้ำความคิดของสังคมที่มีอยู่เดิมที่มักเห็นว่า ผู้ชายควรมี
ลักษณะดังกล่าว ส่วนการใช้คำว่า “ไม่กล้า” และ “กลัว” ร่วมกับคำที่หมายถึงชายรักชายหรือเกย์ดัง
ตัวอย่างที่ (3) นั้น ก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะของชายรัก
ชาย ที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่า บุคคลกลุ่มนี้มีลักษณะร่วมกันประการหนึ่งคือ กลัวและไม่กล้าที่จะเปิดเผยหรือ
แสดงตัวตนให้สังคมรับรู้

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของศิริพร ภัคดีผาสุข (2553) ยังพบว่า มีการเลือกใช้คำที่มีความหมายใน
เชิงบวกและเชิงลบร่วมกับบรรยายลักษณะบางประการเพื่อบ่งว่าลักษณะเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ ฟังประสงค์

และไม่เพียงประสงค์สำหรับผู้หญิง ซึ่งเป็นการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะของผู้หญิงใน อีกลักษณะหนึ่งไปสู่ผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(4) เพราะความผอมคือที่สุดแห่งปรารถนาของผู้หญิงสาว จึงมีผู้คิดค้นสารพัดวิธีเพื่อทำให้ตัวเลขบนตาชั่งลดลงให้ได้...

(สุขภาพดี, มิถุนายน 2551: 60 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดีมาสุข, 2553: 51)

(5) เจ้าผิวขรุขระๆ เหมือนเปลือกส้มที่เห็นนั่นแหละ เขาเรียก เซลูลไลท์ ซึ่งสร้างความปวดใจให้ผู้หญิงหลายคนเหลือเกิน

(Health Plus, ตุลาคม 2551: 35 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดีมาสุข, 2553: 54)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นว่า การใช้คำที่มีความหมายในเชิงบวก คือ “ที่สุดแห่งปรารถนาของผู้หญิงสาว” ร่วมกับคำบรรยายลักษณะ คือ “ความผอม” ดังตัวอย่างที่ (4) นั้น ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า ความผอมนั้นเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาของผู้หญิง ในขณะที่การใช้คำที่มีความหมายเชิงลบ คือ “ความปวดใจ” ร่วมกับคำที่กล่าวถึงลักษณะ คือ “เซลูลไลท์” ดังตัวอย่างที่ (5) นั้นก็ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า เซลูลไลท์นั้นเป็นลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของผู้หญิงด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ การเลือกใช้คำศัพท์ในลักษณะนี้จึงเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะของผู้หญิงไปสู่ผู้อ่านได้ด้วยเช่นกัน

2.1.2 การใช้คำเรียกบุคคลเพศต่างๆ

กลวิธีทางภาษาในระดับคำลักษณะนี้เป็นการใช้คำหรือกลุ่มเพื่ออ้างถึงหรือกล่าวถึงบุคคลเพศต่างๆ การใช้คำเรียกบุคคลนี้ ธีระ นุชบกแก้ว (2553) กล่าวว่า เป็นกลวิธีทางภาษาประการหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นทัศนคติของผู้พูดที่มีต่อบุคคลกลุ่มนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการใช้คำเรียกนั้นมิได้เป็นเพียงลักษณะทางภาษาเท่านั้น แต่ยังแฝงทัศนคติและความคิดทางสังคมบางประการที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งที่กล่าวถึง ด้วยเหตุนี้ การที่ตัวบทเลือกใช้คำเรียกผู้หญิง ผู้ชายและเกย์จึงอาจสื่อความคิดบางประการเกี่ยวกับ เพศภาวะของบุคคลเหล่านั้นด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(6) ...ภาพที่ผู้หญิงยืนโหนรถอยู่บนราวตัวตรง ในมือถือห่อของน้อยบ้างมากบ้างอยู่ตรงหน้าผู้ชายหลายท่าน ที่นั่งเหม่อเฉยออกไปนอกรถ ชมวิวต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน

ปล่อยให้เธอเหล่านั้นยืนประโประงพลั่วลมผ่านไปมาต่อหน้าผู้ชายเหล่านั้น มีน้อยนักที่
ลุกยืนให้เพศผู้อ่อนแอ...

(สตรีสาร, ต้นพฤษภาคม 2495 อ้างถึงใน ชนกพร อังศุวิริยะ, 2551: 153)

(7) เติมเต็มไลฟ์สไตล์ของ**สุภาพบุรุษผู้มีรสนิยม** ด้วยรองเท้าหนังและเข็มขัดหนังชั้นดี
จองสุดยอดเมืองแห่งเครื่องหนัง...

(FHM, เมษายน 2552 อ้างถึงใน วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ, 2553: 88)

(8) **ครอบครัวเอ** รู้หรือเปล่าว่า ลูกชายเป็น**ชายรักชาย**

(สิ่งดีๆที่เราจะมีให้กันตลอดไป, 2550 อ้างถึงใน ชีระ บุษบกแก้ว, 2553: 28)

จากตัวอย่างเหล่านี้ ผู้วิจัยต่างแสดงให้เห็นว่า การใช้คำเรียกบุคคลที่มีเพศต่างๆ นั้นเป็น การใช้
ภาษาวิธีการหนึ่งที่สามารถสื่อความคิดทางเพศภาวะให้ผู้อ่านเห็นว่า แต่ละเพศนั้นมีลักษณะมีลักษณะ
เป็นเช่นไร ดังเช่นการใช้คำว่า “เพศผู้อ่อนแอ” เพื่อเรียกผู้หญิงนั้นเป็นการสื่อความคิดที่ประกอบสร้างให้
ผู้หญิงมีลักษณะเป็นผู้อ่อนแอ เช่นเดียวกับการใช้คำว่า “สุภาพบุรุษผู้มีรสนิยม” เพื่อเรียกผู้ชายก็สื่อให้เห็น
ลักษณะของผู้ชายที่เป็นผู้มีมารยาทและรู้จักให้เกียรติผู้หญิง อีกทั้งแสดงให้เห็นว่า ผู้ชายนั้นจะต้องมี
รสนิยมด้วยจึงจะทำให้การดำเนินชีวิตของผู้ชายสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่วนการใช้คำว่า “ชายรักชาย” เพื่อเรียกเกย์
นั้นเป็นการสื่อความคิดที่เกี่ยวกับเพศภาวะของเกย์ โดยเน้นไปที่ตัวตนด้านอารมณ์ ความรู้สึกและ
หลีกเลี่ยงการกล่าวถึงพฤติกรรมทางเพศซึ่งเป็นด้านที่สังคมมักจะมองหรือรับรู้เกี่ยวกับเกย์

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) ยังพบวิธีการใช้คำเรียกตัวละครหญิงและชาย
ในตัวบทหนังสือเรียนซึ่งมักเรียกในลักษณะของการรวมกลุ่มระหว่างผู้มีที่เพศเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การ
ใช้คำเรียกเช่นนี้เป็นการสื่อความคิดให้ผู้อ่านเห็นถึงการรวมกลุ่มกันของบุคคลเพศเดียวกัน และใน
ขณะเดียวกันก็แสดงให้เห็นถึงการจำแนกบุคคลที่มีเพศสรีระต่างกันให้เป็นคนละกลุ่มกันด้วย ดัง
ตัวอย่างต่อไปนี้

(9) **พ่อและชาวบ้าน**ช่วยกันขนสินค้าพื้นเมืองขึ้นรถบรรทุก **พวกผู้หญิง**ช่วยกันจัดผ้า
ทอบรรจุถุงอย่างสวยงามเพื่อนำไปแสดงที่งาน

(ป.2 เล่ม 2, 2533: 5 อ้างถึงใน วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554: 184)

จากตัวอย่างนี้ ผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้คำว่า “พวกผู้หญิง” เพื่อเรียกตัวละครหญิงในเรื่องนั้นเป็นการจัดจำแนกให้ตัวละครกลุ่มนี้กลายเป็นตัวละครอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากตัวละครอีกกลุ่มหนึ่งคือ “พ่อและชาวบ้าน” และเมื่อพิจารณาประกอบกับกิจกรรมที่แตกต่างกันของตัวละครทั้งสองกลุ่มจึงยิ่งสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่า เพศทั้งสองมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการตอกย้ำและถือต่อการประกอบสร้างเพศสภาวะของเพศทั้งสองให้มีความแตกต่างกันด้วยนั่นเอง

2.1.3 การใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย

กลวิธีทางภาษาระดับคำลักษณะนี้เป็นการใช้คำสรรพนามและคำลงท้าย ซึ่งในภาษาไทย คำทั้ง 2 หมวดคำนี้มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งร่วมกัน คือ การบอกเพศของผู้พูด ด้วยเหตุนี้ ในงานวิจัยของธีระ บุชชกแก้ว (2553) จึงพบว่า ผู้พูดที่เป็นเกย์นั้นเลือกใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายเพื่อแสดงอัตลักษณ์ด้านเพศสภาวะของตนเองให้ผู้อ่านได้รับรู้ ซึ่งส่วนใหญ่ในงานวิจัยนี้มักพบการใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายที่บ่งบอกความเป็นเพศชาย ได้แก่ “ผม” และ “ครับ” การใช้คำสรรพนามและคำลงท้ายเช่นนี้จึงเป็นสื่อภาพให้เห็นว่ากลุ่มเกย์เป็นเพศชาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(10) **ผม**สังเกตดู พฤติกรรมของเขาก็เหมือนผู้ชายประเภทหัวๆ ท้วๆ ไปที่เราเห็นๆ
กันอยู่นะ**ครับ**

(ขออีกสักครั้ง...เถอะน่า, 2549 อ้างถึงใน ธีระ บุชชกแก้ว, 2553: 42)

ขณะเดียวกัน ผู้วิจัยก็พบการใช้คำสรรพนามที่บ่งบอกความเป็นเพศหญิง เช่น “หนู” เพื่อแสดงอัตลักษณ์ของตนว่า เป็นเพศหญิงด้วยเช่นกัน แต่ปรากฏในข้อมูลไม่มากนัก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้คำสรรพนามที่กลุ่มเกย์ส่วนใหญ่เลือกใช้ใช้นั้นสามารถสื่อให้เห็นว่า กลุ่มเกย์เป็นเพศชายนั่นเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(11) ตอนเข้ามาหา'ลัยปีหนึ่ง ก็นึกว่าจะได้เจอผู้ชายหล่อๆ ที่ไหนได้ คนแรกที่เจอ ก็เขานั้นแหละ เขาไม่ใช่คนหล่อ ไม่ใช่สเปคหนูเลยละที

(แล้วเธอล่ะ...รู้สึกยังไงกับฉัน?, 2549 อ้างถึงใน ธีระ บุชชกแก้ว, 2553: 43)

2.2 กลวิธีทางภาษาระดับประโยค: เพศสภาวะที่สื่อผ่านความหมายทางไวยากรณ์

กลวิธีทางภาษาระดับประโยคนี้เป็นกลวิธีทางภาษาที่ผู้วิจัยวิเคราะห์เห็นว่า โครงสร้างประโยคในตัวบทที่กล่าวถึงเพศต่างๆ นั้นมีการสื่อความหมายทางไวยากรณ์โดยเฉพาะการก (voice) ที่แสดงให้เห็น

สถานภาพของบุคคลเพศนั้นๆ กลวิธีทางภาษานี้จึงเป็นการสื่อความคิดที่ประกอบสร้างลักษณะบางประการให้เพศสภาพที่แตกต่างกันได้อีกกลวิธีหนึ่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(11) คนที่เกิดมาเป็นผู้ที่มีความหมายหลายทางเพศมักจะถูกกดทับจากอคติ

(เราคือใคร, 2551 อ้างถึงใน ธีระ บุชบกแก้ว, 2553: 57)

(12) น้ำหวานกลับบ้านดึกมาก โดยมีน้ำชายสามีเป็นคนไปรับ

(ป.3 ภ, 2544: 3 อ้างถึงใน วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554: 188)

จากตัวอย่าง (11) ผู้วิจัยอธิบายว่า การใช้ประโยคกรรมวาจก คือ “ถูกกดทับจากอคติ” กับผู้ที่เป็นเกย์นั้น ทำให้เกย์ถูกกล่าวถึงในฐานะของผู้ถูกระทำ ในขณะที่คนในสังคมส่วนใหญ่หรือบรรทัดฐานของสังคมอยู่ในฐานะของผู้กระทำ ด้วยเหตุนี้ โครงสร้างประโยคดังกล่าวจึงสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่า เกย์นั้นกลายเป็น “เหยื่อ” หรือผู้ที่ถูกสังคมกระทำ คล้ายคลึงกับตัวอย่างที่ (12) ที่ผู้วิจัยอธิบายว่า ประโยคนี้เรียบเรียงให้ตัวละคร “น้ำชาย” ซึ่งเป็นเพศชายเป็นผู้กระทำ ในขณะที่ตัวละคร “น้ำหวาน” ซึ่งเป็นเพศหญิงเป็นผู้รับประโยชน์จากการกระทำของตัวละครเพศชายดังกล่าว ประโยคนี้จึงสื่อความหมายให้ผู้อ่านเห็นถึงบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันระหว่างเพศทั้งสอง ซึ่งนำไปสู่การประกอบสร้างความคิดเกี่ยวกับเพศสภาพของผู้ชายและผู้หญิงที่มักกำหนดให้ผู้ชายเป็นผู้ดูแลและปกป้องผู้หญิง

2.3 กลวิธีทางภาษาระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์: เพศสภาพที่สื่อผ่านความหมายของผู้พูด

กลวิธีทางภาษาระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์นี้เป็นกลวิธีทางภาษาที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศสภาพโดยอาศัยความหมายของถ้อยคำที่แปรไปตามบริบทการสื่อสาร หรือที่เรียกว่าความหมายของผู้พูดเป็นเครื่องมือในการสื่อความคิด กล่าวคือ ถ้อยคำที่ตัวบทกล่าวถึงเพศต่างๆ นั้นอาจมิได้สื่อความคิดนั้นโดยตรงตามรูปภาษาที่ปรากฏ แต่ความหมายที่อยู่นอกเหนือรูปภาษาและแฝงเร้นอยู่ในถ้อยคำที่ตัวบทเลือกใช้ ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องตีความโดยอาศัยบริบทต่างๆ ทั้งรูปภาษาแวดล้อมและสถานการณ์ในการสื่อสารครั้งนั้นๆ

จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 5 เรื่องพบกลวิธีทางภาษาระดับวัจนปฏิบัติศาสตร์นี้ 4 กลวิธี ดังนี้

2.3.1 การใช้มูลบท (presupposition manipulation)

มูลบท (presupposition) นั้นเป็นการแนะนำความหมายประเภทหนึ่งซึ่งเฟรเก (Frege) นักปรัชญาภาษาท่านหนึ่งเสนอไว้ โดยสังเกตเห็นว่า ในการใช้ภาษานั้นมีรูปภาษาประเภทหนึ่งที่แนะนำความหมายบางประการที่มีได้กล่าวถึงโดยตรงในถ้อยคำนั้น มูลบทจึงเป็นความหมายที่แฝงเร้นอยู่ในการ

ใช้ภาษา (Levinson, 1983) อาทิประโยค “เขาเลิกสูบบุหรี่แล้ว” หากพิจารณาตามรูปภาษาจะเห็นว่า ประโยคนี้เป็นการบอกสภาพในปัจจุบันของผู้ที่ถูกกล่าวถึง แต่หากพิจารณาการใช้คำว่า “เลิก” และ “แล้ว” จะเห็นว่า คำเหล่านี้เเนะความหมายอื่น คือ “เขาสูบบุหรี่เป็น” และ “เขาเคยสูบบุหรี่” ไปสู่ผู้รับสารด้วยเช่นกัน

จากลักษณะดังกล่าวของมูลบท จึงทำให้มูลบทเป็นกลวิธีทางภาษาที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสื่อชุดความคิดต่างๆ ของวาทกรรม เนื่องจากสามารถสื่อความคิด ความเชื่อ รวมถึงความรู้เบื้องต้น ที่มีอยู่ก่อนของผู้ส่งสารโดยมิต้องเอ่ยสิ่งนั้นออกมาโดยตรง ซึ่งทำให้ความคิด ความเชื่อ หรือความรู้นั้นมี ลักษณะแฝงไว้ และสามารถสื่อไปสู่ผู้รับสารโดยผู้รับสารอาจไม่รู้ตัว

การสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะก็เช่นกัน งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง พบว่า ตัวบทที่ศึกษามีการใช้มูลบทเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปยังผู้อ่าน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(13) **สวยสมใจแม้วัยเปลี่ยน**

(Shape, พฤษภาคม 2551: 48 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดีผาสุข, 2553: 61)

(14) **ดังเช่นคุณหญิงโม แม้ท่านจะเป็นสตรี ท่านยังได้ใช้อุบายอย่างเฉลียวฉลาด**
สามารถเอาชนะทหารของเจ้าอนุวงศ์ กษัตริย์แห่งเมืองเวียงจันทน์จนได้รับ
พระราชทานนามว่า ท้าวสุรนารี

(ป.6 เล่ม 2, 2533: 99-100 อ้างถึงใน วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554: 189)

(15) **ดังนั้นหากวันใดวันหนึ่งลูกเกิดพบว่าตัวเองไม่ใช่ชายแท้ขึ้นมา เขาหวังว่าจะสารภาพ**
กับพ่อแม่ได้ และท่านก็คง**ให้อภัย**

(แนใจนะว่า...คุณรู้จักเกย์ดีพอ, 2553 อ้างถึงใน วีระ บุชบกแก้ว, 2553: 46)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า ตัวบทของวาทกรรมสาธารณะนั้นมีการใช้รูปภาษาบาง ประเภทที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปสู่ผู้อ่านทั้งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวคิดนั้นออกมาโดยตรง ดังเช่นการใช้คำว่า “แม่” ในตัวอย่างที่ (13) และ (14) ที่แสดงความเชื่อเบื้องต้นของผู้เขียนที่มีต่อผู้หญิงและผู้ชายตามลำดับ โดยตัวอย่างที่ (13) นั้นสื่อความเชื่อว่า วัยมีผลต่อความงามของผู้หญิง ซึ่งความงามนี้เองเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งที่ผู้หญิงพึงรักษา ส่วนตัวอย่างที่ (14) สื่อความเชื่อว่า “ความเฉลียวฉลาด” นั้นมิใช่คุณสมบัติของผู้หญิง ส่วนตัวอย่างที่ (15) การที่ตัวบทใช้คำว่า “สารภาพ” และ “ให้อภัย” เมื่อกล่าวถึง

การเป็นเกย์นั้น ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า คำศัพท์ทั้งสองนี้ต่างแฝงความหมายว่า การเป็นเกย์นั้นเป็นสิ่งผิด ซึ่งเป็น การสื่อถึงเพศสภาวะของบุคคลกลุ่มนี้ได้อีกทางหนึ่ง

2.3.2 การใช้อุปลักษณ์ (metaphor)

ซาอิด (Saeed, 2003) กล่าวว่า อุปลักษณ์คือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยที่ สิ่งทั้งสองนั้นมาจากต่างวงความหมายกัน เลคอฟและจอห์นสัน (Lakoff and Johnson, 1980) ได้เสนอ แนวคิดเกี่ยวกับอุปลักษณ์ตามแนวปรัชญาศาสตร์โดยจำแนกอุปลักษณ์ออกเป็น 2 ระดับ คือ ถ้อยคำ อุปลักษณ์ (metaphorical expression) ซึ่งหมายถึง อุปลักษณ์ในระดับถ้อยคำที่ผู้ใช้ภาษาใช้สื่อสาร และ มโนอุปลักษณ์ (conceptual metaphor) ซึ่งหมายถึง อุปลักษณ์ในระดับมโนทัศน์ซึ่งเป็นความคิดใน ลักษณะความเปรียบที่มีอยู่ในระบบปริธานของผู้ใช้ภาษา เลคอฟและจอห์นสันเชื่อว่า ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่ เราใช้สื่อสารกันนั้นสามารถสะท้อนให้เห็นถึงมโนอุปลักษณ์ซึ่งเป็นระบบวิถีคิดหรือ มโนทัศน์ของผู้ใช้ภาษา ที่มีต่อสิ่งนั้นได้

นอกจากนี้ โกทลี (Goatly, 1998 อ้างถึงใน ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2542) และ ชาร์เตอร์ ริส-แบล็ค (Charteris-Black, 2004) ยังได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับหน้าที่ของ อุปลักษณ์ ว่า สามารถสร้าง กำหนดหรือเปลี่ยนมุมมองความคิด ความรู้สึก ตลอดจนมุมมองของเรามีต่ออีกสิ่งหนึ่ง ได้ ตัวอย่างเช่น การใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบผู้หญิงกับสินค้าหรือสิ่งของเครื่องใช้ในภาษาญี่ปุ่นนั้น เป็นการสร้างและกำหนดความคิดให้คนในสังคมยอมรับและเชื่อร่วมกันว่า ผู้หญิงเป็นเพศที่ด้อยกว่า ถูกใช้ และครอบครองโดยผู้ชาย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ อุปลักษณ์จึงเป็นการใช้ภาษาลักษณะหนึ่งที่สามารถสื่อ ความคิดบางประการเกี่ยวกับเพศสภาวะในวาทกรรมสาธารณะประเภทต่างๆ และส่งผลต่อการรับรู้ ลักษณะของบุคคลแต่ละเพศได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- (16) มีคำกล่าวแบบล้อเลียนกันว่า ผู้ชายนั้นเกิดมาเป็น “นักดูสินค้ายี่นำมาโชว์หน้าร้าน” ทั้งๆ ที่ไม่ได้ตั้งใจจะซื้อหาอะไร ฉะนั้นการที่ผู้ชายเพียงมองผู้หญิงที่มีใช้ภริยาก็มิได้หมายความว่า เขาไม่ซื้อเสมอไป ตราบใดที่เขายังไม่ได้เอาตัวไปพัวพัน

(สตรีสาร, 7 มิถุนายน 2535 อ้างถึงใน ชนกพร อังศิริวิริยะ, 2551: 185)

- (17) เซลูลไลท์ ศัตรูตัวฉกาจของผู้หญิงยุคใหม่

(Slimming, สิงหาคม 2551: 27 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดีผาสุข, 2553: 63)

(18) สร้างเกราะแห่งความชุ่มชื้นเพื่อคงความยืดหยุ่นให้แก่ผิว

(FHM, กรกฎาคม 2552 อ้างถึงใน วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ, 2553: 94)

ตัวอย่างที่ (16) นี้ ผู้วิจัยแสดงให้เห็นว่า ตัวบทมีการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ “สินค้า” และ “ซื้อหา” เพื่อเปรียบเทียบผู้หญิงกับสินค้าซึ่งผู้ชายอาจเลือกหรือไม่เลือกก็ได้ ผู้วิจัยอธิบายว่า การใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ดังกล่าวนั้นสื่อความคิดว่า ผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุที่มีไว้ให้ผู้ชายชื่นชม ผู้หญิงจึงเป็นเพียงผู้ถูกกระทำจากผู้ชายเท่านั้น ส่วนตัวอย่างที่ (17) นั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ตัวอย่างนี้เป็นการใช้ถ้อยคำอุปลักษณ์ที่เปรียบเทียบเซลล์โลโก้ว่าเป็นศัตรูตัวฉกาจที่ผู้หญิงจะต้องเอาชนะ การใช้อุปลักษณ์ดังกล่าวจึงส่งผลต่อการสื่อความคิดให้ผู้อ่านเห็นว่า ความอ้วนนั้นเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ของผู้หญิงซึ่งจะทำให้ผู้หญิงวิตกกังวลและขาด ความมั่นใจ คล้ายคลึงกับตัวอย่างที่ (18) ที่ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้คำว่า “เกราะ” ซึ่งเป็นอุปกรรมในการป้องกันตนเองขณะทำสงครามนั้นเป็นการเปรียบเทียบการดูแลรักษารูปร่างหน้าตาของเพศว่าเป็นการทำสงคราม ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเห็นว่า การจัดการกับจุดบกพร่องต่างๆ ในร่างกายนั้นเป็นสิ่งที่ผู้ชายจำเป็นต้องกระทำ ความคิดดังกล่าวนี้ส่งผลถึงการตอกย้ำให้เห็นถึงสภาพทางร่างกายที่พึงปรารถนาและไม่พึงปรารถนาของผู้ชายด้วย

2.3.3 ถ้อยคำนัยผกผัน (verbal irony)

ณัฐพร พานโพธิ์ทอง (Panpothong, 1996) ได้ให้คำจำกัดความของถ้อยคำนัยผกผันว่า คือถ้อยคำที่ผู้พูดใช้เพื่อแสดงความหมายในทางตรงข้ามกับความหมายตามรูปของถ้อยคำนั้นๆ เช่น กล่าว “สวย” ทั้งที่ตนเองต้องการสื่อความหมายว่า “ไม่สวย” ไปสู่ผู้ฟัง รวมถึงถ้อยคำที่ละเมิดเงื่อนไขความจริงใจ (sincerity condition) ในการกล่าววัจจนกรรมตามแนวคิดของเซิร์ล (Searle) เช่น การขอบคุณผู้ที่กระทำไม่ดีต่อตนเอง เป็นต้น

จากการศึกษาของชนกพร อังศุวิริยะ (2551) พบว่า ตัวบทบทความแสดงความคิดเห็นในนิตยสารสตรีสารมีการใช้ถ้อยคำนัยผกผันเพื่อสื่อความคิดเกี่ยวกับผู้หญิงและผู้ชาย โดยเห็นว่า ถ้อยคำนัยผกผันที่ใช้ในตัวบทนั้นเป็นการแสดงน้ำเสียงหรือทัศนคติด้านลบผ่านการประชดประชันพฤติกรรมด้านลบของผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นการประชดผู้ชายที่ยึดติดกับบทบาทหน้าที่ที่สังคมกำหนดจนไม่สามารถสลบหน้าที่กับผู้หญิงได้ และประชดผู้หญิงที่ไม่ปฏิบัติตามกรอบที่สังคมกำหนด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(19) ที่อยู่ของผู้ชายนั้น ไม่ใช่ที่เก้าอี้หน้าบ้านแห่งเดียวและของผู้หญิงก็ไม่ใช่ในครัวแห่งเดียว หากภายใต้หลักคำเดียวกันนั้น ทุกตารางนิ้วจะต้องเป็นที่อยู่รับความทุกข์ ความสุข ความรักร่วมกัน ฉะนั้นอย่าก็ดกันเมื่อสุขภาพบุรุษของท่านจะช่วยเข้าครัว แม้ว่าเขาจะได้แต่เข้าไปทำให้ครัวสกปรกขึ้นอีก ด้วยการต้มแกงตามถนัดของ

เขาแล้วทิ้งกระทะไว้ให้เปื้อนอยู่อย่างนั้น (เพราะผู้ชายไม่เคยคิดที่จะล้างกระทะ – ว่าจะจะเป็นพ่อบ้านดีแค่ไหนก็ตาม เขาคิดว่ากระทะมันล้างตัวของมันเองได้) ก็ตาม!

(สตรีสาร, ตันกันยายน 2495 อ้างถึงใน ชนกพร อังศุวิริยะ, 2551: 196)

ตัวอย่างที่ (19) นี้ ผู้วิจัยอธิบายว่า ถ้อยคำ “เขาคิดว่ากระทะมันล้างตัวของมันเองได้” ที่ปรากฏในตัวบทนั้นเป็นถ้อยคำนัยแฝงที่แสดงถึงความไม่สมเหตุสมผล กล่าวคือ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริง การใช้ถ้อยคำนัยแฝงเช่นนี้เป็นการใช้ภาษาเสี่ยงประชดประชันผู้ชายที่ยึดติดกับบทบาทหน้าที่ของตนจนไม่ยอมทำงานบ้าน เพราะคิดว่างานดังกล่าวเป็นของผู้หญิง ด้วยเหตุนี้ การใช้ถ้อยคำนัยแฝงนี้จึงเป็นการตอกย้ำความคิดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของเพศหญิงและชายพร้อมไปกับการประชดประชันดังกล่าวด้วย

2.3.4 การกล่าวเกินจริง

การกล่าวเกินจริงเป็นการใช้ภาษาเพื่อแนะนำความหมายของผู้พูดอีกประการหนึ่ง หากพิจารณาตามแนวคิดหลักการให้ความร่วมมือในการสนทนา (Cooperative Principle) ของไกรซ์ (Grice, 1975) จะเห็นว่า การกล่าวเกินจริงนั้นเป็นถ้อยคำที่ผู้พูดจงใจละเมิดหลักคุณภาพ (maxim of quality) ซึ่งกล่าวว่า ผู้พูดต้องให้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงแก่ผู้ฟัง โดยให้ข้อมูลที่ไม่เป็นจริงในลักษณะที่เกินกว่าความเป็นจริงแก่ผู้ฟัง ทั้งนี้เพื่อสื่อความหมายในเชิงเน้นย้ำและแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตนให้ผู้ฟังได้รับทราบนั่นเอง

จากการศึกษาบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงามของ ศิริพร ภัคดี ผาสุข (2553) พบว่า ตัวบทดังกล่าวมีการใช้การกล่าวเกินจริงเพื่อย้ำผู้อ่านเห็นถึงปัญหาหรือ ความไม่สบายใจอันเกิดจากลักษณะบางประการที่ถูกลำเลียงว่าเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ของผู้หญิง อาทิ ริ้วรอยบนใบหน้า รอยหมองคล้ำ และไขมันหน้าท้อง ส่วน วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2553) ได้ศึกษาโฆษณาสินค้าและบริการในนิตยสารสำหรับผู้ชายพบว่า ตัวบทโฆษณานั้นนอกจากจะใช้การกล่าวเกินจริงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ชายว่า ผลิตภัณฑ์นั้นสามารถทำให้ผู้ชายดูดีได้อย่างง่ายดายแล้ว ในขณะเดียวกันยังกำหนดหรือตอกย้ำความคิดเกี่ยวกับลักษณะของพึงประสงค์ของผู้ชาย อาทิ หล่อ ดูดี ไร้สิว และไร้กลิ่นกาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(20) ริ้วรอยเป็นศัตรูตัวฉกาจที่ผู้หญิงต้องการกำจัด (มัน) ออกไปจากชีวิตเพราะ การปรากฏริ้วรอยเพียงเส้นบางๆ เส้นเดียวก็ส่งผลต่อความมั่นใจอย่างมาก

(Slim Up, สิงหาคม 2551: 78 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดี ผาสุข, 2553: 66)

(21) ต่อให้เหงื่อออกเท่าไรวาก็ไม่หวั่น หอมสดชื่นมัดใจสาวได้ทั้งวัน

(FHM, พฤษภาคม 2552 อ้างถึงใน วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ, 2553: 94)

ตัวอย่างที่ (20) นี้ ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า เป็นการใช้การกล่าวเกินจริงกล่าวถึงผลกระทบที่เกิดจากรีวรอยบนใบหน้า ดังจะเห็นได้จากการใช้ส่วนขยายที่ตรงข้ามกันเป็นอย่างมาก คือ “เพียงเส้นบางๆ” และ “ส่งผล...อย่างมาก” การใช้ถ้อยคำเช่นนี้จึงเป็นการย้าให้ผู้อ่านเห็นว่า รีวรอยเป็นลักษณะที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ แก่ผู้หญิงเป็นอย่างมาก การสื่อความหมายเช่นนี้จึงเป็นการสื่อความคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้หญิงไปสู่ผู้อ่าน ส่วนตัวอย่างที่ (21) ผู้วิจัยอธิบายว่า ตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวเกินจริงที่สื่อว่า แม้จะมีเหงื่อออกมาเพียงใดก็ไม่ส่งผลต่อกลิ่นตัว เนื่องจากผลิตภัณฑ์นี้ช่วยให้ผู้ชายมีกลิ่นกายที่หอมได้ตลอดวัน ซึ่งในอีกด้านหนึ่งโฆษณานี้ก็ส่งผลต่อการกำหนดความคิดว่า กลิ่นกายหอมนั้นเป็นเสน่ห์ประการหนึ่งของผู้ชายที่อาจเอาชนะใจผู้หญิงได้

จากตัวอย่างทั้งสองนี้จึงแสดงให้เห็นว่า การกล่าวเกินจริงนั้นเป็นกลวิธีทางภาษาประการหนึ่งที่อาจมิได้สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปสู่ผู้อ่านโดยตรง แต่ช่วยเน้นย้ำให้ความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะเข้าถึงผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

2.4 กลวิธีทางภาษาระดับปริจเฉท: เพศภาวะที่สื่อผ่านรูปแบบและโครงสร้างของตัวบท

คำว่า “ปริจเฉท” นั้นเป็นคำที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้แทนคำว่า “discourse” โดยใช้ในความหมายว่าเป็น “หน่วยทางภาษาในระดับที่ใหญ่กว่าประโยคและเป็นรูปภาษาที่มีเอกภาพและความสมบูรณ์ในตัวเอง” (เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์, 2531) คำว่า “ปริจเฉท” จึงเป็นการมอง “discourse” ในฐานะที่เป็นหน่วยทางภาษา ในขณะที่ คำว่า “วาทกรรม” เป็นการมอง “discourse” ในฐานะที่เป็นระบบและกระบวนการสังคมใน การผลิตสร้าง สื่อ หรือต่อยอดความคิด ความเชื่อบางประการจากสังคมไปสู่สังคม

จากการศึกษาวาทกรรมสาธารณะภาษาไทย ผู้วิจัยหลายท่านพบว่า รูปแบบ โครงสร้าง หรือวิธีการเรียบเรียงเนื้อหาในตัวบทของวาทกรรมเพื่อนั้นมีผลต่อการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปยังผู้อ่าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลวิธีทางภาษาระดับปริจเฉทนั้นสามารถสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปยังผู้ฟังได้ด้วยเช่นกัน จากการศึกษางานวิจัยทั้ง 5 เรื่องดังกล่าว พบกลวิธีทางภาษาในระดับปริจเฉททั้งสิ้น 4 กลวิธี ดังนี้

2.4.1 การสร้างสหบท (intertextuality)

สหบทเป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของตัวบทหนึ่งๆ ที่มีความคิดหรือตัวบทอื่นๆ แทรกอยู่ (Fairclough, 1992: 101-105) จากการศึกษางานวิจัยข้างต้นพบว่า ผู้วิจัย มีความคิดสอดคล้อง

กันว่า การที่ตัวบทของวาทกรรมสาธารณะถูกสร้างให้มีลักษณะเป็นสหบท กล่าวคือ มีการนำตัวบทอื่น เช่น ข้อคิดเห็นจากนักวิทยาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีชื่อเสียง ผู้ที่สังคมให้การนับถือ ผลการศึกษา ผลการวิจัย รวมถึงถ้อยคำที่เชื่อว่าเป็นความคิดของคนโบราณมาสอดแทรกเป็นส่วนหนึ่งของตัวบทนั้น เป็นการเสริมความหนักแน่น น่าเชื่อถือซึ่งจะส่งผลให้ความคิดต่างๆ เกี่ยวกับเพศสภาพะนั้นๆ มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อของผู้อ่าน รวมถึงผู้อื่นในสังคมต่อไปได้ด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(22) คนเราพออายุขึ้นเลข 3 การแพทย์แผนปัจจุบันถือว่าเป็นวัยที่เริ่มเหนื่อยง่ายและหย่อนยานลง หรือภาษาชาวบ้านเรียกว่า “แก่” จึงควรหันมาดูแลสุขภาพ

(สุขภาพดี, กรกฎาคม 2551: 84 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดีมาสุข, 2553: 68)

(23) “ผมก็ดูแลผิวด้วยพวกผลิตภัณฑ์มอยส์เจอร์ไรเซอร์ต่างๆ ตามปกติแต่ในช่วงที่งานเยอะ หรือเหนื่อยมากๆ ความโทรมมักมาเยือน โดยเฉพาะบริเวณใต้ตาต่างๆ ที่ผมว่าผิวผมดีมากแล้วนะ ก็มีเพื่อนแนะนำให้มาลองที่โรงพยาบาลผิวหนังอโศก ผมเพิ่งรู้ว่าที่นั่นดูแลได้ทั้งเรื่องผิว ผม หนึ่งศรัทธา เป็นตัวช่วยที่ดีมากเลยครับ...” นายแบบลูกครึ่ง โอลิเวอร์ เฟเวอร์

(Men's health, สิงหาคม 2552 อ้างถึงใน วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ, 2553: 113)

(24) ลองอ่านงานวิจัยนี้...

“ผู้ชายร้อยละ 37 มีเช็กซ์กับเพศเดียวกันอย่างน้อย 1 ครั้ง ร้อยละ 18 มีประสบการณ์ทางเพศทั้งกับคนเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม ผู้ชายร้อยละ 4 มีเพศสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกันตั้งแต่วัยรุ่น” ถ้าลูกชายของเราเผชิญเป็นหนึ่งในนั้น ก็ น่าจะถือว่าเป็นเรื่องปกตินะครับ

(แนใจนะว่า..คุณรู้จักเกย์ดีพอ, 2553 อ้างถึงใน วีระ บุชบกแก้ว, 2553: 58)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ ผู้วิจัยต่างอธิบายว่า การที่ตัวบทถูกสร้างให้กลายเป็นสหบทโดยการนำตัวบทอื่น ได้แก่ ความคิดตามการแพทย์แผนปัจจุบัน ดังตัวอย่างที่ (22) คำให้สัมภาษณ์ของนายแบบ ดังตัวอย่างที่ (23) และผลการวิจัย ดังตัวอย่างที่ (24) นั้นเป็นการนำข้อมูลอื่นมาช่วยสนับสนุนให้ความคิดเกี่ยวกับเพศสภาพ่อันที่ตัวบทนั้นต้องการสื่อไปยังผู้อ่าน อันได้แก่ ความคิดที่สื่อว่า ความชราเป็นภาวะไม่พึงประสงค์ ผู้ชายก็ต้องดูแลรักษารูปลักษณ์ของตนเอง และ การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกันเป็น

เรื่องปกติ มิใช่เรื่องผิดธรรมชาติมันมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และอาจมีอิทธิพลต่อการกำหนดกรอบความคิดของเพศต่างๆ ในสังคมได้

2.4.2 การใช้วัจนลีลา

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548) กล่าวว่า วัจนลีลานั้น หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะของวิชาภาษาที่แตกต่างกันตามสถานการณ์การใช้ภาษา ตัวอย่างเช่น การใช้คำเรียกตนเอง ซึ่งบางครั้งอาจแทนตนเองด้วยคำว่า “ดิฉัน” แต่บางครั้งก็อาจแทนตนเองด้วยชื่อ ตามแต่สถานการณ์การสื่อ เป็นต้น

จากการศึกษาบทความแนะนำวิธีการโน้มน้าวสารสุขภาพและความงาม ศิริพร ภัคดีผาสุข (2553) พบว่า ตัวบทของวาทกรรมประเภทนี้มีการใช้วัจนลีลาแบบเป็นกันเอง กล่าวคือ มีการใช้ภาษาพูดปะปนกันภาษาเขียน และใช้ประโยคที่ง่าย ไม่ซับซ้อนซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การใช้วัจนลีลาดังกล่าวทำให้บทความประเภทนี้มีลักษณะเป็น “วาทกรรมแห่งมิตร” (discourse of the buddy) ซึ่งช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับเพศสภาวะที่ตนเองมีอยู่ไปสู่ผู้อ่านได้ง่ายและดียิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(25) *ใครว่าต้องมีเงินมากมายสำหรับซื้อครีมกระจุกละหมื่น อุปกรณ์เสริมสวยเต็มโต๊ะ เครื่องแต่งเท่านั้นถึงจะสวยได้ เพราะ สุขภาพดีมีทริคสวยได้ด้วยบนิตเดียวมาออกคะ*

(สุขภาพดี, มีนาคม 2552: 74 อ้างถึงใน ศิริพร ภัคดีผาสุข, 2553: 70)

ตัวอย่างนี้ ผู้วิจัยอธิบายว่า การใช้คำว่า “เงินมากมาย” “ทริค” และ “งบนิตเดียว” นั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนบทความนี้ต้องการใช้วัจนลีลาแบบเป็นกันเองสื่อสารกับผู้อ่าน ซึ่งจะทำให้ความคิดเกี่ยวผู้หญิงที่ปรากฏในบทความส่วนที่ตามนั้นสามารถถ่ายทอดไปสู่ผู้อ่านได้ง่ายและดียิ่งขึ้นนั่นเอง

2.4.3 การซ้ำกระสวนประโยค

จากการศึกษาตัวบทหนังสือเรียนระดับประถมศึกษา วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) พบว่า ตัวบทหนังสือเรียนบางตัวบทนั้นมีการนำประโยคหรือข้อความที่มีโครงสร้างคล้ายคลึงกันมาเรียงลำดับต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันซึ่งทำให้ตัวบทของหนังสือเรียนในส่วนนั้นกลายเป็นปริศนาที่มีลักษณะพิเศษซึ่งผู้วิจัยเรียกว่า การซ้ำกระสวนประโยค การสร้างตัวบทหนังสือเรียนให้มีลักษณะเช่นนี้ผู้วิจัยเห็นว่า เป็น

การทำให้ความแตกต่างระหว่างผู้หญิงและผู้ชายที่ตัวบทกล่าวถึงปรากฏต่อเนื่องกันและถูกเน้นย้ำผู้อ่านเห็นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และด้วยเหตุนี้เอง การซ้ำกระบวนประโยคจึงเป็นกลวิธีทางภาษาประการหนึ่งที่ช่วยให้การสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะหญิงและชายไปสู่ผู้อ่านและสังคมได้ง่ายขึ้น ดังต่อไปนี้

(26) พ่อ พา วัว ไป กิน หญ้า ในนา
แม่ ทำ กับข้าว อยู่ ใน บ้าน

(ป.1 เล่ม 1, 2533: 63 อ้างถึงใน วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554: 186)

จากตัวอย่างนี้ ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่า การสร้างให้ตัวบทมีลักษณะการซ้ำกระบวนประโยคนั้น เป็นการทำให้รายละเอียดของกิจกรรมและสถานที่อยู่ของตัวละครผู้หญิงและผู้ชายที่ถูกปรับเปลี่ยนให้แตกต่างกัน ซึ่งเป็นส่วนที่สามารถสื่อความคิดเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างกิจกรรมและพื้นที่ที่เพศทั้งสองกระทำและอยู่ถูกนำมาเปรียบเทียบกัน ผู้อ่านจึงสามารถรับรู้ถึงความแตกต่างดังกล่าวได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.4.4 การใช้เสียงของตัวละครในตัวบท

จากการศึกษาตัวบทหนังสือเรียนระดับประถมศึกษา วิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) พบว่า ตัวบทหนังสือเรียนส่วนหนึ่งเป็นเรื่องเล่าที่ผู้เรียบเรียงหนังสือเรียนแต่งขึ้นเพื่อให้เป็นบทอ่านประจำบท พร้อมสอดแทรกเนื้อสาระอื่นๆ ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ เรื่องเล่าเหล่านี้เองผู้ผลิตหนังสือเรียนได้สอดแทรกความคิดบางประการเกี่ยวกับเพศภาวะไว้ด้วย วิธีการดังกล่าวนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการแสดงทัศนะโดยการเลียนเสียง (ventriloquation) ซึ่งหมายถึงการนำความคิดหรือคำพูดของตนไปใส่เป็นคำพูดของตัวละครหรือผู้อื่น (Worham and Locher, 1996)

การแสดงทัศนะโดยการเลียนเสียงเช่นนี้จึงเป็น การยืมเสียงของบุคคลหรือตัวละครอื่นที่อาจมีผลต่อการชักจูงผู้อ่านมาถ่ายทอดความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปยังผู้อ่าน เพื่อช่วยให้ความคิดเหล่านั้นสามารถสื่อไปสู่ผู้อ่านได้ดียิ่งขึ้น ดังเช่นการใช้เสียงของตัวละครที่เป็นเด็กผู้หญิงอายุใกล้เคียงกับนักเรียนผู้อ่านเพื่อทำให้อ่านเชื่อว่า การทำอาหารก็เป็นสิ่งที่ผู้ชายสามารถกระทำ มิใช่หน้าที่เฉพาะของผู้หญิงแต่เพียงฝ่ายเดียว การใช้เสียงของตัวละครลักษณะนี้เป็นการทำให้อ่านเห็นว่า คนที่เป็นกลุ่มเดียวกับตนก็มีความคิดดังกล่าวเช่นเดียวกัน จึงอาจชักจูงให้ผู้อ่านเชื่อตามความคิดที่สื่อมานั้นได้ง่ายยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(27) “ผู้ชายก็เล่นได้นะ ผู้ชายก็หุงข้าวต้มแกงได้” ปรากฏพูด

(ป.2 เล่ม 2, 2533: 38 อ้างถึงใน วิสันต์ สุขวิสิทธิ์, 2554: 192)

จากการประมวลกลวิธีทางภาษาที่งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของชนกพร อังศุวิริยะ (2551) ธีระ บุษบกแก้ว (2553) วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ (2553) ศิริพร ภัคดีผาสุข (2553) และวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ (2554) จะเห็นว่า ภาษานั้นเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้วาทกรรมสาธารณะประเภทต่างๆ สามารถสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะ ทั้งหญิง ชาย และเกย์ไปสู่สังคมได้ กลวิธีแต่ละระดับและแต่ละกลวิธีต่างทำหน้าที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปยังผู้อ่านในลักษณะที่แตกต่างกัน บางกลวิธีเป็นกลวิธีที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปยังผู้อ่านโดยตรง เช่น การเลือกใช้คำศัพท์ประเภทต่างๆ การใช้ประโยคกรรมวาจก การใช้อุปลักษณ์ และการใช้มูลบท ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กลวิธีทางภาษาเหล่านี้เป็นกลวิธีหลักในการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทย ในขณะที่กลวิธีทางภาษาบางกลวิธีเป็นกลวิธีที่อ้อม เน้นหรือตอกย้ำให้ความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะที่สื่อผ่านกลวิธีหลักดังกล่าวสามารถสื่อไปยังผู้อ่านได้อย่างมีน้ำหนัก น่าเชื่อถือ เช่น การซ้ำกระบวนประโยค การใช้วลีจันลีลา และการใช้เสียงตัวละคร ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า กลวิธีทางภาษาดังกล่าวเป็นกลวิธีเสริมในการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมภาษาไทย

อย่างไรก็ดี ถึงแม้กลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์เกี่ยวกับเพศภาวะแต่ละกลวิธีจะทำหน้าที่แตกต่างกันดังกล่าว แต่กลวิธีทางภาษาทั้งกลวิธีหลักและกลวิธีเสริมต่างทำหน้าที่สอดประสานกันเพื่อสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะไปสู่ผู้อ่าน ด้วยเหตุนี้ ภาษาจึงมิได้เป็นเพียงเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกันของมนุษย์เท่านั้น แต่ยังสามารถชี้แนะหรือกำกับให้สมาชิกในสังคมมีความคิด ความเชื่อเป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

2. ภาษา ประเภทวาทกรรม และผู้รับสาร: ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา

ถึงแม้การศึกษาวาทกรรมตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (CDA) นั้นจะมีได้มีแนวการวิเคราะห์ไว้ตายตัว ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ได้หลากหลายตามความเหมาะสม จึงอาจทำให้ผลการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาของวิจัยแต่ละเรื่องมีความแตกต่างกันได้ แต่จากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทยกลับพบข้อสังเกตว่า กลวิธีทางภาษาบางกลวิธีอาจเป็นกลวิธีที่มีความสัมพันธ์กับบริบทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตวาทกรรม อันได้แก่ ประเภทของวาทกรรม (Genre) และผู้รับสารด้วยเช่นกัน

ด้านประเภทของวาทกรรม พบว่า กลวิธีทางภาษาบางกลวิธีเป็นกลวิธีที่พบเฉพาะในการศึกษา วาทกรรมบางประเภท และเมื่อพิจารณากลวิธีทางภาษาเหล่านั้นพบว่า มีลักษณะบางประการที่สัมพันธ์กับ ประเภทของวาทกรรมสาธาณะนั้นๆ ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลศึกษา ดังนี้

1) การกล่าวเกินจริง เป็นกลวิธีทางภาษาที่พบเฉพาะในการศึกษาวาทกรรมโฆษณา เนื่องจาก วาทกรรมประเภทนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อโน้มน้าวให้ผู้อ่านซื้อสินค้าหรือบริการ การกล่าวเกินจริงจึงเป็น รูปภาษาลักษณะหนึ่งที่มักพบในโฆษณา เพื่อสร้างความน่าสนใจและทำให้ผู้อ่านคล้อยตามการโฆษณา นั้น แต่บางครั้ง การกล่าวเกินจริงในวาทกรรมโฆษณาก็สามารถสื่อหรือต่อยอดความคิดเกี่ยวกับเพศ สภาวะไปยังผู้อ่านได้ด้วยเช่นกัน

2) ถ้อยคำนัยแฝง เป็นกลวิธีทางภาษาที่พบเฉพาะในการศึกษาวาทกรรมบทความแสดง ความคิดเห็น เมื่อพิจารณาถึงหน้าที่สำคัญของถ้อยคำนัยแฝงจะเห็นว่า ถ้อยคำนัยแฝงนั้นเป็นการใช้ ภาษาในการสื่อความคิดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ตรงข้ามกับรูปภาษาที่ใช้ (Panpothong, 1996) ด้วยเหตุนี้ จึงอาจส่งผลให้ถ้อยคำนัยแฝงเป็นกลวิธีทางภาษาที่พบได้เฉพาะในวาทกรรมบทความแสดง ความคิดเห็นเท่านั้น

3) การใช้เสียงของตัวละครในตัวละคร เป็นกลวิธีทางภาษาที่พบเฉพาะในการศึกษาวาทกรรม ประเภทเรื่องเล่า ทั้งนี้เนื่องจากวาทกรรมประเภทนี้มีลักษณะที่สำคัญคือ จำเป็นต้องมีบุคคลหรือตัวละครที่ ดำเนินเรื่องหรือเหตุการณ์ต่างๆ ของเรื่อง (Longacre, 1983) บทสนทนาหรือความคิดของตัวละครในเรื่อง จึงเป็นสิ่งที่มักปรากฏในวาทกรรมประเภทนี้ ด้วยเหตุนี้ การใช้เสียงของตัวละครในตัวละครจึงเป็นกลวิธี ทางภาษาที่สัมพันธ์และพบเฉพาะเพียงในวาทกรรมประเภทเรื่องเล่า

ส่วนด้านผู้รับสาร พบว่า กลวิธีการซ้ำกระสวนประโยคนั้นเป็นกลวิธีที่พบเฉพาะในหนังสือเรียน สำหรับเด็ก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่หนังสือเรียนต้องการสอนรูปประโยคประเภทต่างๆ แก่เด็กซึ่งเป็นผู้เรียน แต่จากการวิเคราะห์กลับพบว่า การซ้ำประโยคที่มีโครงสร้างคล้ายๆ กัน โดยเปลี่ยนรายละเอียดบาง ประการในประโยคนั้นกลับเป็นการเปรียบเทียบลักษณะที่แตกต่างกันของแต่ละเพศ ซึ่งสื่อความคิด เกี่ยวกับเพศสภาวะไปสู่ผู้อ่านได้ในอีกวิธีการหนึ่ง

จากข้อสังเกตข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลวิธีทางภาษาที่สื่อความคิดเกี่ยวกับเพศสภาวะนั้นอาจมีส่วนสัมพันธ์กับบริบทที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตวาทกรรม จึงเป็นที่น่าสนใจศึกษาต่อไปว่า กลวิธีทาง ภาษาในการสื่อความคิดอื่นในวาทกรรมต่างๆ มีความสัมพันธ์กับบริบทเกี่ยวกับการผลิตวาทกรรมนั้นๆ มากน้อยเพียงใด ซึ่งอาจทำให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะบางประการของวาทกรรมแต่ละประเภทที่มีบทบาท ประกอบสร้างหรือต่อยอดความคิด ความเชื่อต่างๆ ให้แก่สังคม

3. บทสรุป

จากการศึกษางานวิจัยที่ศึกษาการสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะในวาทกรรมสาธารณะภาษาไทยตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์พบว่า กลวิธีทางภาษาที่สื่อความคิดดังกล่าวนั้นสามารถจำแนกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ กลวิธีทางภาษาระดับคำ กลวิธีทางภาษาระดับประโยค กลวิธีทางภาษาระดับ วัจนปฏิบัติศาสตร์ และกลวิธีทางภาษาระดับปริจเฉท ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วาทกรรมสาธารณะประเภทต่างๆ นั้นสามารถสื่อความคิดเกี่ยวกับเพศภาวะทั้ง หญิง ชาย และเกย์ไปสู่สังคมโดยมิได้จำกัดอยู่เพียงกลวิธีทางภาษาในระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น แต่กลับสื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในทุกๆ ระดับ ด้วยเหตุนี้ การทำความเข้าใจวาทกรรมเพื่อมิให้ตนเองและสังคมถูกรอบงำด้วยความคิดต่างๆ ที่สื่อผ่านวาทกรรมนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจภาษาที่ปรากฏในตัวบทซึ่งเป็นมิติที่สำคัญประการหนึ่งของวาทกรรมด้วย ความเหลื่อมล้ำต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอันเกิดจากการประกอบสร้างและต่อยอดด้วยวาทกรรม รวมถึงความเหลื่อมล้ำทางเพศภาวะจึงอาจคลี่คลายลงได้ ตามวัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาวาทกรรมตาม แนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ที่ แฟร์คลาฟ (Fairclough, 1989) กล่าวว่า คือการปลดปล่อยตนเองออกจากการครอบงำทางความคิดที่เกิดจากวาทกรรมต่างๆ ในสังคมนั้นเอง นอกจากนี้ ยังพบข้อสังเกตที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ กลวิธีทางภาษาบางประการอาจมีส่วนสัมพันธ์กับบริบทที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตวาทกรรม อันได้แก่ ประเภทของวาทกรรมและผู้รับสารอีกด้วย

รายการอ้างอิง

- ชนกพร อังศุวิริยะ. 2551. **"ความเป็นผู้หญิง"** ในนิตยสารสตรีสาร (พ.ศ.2491-2539): การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. 2543. **วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะและความเป็นอื่น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- ธีระ นุชบกแก้ว. 2553. **กลวิธีทางภาษากับการนำเสนออัตลักษณ์ของตนเองโดยกลุ่ม "เกย์ออนไลน์"**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นปริญญาตรีบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์. 2531. **การวิเคราะห์โครงสร้างความคิดในภาษาไทย: ข้อเขียนประเภทแสดงความคิดเห็นในสาขามนุษยศาสตร์**. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยด้วยทุนสนับสนุนการวิจัย รัชดาภิเษกสมโภช คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิสันต์ สุขวิสิทธิ์. 2554. **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ในหนังสือเรียนรายวิชาภาษาไทย หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2503-2544: การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์**.

- วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒินันท์ แก้วจันทร์เกตุ. 2553. **อุดมการณ์ความเป็นชายในวาทกรรมโฆษณาสินค้าและบริการสำหรับผู้ชายในนิตยสารผู้ชาย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ภักดีผาสุข. 2553. **โครงการวาทกรรม “ความเป็นหญิง” ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์**. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2548. **ภาษาในสังคมไทย : ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลง และการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Barger, C. 2008. *Culture Studies: Theory and Practice*. Los Angeles: Sage.
- Charteris-Black, J. 2004. *Corpus approaches to critical metaphor analysis*. New York: Palgrave Macmillan.
- Fairclough, N. 1989. *Language and power*. London: Longman.
- Fairclough, N. 1995. *Critical discourse analysis: the critical study of language*. London: Longman.
- Goatly, A. 1998. *The Language of Metaphor*. London: Routledge. อ้างถึงใน ญัฐพร พานโพธิ์ทอง. 2542. **หน้าที่อุปลักษณ์จากมุมมองของผู้พูดภาษาไทย. ภาษาและวรรณคดีไทย**. 14 (ธันวาคม 2542): 259 – 268.
- Grice, P. 1975. *Logic and Conversation*. In Cole, P. and Morgan, J. (eds.), *Syntax and Semantics 3*. pp. 41-58. New York: Academic Press.
- Lakoff, G. and Johnson, M. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago; London: The University of Chicago Press.
- Levinson, S.C. 1983. *Pragmatics*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Longacre, R. 1983. *The Grammar of Discourse*. New York: Plenum Press.

Panpothong, N. 1996. **A pragmatics study of verbal irony in Thai**. PhD Dissertation. University of Hawai'i.

Saeed, J. I. 2003. **Semantics**. 2nd ed. Oxford: Blackwell.

West, C. Lazer M. M. and Framarae, C. 1997. Gender in Discourse. In **Discourse as Social Interaction**, eds. Teun A. van Dijk. pp. 119-143. London: Sage.

West, C. and Zimmerman, D. 1987. "Doing Gender," **Gender & Society** 1: 125-151.

Wortham, S. and Locher, M. 1996. Voicing on the News: An Analytic Technique for Studying Media Bias. **Text**. 16 (4): 550 – 585.

VACANA JOURNAL

การใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ตามตัวแปรทางสังคมบางประการ

Chinese Hokkien Loanwords Used by Phuket Residents on Certain Social Factors

นลินลักษณ์ หอมหวล¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์การใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตตามตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และเชื้อสาย รวมทั้ง 150 คน ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้จากแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า เป็นไปตามสมมติฐาน คือ คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตกลุ่มที่มีอายุมากมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย เพศชายมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนในปริมาณมากกว่าเพศหญิง กลุ่มที่มีการศึกษาสูงมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนในปริมาณน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ กลุ่มอาชีพเอกชนมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มอาชีพราชการ เชื้อสายจีนฮกเกี้ยนมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่าเชื้อสายไทย นอกจากนี้ ผลการใช้สถิติไคสแควร์ยังพิสูจน์ว่าทุกตัวแปรทางสังคมที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.00 แสดงว่าอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และเชื้อสาย มีผลต่อการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน

Abstract

The purpose of this study was focused on the analysis Chinese Hokkien loanwords used by Phuket residents on certain social factors in accordance with social variables comprising of age, sexes, educational background, occupation and ethnics total of 150 person. The information used was from the Questionnaire Form. The results of this study revealed that this in accordance with the hypothesis i.e. the persons living in Phuket Province of old age group which was with the use of loanwords Chinese Hokkien vocabularies than other groups. The groups of male young age were with the use of loanwords vocabularies more than female

¹ นิสิตระดับปริญญาโท ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

group. The group with high educational background was with the use of loanwords vocabularies less than the group with low educational background. The group of private occupation was with the used of loanwords vocabularies more than group of civil servant occupation. Persons with Chinese Hokkien descendants were with the use of loanwords vocabularies more than Thais. Furthermore, the result of the use of Chi-Square also proved that all social variables under study were statistically significant at the level of 0.00. This was obvious that age, sex, educational background, occupation and ethnics have effects on the use of loanwords Chinese Hokkien vocabularies.

1. บทนำ

ชาวจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดภูเก็ตตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น คือ ชาวจีนฮกเกี้ยน ดังนั้นภาษาจีนฮกเกี้ยนมีอิทธิพลต่อการพูดในชีวิตประจำวันของชาวภูเก็ต ชาวภูเก็ตได้ใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมาเป็นเวลายาวนานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแต่ในปัจจุบันการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากสาเหตุหลาย ๆ ประการ คือ ภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง มีนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากรวมทั้งคนไทยต่างถิ่นก็อพยพเข้ามาอาศัยหรือทำงานในจังหวัดภูเก็ตเป็นจำนวนมากด้วย ในการติดต่อสื่อสารต้องใช้ภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้มีการศึกษาเพิ่มเติม พบว่า มีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษากับอายุโดยลาบอฟ (Labov, 1972:48) กล่าวว่า อายุเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการใช้ภาษา คือ ผู้ที่มีอายุมากกว่าจะใช้ภาษาแตกต่างจากผู้ที่มีอายุน้อยกว่าและขึ้นอยู่กับสังคมนั้นๆ ว่าให้ความสำคัญกับอายุมากน้อยเพียงใด

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษากับเพศ ตัวอย่างเช่น Devine, Phillip E and Wolf – Devine (2003) ได้กล่าวถึงเพศหมายถึง ลักษณะในเชิงสังคมและจิตวิทยาสังคมที่ใช้เป็นพื้นฐานในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ว่าเป็นหญิงหรือเป็นชายซึ่งกล่าวถึงระบบการแบ่งแยกประเภทที่สังคมสร้างขึ้น เพื่อกำหนดว่าใครเป็นหญิงใครเป็นชายซึ่งเป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่ทำให้คนในสังคมมีสถานภาพแตกต่างกัน ผู้ชายและผู้หญิงย่อมมีบทบาทแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสังคมนั้นๆ ดังนั้นพฤติกรรมการใช้ภาษาก็เช่นเดียวกันย่อมต้องได้รับอิทธิพลจากบทบาทที่แตกต่างกัน แต่ความแตกต่างระหว่างภาษาผู้หญิงกับภาษาผู้ชายจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสังคมนั้นๆ

ส่วนแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษากับชนชั้นทางสังคม ตัวอย่างเช่น ปีเตอร์ ทรัดกิลล์ (Trudgill, 1974) กล่าวว่า ภาษาที่แต่ละคนใช้นั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงพื้นเพของแต่ละคน บุคคลที่อยู่ต่างสังคมกันจะใช้ภาษาแตกต่างกัน และสามารถบอกถึงฐานะทางสังคมของผู้พูดได้ทันที ดังนั้น ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะอยู่

ในสังคมที่ใช้ภาษามาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคมว่าอยู่ในระดับชนชั้นที่สูง และจากผลสำรวจทัศนคติของคนไทยเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของอาชีพต่างๆ เป็นเกณฑ์ พบว่า อาชีพที่ถูกจัดไว้เป็นชั้นที่ 1 หรือชั้นสูงสุดไม่จำเป็นต้องเป็นอาชีพที่ทำรายได้สูงสุดแต่สังคมไทยยกย่องให้เป็นอาชีพที่สูงที่สุด เช่น อาชีพทางด้านวิชาชีพ แพทย์ อาจารย์มหาวิทยาลัย และนักวิทยาศาสตร์ จะเห็นได้ว่าอาชีพที่สังคมไทยยกย่องให้เป็นอาชีพที่สูงที่สุดจะเป็นอาชีพรับราชการ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541)

ปีเตอร์ ทรดกิลล์ ยังกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับภาษากับชาติพันธุ์และเชื้อชาติ ว่า การแบ่งแยกของกลุ่มเชื้อชาติไม่ได้ใช้ภาษาที่ต่างกันคนละภาษาเป็นตัวแบ่ง แต่ใช้ภาษาของภาษาย่อยเป็นเกณฑ์ เพราะกลุ่มสมาชิกในเชื้อชาติจะมีความสัมพันธ์กันเองภายในกลุ่มมากกว่าไปสัมพันธ์กับกลุ่มเชื้อชาติอื่นๆ ทำให้เกิดเป็นภาษาย่อยเฉพาะกลุ่ม

นอกจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้แล้ว ยังมีงานวิจัยเป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำยืม ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของอัสสมิง กาเซ็ง (2544) ซึ่งศึกษาเรื่องคำยืมภาษาอาหรับในภาษามลายูถิ่นปัตตานี พบว่าคำยืมส่วนใหญ่เป็นคำยืมทับศัพท์มิใช่คำยืมปนและคำยืมแปลส่วนใหญ่เป็นคำนามรองลงมาเป็นคำกริยา คำคุณศัพท์ คำสันธาน และคำที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนามตามลำดับ ความหมายของคำยืมส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการกระทำ ความคิด และความเชื่อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนได้มีผู้ศึกษาไว้เป็นจำนวนมากแต่ผู้ที่บุกเบิกในการศึกษาด้านนี้คือ นพดล กิตติกุล (2534) ศึกษาเรื่อง “คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้ในภาษาไทยถิ่นจังหวัดภูเก็ต งานวิจัยของเขาได้เป็นแบบอย่างให้เกิดงานวิจัยของ รุ่งรัตน์ ทองสกุล (2544) ในการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปนภาษา มีงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยหลายงาน ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของศศิธร ธาตุเหล็ก (2540) ซึ่งศึกษาเรื่องทัศนคติของคนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ นัฐยา บุญทองแสน (2542) ซึ่งศึกษาเรื่องการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยกับทัศนคติทางภาษาของบุคคลต่างชนอาชีพ และชุลีพร สวยสด (2547) ซึ่งศึกษาเรื่องการพูดคำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา งานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดพบว่า อายุ ทัศนคติ และอาชีพ มีผลต่อการปนภาษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงภาษา มีงานวิจัยหลายงานที่กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงภาษาตามระดับอายุ ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ อัญชลิกร การัยภูมิ (2540) ซึ่งศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราชตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา และณัฐธิดา จักษุรักษ์ (2546) ซึ่งศึกษาเรื่องการอ้างและการเปลี่ยนภาษา:กรณีศึกษาภาษาไทยดำ ณ หมู่บ้านหนองเข้ ตำบลหนองปรังอำเภอเขาชัยย้อย จังหวัดเพชรบุรี งานวิจัยทั้งสองที่กล่าวมา พบว่า กลุ่มที่มีอายุน้อยมักมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ภาษา คือ มีการใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาไทยถิ่น

นอกจากนี้ ภาษาไทยกลางได้เคลื่อนเข้ามาในภาคใต้มากขึ้นซึ่งเห็นได้จากงานวิจัยจำนวนมากที่กล่าวถึงเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ในงานวิจัยของของวรรณพร ทองมาก (2526) พบว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชลิดา ไรจนวัฒน์วุฒิ (2533) พบว่า รอยต่อภาษาไทยถิ่นกลางอยู่ที่อำเภอละแม จังหวัดชุมพร และพริ้มรส มาวีประสิทธิ์ (2535) พบว่า อยู่ที่ตำบลบ้านนา จังหวัดชุมพร ต่อมาอีก 9 ปี อุไรภรณ์ ตันตินิมิตกุล(2544) พบว่า รอยต่อภาษาไทยถิ่นกลางอยู่ที่อำเภอสวี จังหวัดชุมพร จะเห็นได้ว่า ภาษาไทยกลางได้เคลื่อนลงมาทางเขตภาคใต้มากขึ้นเรื่อยๆ

การที่ภาษาไทยกลางได้เข้ามาในภาคใต้ส่งผลให้คนรุ่นอายุน้อยมีการใช้ภาษาไทยกลางมากขึ้นแสดงให้เห็นในงานวิจัยของรุ่งรัตน์ ทองสกุล (2544) ซึ่งศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต พบว่า วัยสูงอายุมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในชีวิตประจำวันมากกว่าวัยรุ่นอายุน้อย แสดงให้เห็นว่า อายุมีผลต่อการใช้ภาษา และจากปัจจัยทางสังคมข้างต้นดังกล่าวมาแล้ว ตัวแปรอื่นๆ ก็น่าจะส่งผลต่อการใช้ภาษา ผู้วิจัยจึงศึกษาว่าคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด ตามตัวแปรทางสังคม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ และเชื้อสาย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตทั้งสามช่วงอายุ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 อายุ 51 ปี ขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุ 31- 50 ปี กลุ่มที่ 3 อายุ 10 - 30 ปี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตระหว่างเพศชายและเพศหญิง

2.3 เพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตระหว่างกลุ่มที่มีการศึกษาสูงและกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ

2.4 เพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตระหว่างกลุ่มอาชีพรับราชการและกลุ่มอาชีพเอกชน

2.5 เพื่อเปรียบเทียบความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตระหว่างเชื้อสายไทยและเชื้อสายจีน

3. สมมติฐาน

3.1 คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตกลุ่มที่มีอายุมากมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย

3.2 คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเพศชายมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่าเพศหญิง

3.3 คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูง

3.4 คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตกลุ่มอาชีพเอกรชนมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มอาชีพรับราชการ

3.5 คนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเชื้อสายจีนฮกเกี้ยนมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่าเชื้อสายไทย

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

คำยืม คือ คำศัพท์ที่ไม่ได้มีอยู่แต่เดิมในภาษาแต่เป็นคำศัพท์ที่นำเข้ามาจากภาษาอื่นด้วยความจำเป็น เนื่องจากขาดคำที่จะใช้แสดงความคิดใหม่ ๆ หรือเรียกสิ่งใหม่ ๆ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553)

คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน คือ คำศัพท์ภาษาจีนฮกเกี้ยนที่ใช้พูดในชีวิตประจำวันแทนคำไทยและใช้ปะปนไปกับภาษาไทยถิ่นภูเก็ต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

การปนภาษา คือ การใช้ภาษาหรือระบบการสื่อสารใดก็ตามมากกว่า 1 ภาษาหรือ 1 ระบบปนกันในแต่ละประโยค เช่น การพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษในแต่ละประโยค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553)

คำทับศัพท์ คือ การดำเนินการแปลงข้อความจากระบบการเขียนหรือภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งอย่างมีหลักการเพื่อให้สามารถเขียนคำในภาษาต่างประเทศด้วยภาษาและอักษรในภาษานั้นๆ ได้สะดวก (พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542)

5. วิธีการวิจัย

5.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้แบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตตั้งแต่กำเนิดเท่านั้น จำนวนทั้งสิ้น 150 คน และจัดแบบแบ่งชั้นในตัวแปรอายุและตัวแปรเพศ ดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรอายุ ได้จัดแบบแบ่งชั้นโดยทำให้แต่ละกลุ่มอายุมีจำนวนเท่ากัน แบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มที่ 1 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน กลุ่มที่ 2 อายุ 31 - 50 ปี จำนวน 50 คน กลุ่มที่ 3 อายุ 10 - 30 ปี จำนวน 50 คน

2. ตัวแปรเพศ ได้จัดแบบแบ่งชั้นโดยทำให้แต่ละเพศมีจำนวนเท่ากัน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 75 คน เพศหญิง จำนวน 75 คน

3. ตัวแปรการศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ การศึกษาสูง ได้แก่ ระดับอุดมศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 58 คน การศึกษาปานกลาง ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช. ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน การศึกษาต่ำ ได้แก่ ประถมศึกษา/ต่ำกว่า ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 คน

4. ตัวแปรอาชีพ ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ กลุ่มอาชีพข้าราชการ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 41 คน และ กลุ่มอาชีพเอกชน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 82 คน

5. ตัวแปรเชื้อสาย ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ เชื้อสายไทย หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าตนเองเป็นเชื้อสายไทย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 113 คน เชื้อสายจีนฮกเกี้ยน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าตนเองเป็นเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน

5.2 การเก็บข้อมูล

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ผู้วิจัยขอให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลทางสังคมที่เป็นตัวแปรของการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิภาคเกิด เชื้อสาย ระดับการศึกษา และอาชีพ

แบบสอบถามส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการใช้หน่วยอรรถ ประกอบด้วยหน่วยอรรถทั้งหมด 60 หน่วยอรรถ ซึ่งได้คัดเลือกโดยวิธีการสุ่มจากรายการคำศัพท์จากศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จังหวัดภูเก็ต โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัยจัดทำโดยโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จัดทำเพื่ออนุรักษ์ภาษาถิ่นของจังหวัดภูเก็ต(Online).http://www.pkw.ac.th/phuket_culture/contents/language.html แบบสอบถามส่วนนี้ผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับการขอให้บอกว่าตนเองใช้คำว่าอะไรเพื่อหมายถึงหน่วยอรรถเหล่านี้ในชีวิตประจำวันและเพื่อให้ไม่เป็นการชี้นำผู้วิจัยจึงแสดงหน่วยอรรถเหล่านี้ในแบบสอบถามโดยไม่ใช้คำเรียกตรงๆ แต่โดยการแสดงเป็นภาพ (ในกรณีของหน่วยอรรถที่มีความหมายเป็นรูปธรรม) และเป็นการบรรยายความหมาย (ในกรณีของหน่วยอรรถที่มีความหมายเป็นนามธรรม)

หน่วยอรรถเหล่านี้ ได้แก่ 1.เมล็ดแตงโม 2. สับปะรด 3.ฝรั่ง 4.หน่อไม้ 5.ข้าวโพด 6.พริก 7. กางเกง 8.คูน้า 9.ถังน้ำ 10.ไฟฉาย 11.ไม้ขีดไฟ 12.ผ้าขี้ริ้ว 13.น้ำปลาหวาน 14.หอยจืด 15.ข้าวผัด 16. หอยทอด 17.ขนมจีบ 18.เต้าหู้เหลืองยัดไส้ทอด 19.ซอสเย็นตาโฟ 20.น้ำจิ้ม 21.ขนมเป็๋อง 22.ขนมถ้วย น้ำตาลแดง 23.ปาต่องโก๋ 24.ขนมแป้งคลุกงาทอด 25.ขนมผักกัว 26.ขนมหวานคล้ายวุ้นขาว 27.ขนมถ้วย ตะไลเค็ม 28.ขนมเป็๋ยะไส้ถั่ว 29.ข้าวเหนียวปิ้ง 30.ข้าวพอง 31.กระดาษเงินกระดาษทอง 32.ที่เผา

กระดาษ 33. พระ 34. น้ำนมต์ 35. พิธีลุยไฟ 36. พิธีสะเดาะเคราะห์ 37. กระจ่างรูป 38. ผู้ที่ถือศีลกินผัก 39. พิธีอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 40. พิธีบวงสรวงบูชาดวงดาว 41. อาเจียน 42. ไปร่วมงานแต่งงาน 43. ต่ำ 44. รับ 45. อุดทน 46. เสียตาย 47. เตะ 48. ไหว้ 49. คลาน 50. ร่วมมือกัน 51. เมื่อบาน 52. เดือนที่แล้ว 53. เดือนหน้า 54. เมื่อไหร่ 55. วันทั้งเจ็ด 56. แต่งงาน 57. ประหยัด 58. คนไม่ดี 59. หุงข้าว 60. ยิ้ม

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตัดสินค้าศัพท์ที่กลุ่มตัวอย่างตอบในแบบสอบถามว่าเป็นภาษาอะไร โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้ คือ

1. คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง คือ คำศัพท์ที่ปรากฏว่าใช้พูดกันในบริเวณภาคกลาง ในงานวิจัยนี้ ตัดสินว่าเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลาง โดยใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
2. คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ คือ คำศัพท์ที่ปรากฏว่าใช้พูดกันในบริเวณภาคใต้ ในงานวิจัยนี้ตัดสินว่าเป็นคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นใต้ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2550
3. ในงานวิจัยนี้ตัดสินว่าเป็นคำศัพท์คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน โดยใช้หนังสือคำจีนคำไทยในภูเกิดของ นพดล กิตติกุล (2538)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลคำศัพท์ เช่น คำว่า สับปะรด ถ้าผู้บอกภาษา ตอบว่า สับปะรด จำแนกได้ว่า เป็นภาษาไทยถิ่นกลาง ถ้าตอบว่า ย่านัด จำแนกได้ว่าเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ ถ้าตอบว่า อ่องหลาย จำแนกได้ว่าเป็นคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ถ้าตอบต่างออกไปโดยสิ้นเชิง จำแนกได้ว่าเป็นภาษาอื่นๆ เป็นต้น และผู้วิจัยนำข้อมูลตัวแปรทางสังคมที่ศึกษามานับความถี่ตามตัวแปรแล้วพิสูจน์สมมติฐานด้วยไคสแควร์ โดยตั้งค่าระดับนัยสำคัญไว้ที่ $p=0.05$

6. ผลการวิจัย

ความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามช่วงอายุ ดังรายละเอียดแสดงในรูปแบบตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนหน่วยอรรถและร้อยละในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามช่วงอายุ

กลุ่ม	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนฮกเกี้ยน		ภาษาไทยถิ่นใต้		ภาษาไทยกลาง		อื่นๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุมาก	3,000	1,626	54.20	496	16.53	799	26.64	79	2.63
อายุปานกลาง	3,000	1,058	35.28	455	15.18	1,420	47.30	67	2.24

กลุ่ม	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนฮกเกี้ยน	ภาษาไทยถิ่นใต้	ภาษาไทยกลาง	อื่นๆ	กลุ่ม	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนฮกเกี้ยน	ภาษาไทยถิ่นใต้
อายุน้อย	3,000	950	31.67	356	11.86	1,664	55.47	30	1.00

$$X^2 = 28.575, df=3, p = 0.00$$

กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอายุซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 50 คนต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยบรรณจำนวน 60 หน่วยบรรณในแบบสอบถาม (รวมเป็น 3,000 ครั้งของการตอบต่อหนึ่งกลุ่มอายุ) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างอายุมากใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า และในทางกลับกันกลุ่มที่มีอายุน้อยก็ใช้คำภาษาไทยกลางมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า แสดงให้เห็นอิทธิพลของภาษาไทยกลางที่เข้ามามีอิทธิพลมากขึ้นเรื่อยๆ ในจังหวัดภูเก็ตและเมื่อพิจารณาที่ละรุ่นอายุก็พบว่าในรุ่นอายุมากที่สุดนั้นมีการเลือกใช้ภาษาจีนฮกเกี้ยนให้กับหน่วยบรรณมากกว่าภาษาอื่น (ร้อยละ 54.20) รองลงมาคือภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 26.64) และมีการเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด (ร้อยละ 16.53) ส่วนในรุ่นอายุที่น้อยกว่าอีก 2 รุ่นอายุที่เหลือนั้นล้วนแต่มีการเลือกใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอื่น โดยที่กลุ่มอายุน้อยที่สุดเลือกใช้ภาษาไทยกลางมากกว่ากลุ่มอายุปานกลาง กลุ่มอายุน้อยเลือกใช้ภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 55.47) กลุ่มอายุปานกลางใช้ภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 47.30) ทั้งสองรุ่นอายุนี้มีการเลือกใช้ภาษาจีนฮกเกี้ยนเป็นลำดับรองลงมาและเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นอันดับท้ายสุด เมื่อคำนวณด้วยค่าไคสแควร์พบว่าความแตกต่างดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญที่ $p = 0.00$ จึงสรุปได้ว่าผลที่ได้ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ กลุ่มที่มีอายุมากใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย

ความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามเพศ ดังรายละเอียดแสดงในรูปแบบตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนหน่วยบรรณและร้อยละในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนฮกเกี้ยน		ภาษาไทยถิ่นใต้		ภาษาไทยกลาง		อื่นๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	4,500	1,743	38.73	626	13.91	2,018	44.84	113	2.52
ชาย	4,500	1,891	42.02	681	15.14	1,865	41.44	63	1.40

$$X^2 = 28.575, df=3, p = 0.00$$

กลุ่มตัวอย่างในแต่ละเพศซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 75 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยบรรณจำนวน 60 หน่วยบรรณในแบบสอบถาม (รวมเป็น 4,500 ครั้งของการตอบต่อหนึ่งเพศ) ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษาไทยถิ่นใต้มากกว่ากลุ่ม

ตัวอย่างเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างเพศชายนั้นมีการเลือกใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนให้กับหน่วยอรรถมากกว่าภาษาอื่น (ร้อยละ 42.02) รองลงมาคือภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 41.44) และมีการเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด (ร้อยละ 15.14) ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงล้วนแต่มีการเลือกใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอื่น (ร้อยละ 44.84) รองลงมาใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน (ร้อยละ 38.73) และเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นอันดับท้ายสุด (ร้อยละ 13.91) เมื่อคำนวณด้วยค่าไคสแควร์พบว่าความแตกต่างดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญที่ $p = 0.00$ จึงสรุปได้ว่าผลที่ได้ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ เพศชายมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนมากกว่าเพศหญิง

ความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามระดับการศึกษา ดังรายละเอียดแสดงในรูปแบบตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนหน่วยอรรถและร้อยละในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนฮกเกี้ยน		ภาษาไทยถิ่นใต้		ภาษาไทยกลาง		อื่นๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	3,480	1,275	36.64	470	13.51	1,663	47.78	72	2.07
ปานกลาง	2,700	1,068	39.56	394	14.58	1,180	43.71	58	2.15
ต่ำ	2,820	1,267	44.93	436	15.46	1,071	37.97	46	1.64

$$X^2 = 67.934, df=6, p = 0.00$$

กลุ่มตัวอย่างในระดับการศึกษาสูงซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 58 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 3,480 ครั้งของการตอบต่อกลุ่มระดับการศึกษาสูง) กลุ่มตัวอย่างในระดับการศึกษาปานกลางซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 45 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 2,700 ครั้งของการตอบต่อกลุ่มระดับการศึกษาปานกลาง) กลุ่มตัวอย่างในระดับการศึกษาต่ำซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 47 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 2,820 ครั้งของการตอบต่อกลุ่มระดับการศึกษาต่ำ) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างระดับการศึกษาสูงใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษาไทยถิ่นใต้น้อยกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า และในทางกลับกันกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำก็ใช้คำภาษาไทยกลางน้อยกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง และเมื่อพิจารณาทีละกลุ่มระดับการศึกษาก็พบว่าในกลุ่มระดับการศึกษาต่ำนั้นมีการเลือกใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนให้กับหน่วยอรรถมากกว่าภาษาอื่น (ร้อยละ 44.93) รองลงมาคือภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 37.97) และมีการเลือกใช้

ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด (ร้อยละ 15.46) ส่วนในกลุ่มระดับการศึกษาปานกลางและกลุ่มการศึกษาสูง นั้นล้วนแต่มีการเลือกใช้ภาษาไทยกลางมากกว่าภาษาอื่น โดยที่กลุ่มระดับการศึกษาสูงเลือกใช้ภาษาไทยกลางมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาปานกลาง กลุ่มระดับการศึกษาสูงเลือกใช้ภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 47.78) กลุ่มระดับการศึกษาปานกลางใช้ภาษาไทยกลาง(ร้อยละ 43.71) ทั้งสองระดับการศึกษานี้มีการเลือกใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนเป็นลำดับรองลงมาและเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นอันดับท้ายสุด เมื่อคำนวณด้วยค่าไคสแควร์พบว่าความแตกต่างดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญที่ $p = 0.00$ จึงสรุปได้ว่าผลที่ได้ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ กลุ่มที่มีการศึกษาสูงมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนในปริมาณน้อยกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาต่ำ

ความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ดังรายละเอียดดังในรูปแบบตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนหน่วยอรรถและร้อยละในการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนฮกเกี้ยน		ภาษาไทยถิ่นใต้		ภาษาไทยกลาง		อื่นๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ราชการ	2,460	1,019	41.43	375	15.20	997	40.52	69	2.82
เอกชน	4,920	2,049	41.65	755	15.30	2,029	41.24	87	1.76

$\chi^2 = 455, df=6, p=0.00$

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพราชการซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 41คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 2,460 ครั้งของการตอบต่อหนึ่งกลุ่มอาชีพราชการ) กลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพเอกชนซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 82 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 4,920 ครั้งของการตอบต่อหนึ่งกลุ่มอาชีพเอกชน) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพเอกชนใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน ในปริมาณมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอาชีพราชการเพียงเล็กน้อย คือ กลุ่มตัวอย่างอาชีพเอกชนมีการเลือกใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนให้กับหน่วยอรรถ (ร้อยละ 41.65) รองลงมาคือ ภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 41.24) และเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นอันดับท้ายสุด (ร้อยละ 15.30) ส่วนกลุ่มตัวอย่างอาชีพราชการมีการเลือกใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนให้กับหน่วยอรรถ (ร้อยละ 41.43) รองลงมาคือภาษาไทยกลาง (ร้อยละ 40.52) และมีการเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด (ร้อยละ 15.20) เมื่อคำนวณด้วยค่าไคสแควร์พบว่าความแตกต่างดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญที่ $p = 0.00$ จึงสรุปได้ว่าผลที่ได้ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือ อาชีพเอกชนมีการใช้คำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนในปริมาณมากกว่ากลุ่มอาชีพราชการ

ความถี่ในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามเชื้อสาย ดังรายละเอียดแสดงในรูปแบบตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนหน่วยอรรถและร้อยละในการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตทั้งจำแนกตามเชื้อสาย

เชื้อสาย	จำนวนทั้งหมด	ภาษาจีนสกเกี้ยน		ภาษาไทยถิ่นใต้		ภาษาไทยกลาง		อื่นๆ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไทย	6,780	2,423	35.73	950	14.02	3,275	48.30	132	1.95
จีนสกเกี้ยน	2,220	1,198	53.97	604	27.21	332	14.95	86	3.87

$X^2 = 796.42, df=3, p = 0.00$

กลุ่มตัวอย่างเชื้อสายไทยซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 113 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 6,780 ครั้งของการตอบต่อหนึ่งกลุ่มเชื้อสายไทย) กลุ่มตัวอย่างเชื้อสายจีนสกเกี้ยนซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 37 คน ต้องตอบว่าตนเองใช้คำศัพท์ใดสำหรับหน่วยอรรถจำนวน 60 หน่วยอรรถในแบบสอบถาม (รวมเป็น 2,220 ครั้งของการตอบต่อหนึ่งกลุ่มเชื้อสายสกเกี้ยน) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเชื้อสายไทยใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนและภาษาไทยถิ่นใต้น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างเชื้อสายจีนสกเกี้ยน กลุ่มตัวอย่างเชื้อสายไทยนั้นมีการเลือกใช้ภาษาไทยกลางให้กับหน่วยอรรถมากกว่าภาษาอื่น (ร้อยละ 48.30) รองลงมาคือคำยืมภาษาจีนสกเกี้ยน (ร้อยละ 35.73) และมีการเลือกใช้ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด (ร้อยละ 14.02) ส่วนกลุ่มตัวอย่างเชื้อสายจีนสกเกี้ยนล้วนแต่มีการเลือกใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากกว่าภาษาอื่น (ร้อยละ 53.97) รองลงมาใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ (ร้อยละ 27.21) และเลือกใช้ภาษาไทยกลางเป็นอันดับท้ายสุด (ร้อยละ 14.95) เมื่อคำนวณด้วยค่าไคสแควร์พบว่าความแตกต่างดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญที่ $p = 0.00$ จึงสรุปได้ว่าผลที่ได้ตรงกับสมมติฐาน นั่นคือคนไทยที่มีเชื้อสายจีนสกเกี้ยน มีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในปริมาณมากกว่าคนที่มีเชื้อสายไทย

7.อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มที่มีอายุมากมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยซึ่งตรงกับผลการวิจัยของรุ่งรัตน์ ทองสกุล (2544) ซึ่งศึกษาเรื่องการวิเคราะห์การใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทยเชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต พบว่า วัยสูงอายุมีการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนในชีวิตประจำวันมากกว่าวัยรุ่นอายุน้อย

2. ผลการวิจัยการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของคนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต

จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพเอกชนใช้คำยืมภาษาจีนชุกเกินในปริมาณมากกว่าอาชีพราชการซึ่งตรงกับผลการวิจัยของนัฐยา บุญกองแสน (2542) ซึ่งศึกษาเรื่องการปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยกับทัศนคติทางภาษาของบุคคลต่างชั้นอาชีพ พบว่า บุคคลที่อยู่ในชั้นอาชีพที่สูงจะมีพฤติกรรมการปนภาษามากและมีทัศนคติทางบวกต่อภาษาด้วย

บรรณานุกรม

- ชลิดา โจรณวัฒน์นุฒิ. 2533. **ภูมิศาสตร์คำศัพท์ภาษาไทย 4 ถิ่น : การศึกษาเชิงจำกัด**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุลีพร สวยสด. 2547. **การพูดคำภาษาอังกฤษปนในภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษา : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐริดา จักรักษ์. 2546. **การอ้างและการเปลี่ยนภาษา: กรณีศึกษาภาษาไทยถิ่น หมูบ้านหนองเข้ ตำบลหนองปร่งอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์มหาวิทยลัยมหิดล.
- นพดล กิตติกุล. 2534. **คำยืมภาษาจีนชุกเกินที่ใช้ในภาษาไทยถิ่น จังหวัดภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-รวโรดม.
- นพดล กิตติกุล. 2538. **คำจีนคำไทยในภูเก็ต**. ภูเก็ต: ป่าตองอีฟเซ็ท.
- นัฐยา บุญกองแสน. 2542. **การปนภาษาอังกฤษในภาษาไทยกับทัศนคติทางภาษาของบุคคลต่างชั้นอาชีพ**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิตวิชาเอกภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พริ้มรส มาริประสิทธิ์. 2535. **การแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษา ระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ตามอายุของผู้พูด : การศึกษาคำศัพท์**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2550. **พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พ.ศ. 2550**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2553. **พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์(ภาษาศาสตร์ประยุกต์) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977).

- รุ่งรัตน์ ทองสกุล.2544. การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนของชาวไทย
เชื้อสายจีนสามระดับอายุในจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรรณพร ทองมาก. 2526 แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพท์เป็น
เกณฑ์.วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ มหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร ธาดุเหล็ก.2540. ทักษะคติของคนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการพูดภาษาไทยปน
ภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภศิลป์พัฒน์ธรรมโรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย. 2555. คำยืมภาษาจีนสกเกี้ยนจังหวัด
ภูเก็ต.(Online).http://www.pkw.ac.th/phuket_culture/contents/language.html, 22
กุมภาพันธ์ 2555.
- อัญชลิกา การัญญุมิ.2540. การเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช
ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา.วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย,
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อัสสมิง กาแข็ง. 2544. คำยืมภาษาอาหรับในภาษามลายูถิ่นปัตตานี. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์
มหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2541. ภาษาศาสตร์สังคม.พิมพ์ครั้งที่ 2 จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล.2544. การแปรของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทย
ถิ่นใต้ตามตัวแปรทางสังคมบางประการ. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต วิชาเอก
ภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Devine, Phillip E and Wolf – Devine, Celia. 2003. Sex and Gender : A Spectrum of Views.
Canada : Thomson Learning, Inc.
- Labov, William. 1972. Sociolinguistics Patterns Philadelphia. Pa: Univerity of Pennsylvania
Press.
- Trudgill, Peter. 1974. The Social Differentiation of English in Norwich. Cambridge: Cambridge
University Press.

การแปลบทบรรยายใต้ภาพยนตร์ (subtitles) ภาพยนตร์กะเทยจาก
ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ: กรณีศึกษาภาพยนตร์เรื่อง
“ปล้นนะยะ (ภาค 1)” และ “ว้ายบีม เชียร์กระหึ่มโลก”

Gay Language Translation: A Case Study of Subtitle Translation of
Plon Na Ya (Episode 1) and Wai Bum Cheer Kra Hum Lok Films

สุทธิพงษ์ เพิ่มพูล¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้วิเคราะห์ภาษากะเทยในภาษาไทย วิธีการแปลภาษากะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และถ่ายถอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำในภาพยนตร์เรื่อง “ปล้นนะยะ (ภาค 1)” และ “ว้ายบีม เชียร์กระหึ่มโลก” ผลการวิจัยพบว่าลักษณะภาษากะเทยในภาษาไทยสามารถจำแนกได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่ ก.) คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลงภาษากะเทย ได้แก่ คำศัพท์ สำนวน และวลีที่สร้างขึ้นใหม่ และคำศัพท์ สำนวนและวลีที่ดัดแปลงจากภาษามาตรฐาน ข.) คำเรียกขานและสรรพนามในภาษากะเทย ค.) คำพรูสวาทและคำตอ้งห้ามภาษากะเทย ง.) ศัพท์ วลี และประโยคคล้องจองในภาษากะเทย จ.) ศัพท์ วลี และสำนวนกำกวมในภาษากะเทย และ ฉ.) คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกะเทย โดยคำศัพท์ วลี สำนวนและสแลงเป็นประเภทที่พบมากที่สุด ขณะที่คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกะเทยพบน้อยที่สุดในด้านการแปลภาษากะเทย ผู้แปลให้ความสำคัญกับการถ่ายถอดความหมายมากที่สุด และให้ความสำคัญกับการถ่ายถอดลีลาภาษาและความเป็นภาษากะเทยตามลำดับ ในการถ่ายถอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำ ผู้แปลใช้ศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมในภาษาปลายทางมากที่สุด ใช้วิธีแปลด้วยคำที่มีความหมายกว้างน้อยที่สุด และไม่ใช้คำยืมและการยกตัวอย่าง

Abstract

This research aimed at analyzing the characteristics of Thai gay language, translation techniques applied to the translation of gay language in movie subtitles and the use of translation strategies of non-equivalences at word level. From the results, the characteristics of

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการแปลภาษาอังกฤษและไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

gay language in Thai could be categorized into six groups as follows: a) gay terms, slang and fixed expressions, b) gay terms of address and pronouns, c) gay swear and taboo words, d) gay phrases with rhymes and alliteration, e) ambiguous gay terms, and, f) gay language particles and suggestive gay terms. It was found that gay terms, slang and fixed expressions were employed the most whereas ambiguous gay terms and gay language particles and suggestive gay terms were the least used. In translating gay language, the translator placed the most importance on meaning while the least important element was retaining the gayness in the target language. Concerning non-equivalences at word level, the translator applied cultural substitution strategy the most, and, to the least extent, translation by a more general word, without utilizing translation by using loan words plus explanation and translation by illustration strategies.

1. ความนำ

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มความหลากหลายทางเพศมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นพร้อมกับจำนวนประชากรกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีมากขึ้นในทุกสังคมในโลกโลกาภิวัตน์ (Altman, 2001) นักวิจัยด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาพบว่ากลุ่มคนเหล่านี้มีรูปแบบการใช้ชีวิตในสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มคนเพศอื่น ๆ และการใช้ภาษาที่น่าสนใจ (กฤตณัฐ เพ็งชัย, 2549; กิ่งรัก อิงคะวัต, 2542; ปาณิสรา มงคลวาที, 2550; พจมาน มูลทรัพย์, 2551; วรณะ หนูหมื่น, 2551; เอกศาสตร์ สรรพช่าง, 2546 เป็นต้น) การศึกษาวิจัยด้านอัตลักษณ์ทางเพศชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมซึ่งแต่ละวัฒนธรรมให้ความสำคัญเกี่ยวกับเพศแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน การศึกษาและวิจัยกะเทยในมิติ มุมมอง และประเด็นต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความพยายามของนักวิจัยในทำความเข้าใจและหาวิธีให้กะเทยอยู่ร่วมกับคนเพศอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทำให้คนทั่วไปยอมรับ ไม่ตีตรา ไม่แบ่งแยกหรือตัดสินกลุ่มคนเหล่านี้ในแง่ลบ (สุพร เกิดสว่าง, 2546) ตลอดจนเข้าใจว่าเพศสถานะเป็นที่เปลี่ยนแปลงได้และความหลากหลายทางเพศในปัจจุบัน ช่วยทำให้คนมีพื้นที่และสามารถแสดงบทบาทได้สอดคล้องกับพฤติกรรมหรือการแสดงออกทางเพศที่ตนเป็นผู้เลือกมากกว่าที่เป็นมาในอดีต (Sinnott, 2002)

นอกจากการศึกษาอัตลักษณ์ทางเพศของกะเทยในมิติสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาแล้ว การศึกษาภาษาที่กะเทยช่วยชี้ให้เห็นถึงวิถีคิด ความสามารถเชิงสร้างสรรค์ของกะเทย พัฒนาการของภาษากะเทย ความเชื่อมโยงและอิทธิพลของภาษากะเทยที่มีต่อภาษามาตรฐาน งานวิจัยภาษากะเทยส่วนมากชี้ให้เห็นว่าภาษากะเทยมีรูปแบบการใช้ภาษาเฉพาะ มีลักษณะและลีลาการใช้ภาษาแตกต่างจากภาษาเพศชายและภาษาเพศหญิงอยู่หลายประการและควรจัดไว้ในทำเนียบภาษาย่อย (Chesebro, 1980; Adam, 1999) นอกจากนี้การศึกษาและงานวิจัยลักษณะภาษากะเทยในประเทศต่าง ๆ อธิบายปรากฏการณ์ทางภาษา การใช้ภาษากะเทยในวัฒนธรรมย่อย (subculture) (Jackson, 2000) และความสัมพันธ์ตลอดจนผลกระทบของภาษากะเทยต่อภาษามาตรฐาน (Levon, 2010) ในด้านสังคม ภาษากะเทยหรือที่นักวิจัยไทยส่วนหนึ่งเรียกว่า "ภาษาเกย์" ตามศัพท์ที่ใช้ในวงวิชาการศึกษาภาษาของเกย์และกะเทยในภาษาอังกฤษ (gayspeak) มีบทบาทในการเติมเต็มหน้าที่ 3 รูปแบบ ได้แก่ 1.) เป็นภาษาลับที่ช่วยให้กะเทยสามารถสื่อสารความหมายเฉพาะกลุ่ม หรือเรื่องราวเฉพาะบุคคลกับคนในกลุ่มเดียวกันในที่สาธารณะ 2.) เป็นภาษาที่ช่วยธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกะเทยและสร้างเอกภาพในคนกลุ่มเดียวกัน ทั้งช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับวัฒนธรรมย่อยกะเทย อีกด้วย และ 3.) เป็นภาษาที่กะเทยใช้ในการเคลื่อนไหวและต่อสู้ทางการเมือง (Hayes, 1981)

ในภาพรวมด้านการศึกษาภาษาศาสตร์ของกะเทย นักภาษาศาสตร์พบว่ากะเทยพยายามเลียนแบบเสียงและลักษณะการออกเสียงของเพศหญิง เช่น ดัดเสียงให้แหลมกว่าระดับเสียงเพศชายปกติ มีการออกเสียงให้ชัดและเน้นเสียงมากกว่าปกติ ลากเสียงเสียดแทรก (fricative sound) ยืดเสียงสระและพยัญชนะบางเสียงให้ยาวกว่าปกติ เปลี่ยนหน่วยเสียงพยัญชนะและหน่วยเสียงสระ (ยุทธนา นันทิวิธวิภา, 2547; Bowen, 2002; Gaudio, 1994; Rogers and Smyth, 2002; Sims, 2004) ในด้านการใช้คำ กะเทยใช้คำศัพท์เฉพาะกลุ่ม ที่มาจากคำในภาษามาตรฐานและคำจากภาษาย่อยอื่น ๆ ที่ผู้ใช้ภาษาที่เป็นกะเทยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ภาษาย่อยด้วย (Baker, P., 2004; Rodgers, 1979; Steven, 2000) ตัวอย่างเช่น ภาษา "Polari" ภาษากะเทยที่กะเทยและเกย์ในสหราชอาณาจักรที่ได้รับอิทธิพลของภาษาอิตาเลียนเกิดจากการอพยพโยกย้ายของชาวอิตาเลียนเข้าไปในสหราชอาณาจักรโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กชายที่เข้าไปแสดงละครเวทีในโรงละครต่าง ๆ ในสหราชอาณาจักร (Baker, P., 2002, 2004; Sims, 2004) ส่วนภาษากะเทยในภาษาไทยมีการสร้างคำโดยการดัดแปลงเสียงสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ของคำในภาษามาตรฐานและประดิษฐ์คำจำนวนหนึ่งขึ้นใหม่โดยการเปลี่ยนเสียง เพิ่มเสียง ดัดเสียง ใช้แนวเทียบเสียง

ธรรมชาติ และกำหนดคำขึ้นเพื่อใช้เฉพาะสังคมกะเทย เป็นต้น (ยุทหนา นันทิวรรวิภา, 2547) เช่นเดียวกัน การใช้สำนวนของกะเทยในประเทศไทย มีทั้งการนำสำนวนเดิมมาเปลี่ยนคำโดยเปลี่ยนทั้งคำและความหมายให้เกิดเป็นสำนวนใหม่ที่ใช้เฉพาะในภาษากะเทย รวมถึงการสร้างสำนวนใหม่โดยวิธีผูกสำนวนจากสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ซึ่งความสามารถในการสร้างสรรค์คำ วลี และสำนวนขึ้นใช้เฉพาะกลุ่มของกะเทยด้วยลักษณะดังกล่าวนี้ ล้วนสะท้อนบุคลิกรักสนุก ร่าเริง ช่างสังเกต และมีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประยุกต์ดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับภาษาที่ใช้และดึงดูดความสนใจของคนทั่วไป (ยุทหนา นันทิวรรวิภา, 2547)

ปัจจุบัน การศึกษาภาษากะเทยหรือวาทกรรมกะเทยมีรูปแบบวิธีการศึกษาหลายรูปแบบและมีช่องทางหรือแหล่งข้อมูลในการศึกษามากขึ้น นักวิจัยส่วนหนึ่งศึกษาภาษากะเทยโดยการเก็บข้อมูลจริงจากบทสนทนาที่กะเทยและเกย์พูดคุยกัน สถานการณ์ต่าง ๆ หรือใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก หรือศึกษาทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อภาพลักษณ์ของกะเทยที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ (นันทชา สำโรง, 2552) รวมถึงการเก็บข้อมูลจากเอกสารลักษณะต่าง ๆ เช่น พจนานุกรมคำศัพท์เกย์และกะเทย หรือจากข้อมูลในเว็บไซต์หาคู่ และจากสื่อภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เช่น ภาพยนตร์หรือละครซึ่งนอกจากจะสามารถทำให้ผู้ชมเห็นลักษณะการสื่อสารของกะเทยแล้ว ผู้ชมยังเห็นรูปแบบการใช้ชีวิต รสนิยมในด้านต่าง ๆ การแต่งกายของกะเทย รูปแบบการใช้ชีวิต และบทบาทของกะเทยในสังคมปัจจุบันอีกด้วย (จตุรภัทร หาญจริง, 2555; Barea, 2011)

เมื่อรูปแบบสื่อบันเทิงและสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกะเทยจากต่างประเทศแพร่หลายเข้ามาในประเทศไทย จำเป็นต้องมีการแปลเรื่องราวที่น่าเสนอหรือรายการที่ได้รับความนิยมให้ผู้ชมชาวไทยมีทางเลือกในการรับชมรับฟัง ในขณะที่เดียวกัน สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับกะเทยในประเทศไทยก็ได้รับความนิยมจากชาวต่างประเทศมากขึ้นและมีความต้องการการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากขึ้นเช่นกัน การแปลบทบรรยายได้ภาพยนตร์ บทโทรทัศน์หรือวิทยุที่เกี่ยวกับกะเทยมีความท้าทายไม่ต่างจากงานแปลประเภทอื่น ๆ ภาษาที่กะเทยใช้อาจมีทั้งส่วนที่มีลีลาโลดโผนและมีทั้งส่วนที่เป็นภาษาทั่วไป ผู้แปลจำเป็นต้องเลือกกลวิธีที่จะใช้ในการแปลให้เหมาะสม โดยอาจเลือกว่าจะใช้รูปแบบการแปลแบบเน้นภาษาต้นฉบับ (source language emphasis) ซึ่งได้แก่การแปลแบบคำต่อคำ (word-for-word translation) การแปลตรงตัว (literal translation) การแปลตามต้นฉบับ (faithful translation) หรือการแปลเชิงอรรถศาสตร์ (semantic translation) หรือเลือกใช้รูปแบบการแปลแบบเน้นภาษาเป้าหมาย (target

language emphasis) ซึ่งได้แก่ การดัดแปลงในฉบับแปล (adaptation) การแปลเอาความ (free translation) การแปลแบบสำนวน (idiomatic translation) และการแปลเชิงสื่อสาร (communicative translation) (Newmark, 1988) ขณะเดียวกัน ผู้แปลยังต้องเลือกคำที่มีลีลาหรือเป็นคำเฉพาะในภาษาอ้อยหรือภาษาเฉพาะกลุ่มในภาษาแปล ให้สอดคล้องกับภาษาเฉพาะในภาษาต้นฉบับด้วย (สุพรรณิ ปันมณี, 2546) เพราะยิ่งผู้แปลสามารถสามารถถ่ายทอดลักษณะภาษากระทงในภาษาไทยในบทแปลภาษาอังกฤษได้มากเท่าไร หรือใช้ภาษากระทงในภาษาปลายทางได้มาก ผู้อ่านบทแปลจะสัมผัสถึงความเป็นกระทงที่แฝงอยู่ในข้อความที่อ่านได้มากเท่านั้นด้วยเช่นกัน

จากงานศึกษาวิจัยด้านภาษากระทงในประเทศไทยและต่างประเทศ นักวิจัยพบว่าภาษาที่กลุ่มคนนี้ใช้มีลักษณะที่โดดเด่นและแตกต่างจากภาษาของกลุ่มชายหญิงทั่วไปจึงมีนักภาษาศาสตร์ นักวาทกรรม วิเคราะห์สนใจศึกษาวิจัยภาษาของคนกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเด็นหนึ่งที่ยังไม่มีผู้ทำการวิจัยคือด้านการแปลบทบรรยายใต้ภาพยนตร์กระทง ผู้วิจัยเล็งเห็นว่ากระบวนการและกลวิธีการแปลภาษาเฉพาะกลุ่ม (social dialect) อาจมีแนวทางแตกต่างจากการแปลภาษามาตรฐาน นอกจากนี้ การวิจัยบทแปลภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับคนกลุ่มนี้ โดยเฉพาะภาพยนตร์ที่มีบทสนทนาจำนวนมาก จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์วิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ ตลอดจนตีความ ประเมินค่า และอาจชี้แนะวิธีการสำหรับผู้สนใจทำงานแปลภาพยนตร์ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายขอบเขตการวิจัยภาษากระทงในวงการแปลให้กว้างขวางและให้มีการวิจัยในแง่มุมต่าง ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น ทั้งยังอาจช่วยอธิบายให้เห็นถึงอิทธิพลของการสื่อสารในหมู่กระทงและการสื่อสารข้ามกลุ่มซึ่งส่งผลต่อมุมมองและทัศนคติที่คนทั่วไปที่มีต่อกระทง และมุมมองที่กระทงมีต่อคนต่างเพศที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกัน

2. วัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะคำ วลี และสำนวนภาษากระทงในภาษาไทย และเพื่อวิเคราะห์วิธีการแปลหรือแนวทางการถ่ายทอดภาษาที่ผู้แปลภาพยนตร์เรื่อง “วายบีม เขียวกระทงหิมโลก” และ “ปล้นนยะยะ (ภาค 1)” ใช้ในการแปลภาษากระทงในบทบรรยายใต้ภาพยนตร์ภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และวิธีการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำ (non-equivalences at word level) สมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยนี้คือ ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความหรือการแปลเพื่อถ่ายทอดความหมาย

มากกว่าวิธีการแปลแบบอื่น ๆ เพราะผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดลักษณะภาษากะเทยในภาษาไทยเป็นภาษากะเทยในภาษาอังกฤษได้

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 เครื่องมือวิจัยและข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาภาพยนตร์กะเทยที่ผลิตในประเทศไทยและมีบทบรรยายใต้ภาพยนตร์ที่ผลิตในช่วงปีพ.ศ. 2545 ถึงปี พ.ศ. 2555 ที่แปลเป็นภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือการวิจัยในงานวิจัย โดยผู้วิจัยคัดเลือกภาพยนตร์ที่มีจำนวนตัวอย่างภาษากะเทยมากที่สุดจำนวน 2 เรื่อง ภาพยนตร์กะเทยต้นฉบับภาษาไทยที่ผู้วิจัยเลือกคือภาพยนตร์เรื่อง “ว้ายบีม เชียร์กระหึ่มโลก” และ “ปล้นนะยะ” ซึ่งแปลโดยธัญชา ศักดิ์สยามกุล ตัวละครในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องส่วนใหญ่เป็นตัวละครที่มีอัตลักษณ์ทางเพศเป็นกะเทย เนื้อหาของภาพยนตร์ทั้งสองสื่อให้เห็นถึงความทุกข์และความสุขของการเป็นกะเทยและการมีเพื่อนกะเทยที่จริงใจ โดยภาพยนตร์เรื่อง “ว้ายบีม เชียร์กระหึ่มโลก” สะท้อนปัญหาการกีดกันทางเพศในหมู่นักกีฬาโอลิมปิกชายที่ไม่ยอมรับกะเทย และความกดดันจากคนกลุ่มต่าง ๆ ที่กะเทยได้รับ ขณะที่ภาพยนตร์เรื่อง “ปล้นนะยะ” ซึ่งให้เห็นถึงความฝันของกะเทยรากหญ้า หรือกะเทยชั้นกรรมาชีพที่ต้องการหาเงินมาใช้สนองความต้องการด้านต่าง ๆ และแก้ไขข้อผิดพลาด ตลอดจนปัญหาในชีวิตของตน ตัวละครกะเทยในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องต้องฝ่าฟันอุปสรรคมากมายในการดำรงชีวิตและการทำให้คนกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมยอมรับ อย่างไรก็ตาม ผู้รับชมภาพยนตร์จะเห็นได้ว่ามิตรภาพอันแน่นแฟ้นของกลุ่มเพื่อนกะเทยในภาพยนตร์เป็นแรงผลักดันและเป็นกำลังใจให้กะเทยที่ประสบปัญหาในชีวิตสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยเลือกภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องเป็นแหล่งข้อมูลในการเก็บข้อมูลตัวอย่างภาษากะเทยเนื่องจากตัวละครเอกส่วนใหญ่ในภาพยนตร์เป็นกะเทยและมีการใช้คำ วลี และสำนวนภาษากะเทยเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากภาพยนตร์ทั้งสองไม่มีบทบรรยายใต้ภาพยนตร์ภาษาไทย ดังนั้นจึงอาศัยฟังและจดบันทึกบทภาพยนตร์ พร้อมกับเวลาที่บทภาพยนตร์ปรากฏและบทแปลภาษาอังกฤษ จากนั้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลภาษากะเทยที่พบทั้งหมด 62 ตัวอย่างในภาษาต้นฉบับและคำแปลภาษาอังกฤษที่ได้ไปทำการวิเคราะห์และจัดกลุ่มข้อมูลเพื่อทำการตีความและประเมินข้อมูล

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและจัดกลุ่มข้อมูลภาษาเกาะเทยตามประเภท ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหา รูปแบบ ลักษณะการใช้ภาษาของภาษาต้นฉบับและฉบับแปล และจัดกลุ่มตามระดับและกระบวนการทางภาษา โดยเลือกวิเคราะห์ และเปรียบเทียบคำ วลี และสำนวนภาษาเกาะเทยที่พบในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่อง จากนั้นผู้วิจัยจะอธิบายแนวคิดและแนวทางการเลือกคำแปลหรือการแปรรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งพิจารณาข้อบกพร่องหรือสาเหตุของการแปลหรือเลือกคำเทียบเคียงแบบต่าง ๆ ในขั้นต้นสุดท้าย ผู้วิจัยจะเสนอแนวทางในการแปล ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้านการแปลภาษาเกาะเทยหรือภาษาเฉพาะกลุ่ม สรุปผลจากการศึกษา ซึ่งให้เห็นลักษณะเด่นและรูปแบบเฉพาะของภาษาเกาะเทยและการแปลภาษาเกาะเทย อันจะนำไปสู่การประเมินค่าและตีความเพื่อเสนอแนะวิธีการที่ผู้แปลควรใช้เมื่อต้องทำการแปลภาษาเกาะเทยหรือภาษาเฉพาะกลุ่มต่าง ๆ

4. ขอบเขตและแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาษาเกาะเทย

ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์เฉพาะศัพท์ สำนวนการใช้ภาษา และลักษณะภาษาในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่อง ที่มีลักษณะเป็นภาษาเกาะเทย ผู้วิจัยใช้กรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์และคัดเลือกตัวอย่างภาษาเกาะเทยจากงานวิจัยของ ยุทธนา นันทิวรรณ (2547) หลักเกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการเลือกและพิจารณาภาษาเกาะเทยในภาพยนตร์ ดัดแปลงมาจากการศึกษาตัวอย่างภาษาเกาะเทยในภาษาไทยด้านโครงสร้างคำ วลี และสำนวนของยุทธนา นันทิวรรณ (2547) ด้านการใช้คำเพื่อจุดประสงค์เฉพาะในงานวิเคราะห์ภาษาภายในวรรณกรรมด้วยกรอบการวิเคราะห์ด้านภาษาศาสตร์จิตวิทยาและภาษาศาสตร์สังคมของชิตชไม ผ่องศรีสุข (2547) การใช้คำสแลงภาษาเกย์ของชิตชไม ผ่องศรีสุข (2547) ด้านการใช้ภาษาเกย์เพื่อเปิดเผยอัตลักษณ์ทางเพศ ของบุรินทร์ นาคสิงห์ (2546) และนฤพนธ์ ดีวงวิเศษ (2553) ด้านวิธภาษาของนิตยา กาญจนะวรรณ (2547) และด้านเนื้อหาภาพยนตร์และวงศัพท์ที่ใช้ในภาพยนตร์ในงานวิจัยของ จตุรภัทร หาญจริง (2555)

cillin” ซึ่งเป็นศัพท์ภาษากระเทยในภาษาอังกฤษที่มีความหมายและรูปคำในลักษณะใกล้เคียงกันกับคำภาษากระเทยในภาษาไทย) ในลำดับรองลงมา

ในด้านการเลือกคำในภาษาปลายทางในการแปลและเทียบเคียงศัพท์ วลี และสำนวนภาษากระเทยในภาษาไทย ผู้แปลใช้ศัพท์ทั่วไปในภาษาปลายทางในการถ่ายทอดภาษากระเทยมากกว่าการใช้ศัพท์ภาษากระเทยในภาษาปลายทาง ในการแปลภาษากระเทยทุกลักษณะ อย่างไรก็ตาม ผู้แปลสามารถสรรคำที่เป็นศัพท์ภาษากระเทยในภาษาปลายทางในการแปลได้ในบางตัวอย่าง เช่น การแปลคำ “แทง” ด้วยคำ “dig” เป็นต้น แนวทางการแปลภาษากระเทยที่ผู้แปลใช้ แบ่งตามลักษณะภาษากระเทยตามข้อมูลที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง แสดงในรูปตารางได้ดังนี้

ตารางอธิบายวิธีการแปลภาษากระเทย

ลักษณะภาษากระเทยตาม ข้อมูลที่ปรากฏในภาพยนตร์	วิธีการแปลภาษากระเทย	
	ศัพท์ภาษากระเทยใน ภาษาปลายทาง	ศัพท์ทั่วไปในภาษา ปลายทาง
ก. คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลง (28 ตัวอย่าง)	7	21
ข. คำเรียกขานและคำสรรพนาม (18 ตัวอย่าง)	4	14
ค. คำผรุสวาทและคำดุด่า (8 ตัวอย่าง)	2	6
ง. ศัพท์ วลี และประโยคคล้องจอง (4 ตัวอย่าง)	-	4
จ. ศัพท์และสำนวนภาษากำกวม (2 ตัวอย่าง)	1	1
ฉ. คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกระเทย (2 ตัวอย่าง)	-	2
จำนวนรวมวิธีการแปลภาษากระเทย	14	48

จากตาราง จะเห็นได้ว่าผู้แปลถ่ายทอดภาษากระเทยด้วยคำศัพท์และภาษาทั่วไปในภาษาปลายทางมากถึง 48 ตัวอย่าง (77.4 เปอร์เซ็นต์) ขณะที่ใช้ภาษากระเทยในภาษาปลายทางในการแปลเพียง 14 ตัวอย่าง (22.6 เปอร์เซ็นต์) และในการแปลภาษากระเทยทุกประเภท ผู้แปลใช้ศัพท์ทั่วไปในการแปลมากกว่าใช้ศัพท์ภาษากระเทยในภาษาปลายทาง ยกเว้นการแปลศัพท์และสำนวนภาษากำกวมในภาษากระเทย ซึ่งมีจำนวนตัวอย่างเพียง 2 ตัวอย่างที่ผู้แปลสามารถใช้ศัพท์ภาษากระเทยในการแปลได้ 1 ตัวอย่าง

นอกจากการศึกษาภาษาภาษาไทยในภาษาต้นฉบับและวิธีการถ่ายทอดภาษาภาษาไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษแล้ว ผู้วิจัยศึกษาวิธีการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำ (non equivalence at word level) จากภาษาภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษและพบว่าผู้แปลใช้วิธีการใช้ศัพท์วัฒนธรรมในภาษาปลายทาง (ศัพท์ วลี และสำนวนที่มีความเชื่อมโยงกับวัตถุ สถานที่ และสภาพชีวิตความเป็นอยู่เฉพาะที่ผู้ใช้ภาษาปลายทางคุ้นเคย) มากที่สุด เช่น การแปลคำ “กะเทยแปลงเพศ” ด้วยคำ “tootsie” ซึ่งเป็นชื่อภาพยนตร์ที่ใช้ภาษาปลายทางคุ้นเคย หรือการแปล “ขนมเบื้อง” ด้วยคำ “pancake” แปลวลี “สมิหลา สงขลา บัตตานี แพนตาซี ภูเก็ต” เป็น “Sunshine Florida-Viva Hawaii-Fantasea Phuket” เป็นต้น และใช้วิธีการละคำคือเลือกไม่แปลคำบางคำ ในการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำน้อยที่สุด เช่น การไม่แปลคำ “ยะ” และ “เซอะ” ผู้แปลไม่ใช้วิธีการแปลโดยใช้คำยืมและการยกตัวอย่างในการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำแต่อย่างใด

จากการวิเคราะห์ภาษาภาษาไทยจากต้นฉบับภาษาไทยและบทแปลภาษาอังกฤษในภาพยนตร์เรื่อง “ปล้นนยะ (ภาค 1)” และ “ว้ายบีม เซียร์กระหิมโลก” ผู้วิจัยแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ส่วนคือ 1) บทวิเคราะห์ความหมายตรงและความหมายโดยนัยของภาษาภาษาไทยในภาษาไทย 2) บทวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาและกลวิธีทางภาษาของภาษาภาษาไทยในภาษาไทย 3) บทวิเคราะห์ความหมายตรงและความหมายโดยนัยของคำแปลภาษาภาษาไทยในภาษาอังกฤษ 4) บทวิเคราะห์บทแปลด้านความหมายและการถ่ายทอดลักษณะทางภาษาของคำแปล และ 5) บทวิเคราะห์กลวิธีการแปล โดยนำเสนอเนื้อหาบทวิเคราะห์ตามลักษณะภาษาเกย์ทั้ง 6 ลักษณะ ซึ่งได้แก่ 1) คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลง 2) คำเรียกขานและคำสรรพนาม 3) คำพหูพจน์และคำต้องห้าม 4) ศัพท์ วลี และประโยคคล้องจอง 5) ศัพท์และสำนวนภาษากำกวม และ 6) คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกะเทย

5.1 คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลงภาษาภาษาไทย

คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลงภาษาภาษาไทยหมายถึงศัพท์เฉพาะกลุ่มที่กะเทยคิดค้นขึ้นหรือดัดแปลงจากคำ วลี และสำนวนในภาษาไทยมาตรฐาน ศัพท์ วลี สำนวนและสแลงภาษาภาษาไทยอาจมีรูปคำเหมือนคำในภาษามาตรฐานแต่จะมีความหมายแตกต่างจากความหมายในภาษามาตรฐาน ศัพท์ วลี สำนวนและสแลงภาษาภาษาไทยจำนวนมากที่ปรากฏในภาพยนตร์ทั้งสองเรื่องเป็นคำที่ผู้ใช้ภาษาไทยทั่วไปที่ไม่ใช่กะเทยคุ้นเคย เช่น โม่ก (S-m-m-o-o-k-e) ลงแขก (rape) อีชะนี (bitch) เม้าท์ (give someone's shit)

ขณะที่คำส่วนหนึ่งเป็นศัพท์เฉพาะกลุ่มกะเทยที่ใช้ภาษาทั่วไปไม่คุ้นเคยและไม่ทราบความหมาย เช่น ขอ ล้วงเฮียง (jerking off) โป๊ก (masochist) ยี้ม (balls and balls) และ เอ็นท่อนคารูหลับ (penis-cillin) เป็นต้น

จากจำนวนข้อมูลภาษากะเทยทั้งหมด 62 ชุด คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลง (28 ตัวอย่างหรือ 45.16%) ที่พบในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องมีจำนวนมากถึง 28 ตัวอย่าง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าภาษากะเทยมีศัพท์ สำนวนและสแลงเฉพาะกลุ่มจำนวนมาก จากการศึกษาดังกล่าว คำศัพท์ วลี สำนวนและสแลงภาษากะเทย ทั้งหมดในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่อง ผู้วิจัยพบว่ากะเทยไทยดัดแปลงคำในภาษามาตรฐานและประดิษฐ์คำ วลี หรือสำนวนใหม่ ๆ เพื่อใช้เฉพาะกลุ่ม ยกตัวอย่างเช่น

-กลับบ้านไป ชื่นต้องกินยา “เอ็นท่อนคารูหลับ”

I must take ‘penis-cillin’ for pain relief. (พจน์ อานนท์: 00:18:55)

จากการวิเคราะห์ภาษาต้นฉบับ วลี กินยาหรือใช้ยา “เอ็นท่อนคารูหลับ” หมายถึงการร่วมเพศกับ กะเทยหรือผู้ชายเพื่อให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลายหรือหายจากอาการเจ็บป่วย จากการวิเคราะห์ลักษณะ ทางภาษา “เอ็น” หรือ “เอ็นท่อน” เป็นคำอุปสรรค หมายถึงอวัยวะเพศชายในภาษากะเทย โดยกะเทย เปรียบอวัยวะเพศเหมือนเอ็นกล้ามเนื้อซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นและยืดหยุ่น กะเทยใช้สรรพนาม “แท่ง” กับ อวัยวะเพศชาย เพราะเมื่อแข็งตัวจะมีลักษณะเป็นแท่ง คล้ายของแข็ง เช่น แท่งชอล์ก แท่งเหล็ก หรือแท่ง ดินสอ กะเทยมักนิยมสร้างอุปสรรคให้กับอวัยวะเพศชาย คำอื่น ๆ เช่น “ไม้” (เปรียบอวัยวะเพศชายเป็น แท่งไม้) ซึ่งสอดคล้องกับการใช้คำในบริบทที่ตัวละครกะเทยพูดกับเพื่อนว่าตนเองรู้สึกไม่สบายตัวและ เกร็งเครียด ตัวละครจึงบอกเพื่อนว่าตนจำเป็นต้องคลายเครียดหรือบรรเทาอาการไม่สบายตัวด้วยการร่วม เพศกับกะเทยหรือผู้ชาย

ในการวิเคราะห์คำในภาษาต้นฉบับเปรียบเทียบกับคำในบทแปล ผู้วิจัยพบว่าทั้งคำ “เอ็นท่อนคารู หลับ” และคำ “penis-cillin” เป็นศัพท์เฉพาะภาษากะเทย ผู้ใช้ภาษาเพศอื่นไม่นิยมใช้ คำทั้งสองจึงมี ความหมายเกี่ยวกับการร่วมเพศเท่านั้น คำ “เอ็นท่อนคารูหลับ” มีความหมายแฝงเชิงบวกในกรณีที่ใช้คำ มี “ยาเอ็นท่อนคารูหลับ” อยู่กับตัว หรือสามารถหาได้ แต่อาจมีความหมายแฝงเชิงลบหากผู้ใช้คำใช้

น้ำเสียงหรือกล่าวเป็นนัยว่าต้องใช้ความพยายามในการหายา ผู้ฟังอาจมองว่าผู้ใช้คำสาส์นหรืออาจมองเพียงว่าผู้ใช้คำพูดล้อเล่นเพื่อสร้างบรรยากาศการสนทนาให้ไม่เคร่งเครียด

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้แปลสามารถถ่ายทอดความกำกวมสื่อความสองแง่สองง่ามและสื่อความไปในทางเรื่องเพศของสำนวนภาษาต้นฉบับลงไปเป็นภาษาแปลได้ กลวิธีการเปลี่ยนเสียงหรือตัดแปลงเสียงคำเพื่อให้มีความหมายสื่อไปในทางเพศหรือการร่วมเพศทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้ใช้ภาษาที่เป็นกะเทย กะเทย สามารถสร้างสรรค์และคิดค้นคำ สำนวนใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้เฉพาะกลุ่มได้ด้วย ตัวอย่างข้างต้นจึงเป็นการแปลภาษาเฉพาะกลุ่มด้วยการแทนคำที่เป็นภาษาเฉพาะกลุ่มในภาษาปลายทางที่สมบูรณ์

5.2 คำเรียกขานและสรรพนามในภาษากะเทย

คำเรียกขานและคำสรรพนามภาษากะเทย ได้แก่ คำแทนตัวหรือคำที่กะเทยใช้เรียกเพื่อนกะเทย และคำที่กะเทยคิดค้นหรือตัดแปลงคำในภาษามาตรฐานเพื่อใช้เรียกผู้อื่น เช่น ตู๊ด (faggot, queer, gay) กะเทย (homo, fairy, tootsie) เจ้ (sis, you, I) กะเทยน้อยหอยสังข์ (fairy)

ในด้านจำนวนตัวอย่าง ตัวละครกะเทยในภาพยนตร์เรื่อง “ปล้นนะยะ” ใช้คำเรียกขานและคำสรรพนามจำนวนมากและมีความหลากหลายมากกว่าตัวละครกะเทยในภาพยนตร์เรื่อง “ว้ายบีม เซียร์กระหึ่มโลก” อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาจากตัวอย่างข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยจะพบว่าคำเรียกขานและคำสรรพนามที่กะเทยใช้ส่วนใหญ่มาจากคำที่ใช้เรียกผู้หญิง หรือคำสรรพนามที่ผู้หญิงใช้ ผู้วิจัยแบ่งคำเรียกขานและสรรพนามในภาษากะเทยออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ คำเรียกและคำศัพท์ที่ใช้เรียกกะเทยและกลุ่มคนรักร่วมเพศชายรักชาย และคำสรรพนามในภาษากะเทย ยกตัวอย่างเช่น

-นักเรียนฉิ่งคนนี้...

This... girl... (พจน์ อานนท์: 00:15:30)

“ฉิ่ง” หมายถึงผู้มีอัตลักษณ์ทางเพศอยู่ระหว่างเพศชายและเพศหญิง “ฉิ่ง” หรือ “ผู้ฉิ่ง” เป็นคำที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยนำคำ “ผู้หญิง” และ “ผู้ชาย” รวมเข้าด้วยกัน คำนี้สะท้อนลักษณะอัตลักษณ์ทางเพศของกะเทยเนื่องจากเป็นคำที่การจากคำที่บอกความเป็นเพศชายและหญิงเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในบริบทที่ตัวละครชายซึ่งรับบทเป็นครูในภาพยนตร์เรียกนักเรียนกะเทยคนหนึ่งให้ลุกขึ้น ครูไม่

มั่นใจว่าควรจะเรียกนักเรียนว่า “นักเรียนชาย” หรือ “นักเรียนหญิง” จึงผสมคำ “ชาย” และ “หญิง” เข้าด้วยกัน เพื่อแสดงความไม่แน่ใจในเพศของนักเรียนกะเทย

จากการวิเคราะห์คำในภาษาต้นฉบับและบทแปล “ฉิ่ง” เป็นคำที่ชายและหญิงทั่วไปใช้เรียกกลุ่มคนเพศที่สามเพื่อแสดงความไม่แน่ใจหรือเพื่อล้อกลุ่มคนเพศที่สาม ขณะที่คำ “girl” หมายถึงผู้หญิงเพียงเท่านั้น การใช้เครื่องหมาย “...” อาจทำให้ผู้อ่านตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับความหมายของคำในบริบทซึ่งเป็นความหมายที่แตกต่างจากความหมายของคำ “girl” โดยทั่วไป คำ “ฉิ่ง” มีความหมายแฝงเป็นลบ ส่วนคำ “girl” ไม่มีความหมายแฝง อย่างไรก็ตามการใช้จุดไข่ปลาต่อเนื่อง “.....” อาจทำให้ผู้อ่านบทแปลตั้งคำถามหรือเกิดข้อสงสัยถึงอัตลักษณ์ทางเพศของตัวละครเช่นเดียวกับที่ผู้แปลต้องการสื่อ

ในการแปลคำเรียกกะเทยในภาษาไทยบางคำที่ผู้แปลไม่สามารถหาคำเทียบเคียง และถ่ายทอดลักษณะการสร้างคำอย่างคำในภาษาไทยได้ ผู้แปลแก้ปัญหาโดยการถ่ายทอดความหมายตรงและใช้เทคนิคต่าง ๆ ช่วยเพิ่มความลักษณะความหมายโดยนัย เช่น “นักเรียนฉิ่งคนนี่...” ผู้แปลแปลว่า “ This... girl...” แม้ว่าผู้แปลจะสามารถถ่ายทอดความหมายโดยรวมได้ แต่ไม่สามารถถ่ายทอดลักษณะความผันแปรทางภาษา (language variation) ด้านการกร่อนเสียงหรือเปลี่ยนเสียงของคำได้ อย่างไรก็ตาม ผู้แปลพยายามถ่ายทอดความหมายแฝงที่มีนัยเสียดสีความไม่มั่นใจเรื่องอัตลักษณ์ทางเพศของครูที่มีต่อนักเรียน (“หญิง” และ “ชาย” กลายเป็น “ฉิ่ง”) โดยการใช้เครื่องหมาย ... เพื่อแสดงความลังเล โดยทิ้งระยะเวลาให้ตัวละครตลอดจนผู้อ่านบทแปลได้คิด หรือตั้งข้อสงสัย

5.3 คำผรุสวาทและคำต้องห้ามภาษากะเทย

คำผรุสวาทและคำต้องห้ามภาษากะเทย หมายถึงคำที่กะเทยใช้ตำหนิติเตียน ด่าว่าเพื่อนกะเทยและคำหยาบหรือคำสบถที่กะเทยใช้อุทาน เช่น อีวอก (fool) อีคางคก (toad) หอย(puss) อีอุทัยเทวี (The Toad Empress) อีตอก (cunt)

จากข้อมูลภาษากะเทยในงานวิจัย ตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง “ปล้นนยะยะ” ใช้คำผรุสวาทจำนวนมาก ขณะที่ตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง “ว้ายบีม์ เซียร์กระหิม์โลก” ไม่ใช้คำผรุสวาทเลย จากตัวอย่างผู้วิจัยยังพบว่าคำผรุสวาทภาษากะเทยส่วนมากมีที่มาจากชื่อสัตว์ และเป็นคำที่ใช้ด่าว่าหรือตำหนิเฉพาะเรื่องซึ่งมีเนื้อหาและขอบเขตจำกัด ยกตัวอย่างเช่น

-โง่ซะเหลือเกินนะอีอุทัยเทวี

You're so stupid, *The Toad Empress*. (พจน์ อานนท์: 00:44:00)

“อุทัยเทวี” หมายถึงผู้ที่มีรูปร่างไม่สมส่วน มีหน้าตาไม่งดงาม เป็นชื่อของตัวละครในนิทานพื้นบ้าน “อุทัยเทวี” เป็นนิทานพญานาคอาศัยอยู่ในร่างคางคก คำสบถที่มีการอ้างถึงเรื่องราวในวรรณกรรม (allusion) คำนี้ กะเทยใช้คำว่า เสียดสีหรือเน้นแหม่มกะเทยหรือผู้หญิงที่มีลักษณะทางรูปร่างหน้าตาที่ไม่งดงามตามท้องเรื่องในวรรณกรรมพื้นบ้านดังกล่าว ในตัวอย่างข้างต้น ตัวละครเดิมคำ “อี” เพื่อแสดงความสนิทสนม และทำให้ผู้อ่านทราบว่าเป็นผู้ถูกตำหนิเป็นผู้หญิงหรือเพื่อนกะเทย ไม่ใช่ผู้ชาย คำผรุสวาทนี้ปรากฏในภาพยนตร์ในตอนที่ตัวละครกะเทยสาวในเรื่องใช้คำ “อีอุทัยเทวี” ตำเพื่อนกะเทยสาวซึ่งมีรูปร่างอ้วน มีผิวคล้ำ และหน้าตาไม่สวยงามมากนัก ตัวละครกะเทยมักเรียกเพื่อนกะเทยที่มีรูปร่างอ้วนว่า “อุทัยเทวี” หรือ “คางคก” เนื่องจากคำทั้งสองเป็นอุปลักษณะเรื่องขนาดร่างกายที่อ้วน ไม่สมส่วน หรือพองโตเหมือนคางคก

จากการวิเคราะห์คำในภาษาต้นฉบับเทียบกับคำในบทแปล “อุทัยเทวี” ในภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึงชื่อตัวละครตัวหนึ่งในวรรณกรรมพื้นบ้านของไทย ชายหญิงทั่วไปใช้คำ “อุทัยเทวี” เป็นคำผรุสวาท ในภาษากะเทยคำ “อุทัยเทวี” ใช้เป็นคำผรุสวาท หมายถึงผู้ที่มีรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์ เช่นเดียวกับคำ “toad” ที่ผู้ใช้ภาษาอังกฤษทุกเพศใช้เป็นคำผรุสวาทเอาตัวบุคคลที่ทำให้ผู้อื่นรำคาญ แสดงพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์หรือทำให้ผู้เกลียดชัง แต่อาจไม่ได้มีความหมายพาดพิงถึงลักษณะทางกายภาพของบุคคลเหมือนคำ “อุทัยเทวี” ในภาษาไทย ในด้านการวิเคราะห์ความหมายแฝง ในภาษากะเทย “อุทัยเทวี” มีความหมายเชิงลบ เช่นเดียวกับคำ “toad” ที่เมื่อใช้เป็นคำผรุสวาทจะมีความหมายเชิงลบ ผู้ใช้ภาษาอังกฤษใช้เป็นคำตำหนิตึง ทำให้ผู้ถูกเรียกเข้าใจว่าตนทำให้ผู้อื่นไม่พอใจ

จากการวิเคราะห์บทแปล ผู้แปลแปลคำ “อีอุทัยเทวี” ตรงตัว โดยบอกให้ทราบว่าเป็น “อุทัยเทวี” คือ [ตัวละคร]ธิดา[ของพญานาค]ของกษัตริย์หรือผู้มีอำนาจ (เสมือนเป็นจักรพรรดินีหรือ “empress”) และมีความเกี่ยวข้องกับคางคก (อุทัยเทวีอาศัยอยู่ในร่างของคางคก ทำให้ผู้คนที่พบเห็นคิดว่าตัวเธอเป็นคางคก) คำ “อุทัยเทวี” ในตัวอย่างข้างต้น ตัวละครในภาพยนตร์ใช้เป็นคำเน้นแหม่ม ทำให้ทราบว่าเป็นผู้ที่ถูกเรียกว่า “อุทัยเทวี” นั้น นอกจากจะด้อยสติปัญญา (สังเกตได้จากคำ “โง่”) แล้ว ยังมีรูปร่างหน้าตาอัปลักษณ์ การใช้

คำ “toad” ซึ่งเป็นคำสบถในภาษาอังกฤษในบทแปลจึงสามารถถ่ายทอดความหมายโดยรวมของสารได้ แต่ไม่สามารถถ่ายทอดรายละเอียด หรือการอ้างถึงเรื่องราวในวรรณกรรมท้องถิ่นของไทยได้

-อีตอก

Cunt (พจนี อานนท์: 00:41:05)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลภาษาต้นฉบับ “ดอก” หรือ “ดอกทอง” ในภาษากะเทยใช้เป็นคำเรียก และเป็นคำนามหมายถึงกะเทยหรือหญิงที่ไม่สำรวจมกิริยา หรือผู้ที่แสดงออกทางพฤติกรรมว่าชอบพอหรือต้องการชายหรือกะเทยหนุ่มมากจนเกินงาม ในภาษาไทยมาตรฐานหมายถึง หญิงใจง่ายในทางประเวณี ([ใช้เป็นคำด่า], พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ในด้านลักษณะภาษา “ดอก” ตัดย่อมาจาก คำเต็ม “ดอกทอง” หมายถึงหญิงที่ไม่สำรวจมกิริยา แสดงอาการชอบพอผู้ชายจนออกหน้าออกตา หรือมี ลักษณะ “แสด” หรือ “ร่าเริง” (ภาษาปาก) ในภาษาไทยมาตรฐานถือเป็นคำสุทธาพที่มีนัยการด่าว่าในระดับ ที่หนัก คือเป็นคำหยาบคายมาก แต่ในภาษากะเทยในปัจจุบัน กะเทยใช้เป็นคำทักทาย คำเรียกขาน หรือ คำสุทธาพที่ไม่หยาบคายมากนัก หากเทียบกับการนำคำนี้ไปใช้เป็นคำสุทธาพในภาษาไทยมาตรฐาน เด ชาวุฒิ ฉันทากะโร (2544, อ้างถึงในยุทธนา นันทวิธวิภา, 2547) กล่าวว่าคำ “อีตอก” ในภาษากะเทย ไม่ใช่ คำด่า เปรียบได้กับคำ “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” ที่เพศชายนิยมใช้เป็นคำสบถ เพื่อแสดงความเป็นพวกเดียวกัน หรือแสดงความสนิทสนมซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในบริบทที่ตัวละครกะเทยตัวหนึ่งใช้คำ “อีตอก” เป็นคำ เรียก หรือทักทายเพื่อนกะเทยในกลุ่ม ไม่ได้มีเจตนาใช้คำเพื่อบ่งชี้ลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรม ของเพื่อนกะเทย

จากการวิเคราะห์ความหมายทั่วไปของคำในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล “ดอก” หรือ “ดอกทอง” ในภาษาไทยมาตรฐานเป็นคำไม่สุภาพ ชายหญิงทั่วไปใช้เป็นคำสุทธาพ เช่นเดียวกับคำ “cunt” ในภาษาอังกฤษ แต่ในภาษากะเทย คำ “ดอก” ใช้เป็นคำเรียกเพื่อแสดงความสนิทสนมกันระหว่าง ผู้เรียกและผู้ถูกเรียกได้เช่นกัน “ดอก” จึงทั้งคำสุทธาพและคำเรียกทั่วไปในภาษากะเทย ในภาษากะเทย “ดอก” มีความหมายแฝงเป็นลบหากใช้เป็นคำสุทธาพ แต่อาจมีความหมายแฝงเป็นบวก หากใช้เป็นคำ เรียกเพื่อแสดงถึงความใกล้ชิดของผู้ใช้คำและผู้ถูกเรียก แตกต่างจากคำ “ดอกทอง” ในภาษาไทยมาตรฐาน และคำ “cunt” ซึ่งมีความหมายแฝงเป็นลบ

ในด้านกรวิเคราะห์การแปล หากพิจารณาจากที่มาและระดับของคำ “อีตอก” ในภาษาไทย ต้นฉบับและคำ “cunt” ในบทแปล จะเห็นได้ว่าคำ “cunt” มีความหมายแฝงนัยเรื่องเพศหรือการร่วมเพศ ซึ่งความหมายใกล้เคียงกับคำ “อีตอก” อย่างไรก็ตาม คำ “อีตอก” ในภาษากะเทยในบริบทนี้ตัวละครมิได้ใช้เป็นคำสบถที่ตำหนิในเรื่องความใจง่ายทางประเวณี แต่เป็นลักษณะทางกิริยาท่าทาง หรือลักษณะความประพฤติที่ไม่เหมาะสม

5.4 ศัพท์ วลี และประโยคคล้องจองในภาษากะเทย

ศัพท์วลีและประโยคคล้องจองภาษากะเทย ในงานวิจัยนี้หมายถึง วลีคล้องจองที่มีการใช้สัมผัสสระหรือสัมผัสพยัญชนะตั้งแต่ 2 พยางค์ขึ้นไป วลีคล้องจองที่พบส่วนหนึ่งเป็นสำนวนตายตัว (fixed expressions) ที่กะเทยนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น คำสมีหลา สงขลา ปัตตานี แพนตาซี ภูเก็ต (be gleeful like Sunshine Florida-Viva Hawaii-Fantasea Phuket) ทำตัวต่ำ สลัม บอมเบย์ (go down in a dump-slum shit) ทำขนมเบื้อง เยื้องย่าง หยดย้อย อร่อยหอม (This dance is called Crispy Pancake... Swinging... Droolingly... Delicious) ไปเฮฮา ปาร์ตี้จิกกะต๊ริง โก้ มีดอีโต้ ขาบัม (Let's jigging-ringo-manto-bump party.)

ผู้วิจัยพบว่ากะเทยในภาพยนตร์เรื่อง “ปล้นนยะยะ” ไม่ใช้ศัพท์ วลี และประโยคคล้องจองเลย ตัวอย่างข้อมูลภาษากะเทยด้านการใช้ศัพท์ วลี และประโยคคล้องจองที่จะนำเสนอต่อไปนี้ชี้ให้เห็นว่า กะเทยใช้คำคล้องจองเพื่อตกแต่งภาษาให้ฟังดูรื่นหูและใช้คำคล้องจองเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะบางประการ ตัวอย่างภาษากะเทย คำแปลและบทวิเคราะห์ภาษากะเทยประเภทนี้ได้แก่

-พวกเราก็คำสมีหลา สงขลา ปัตตานี แพนตาซี ภูเก็ตไปเลยซี

So we're gleeful like Sunshine Florida-Viva Hawaii-Fantasea Phuket! (พจน์ อานนท์: 00:56:47)

“คำสมีหลา สงขลา ปัตตานี แพนตาซี ภูเก็ต” หมายถึงมีความสุข ได้รับความสนุกหรือหรรษาจากกิจกรรมที่ทำ จินตภาพที่ผู้อ่านหรือผู้ฟังได้รับจากวลี “คำสมีหลา สงขลา ปัตตานี แพนตาซี ภูเก็ต” คือภาพท้องทะเล และโรงละครแพนตาซีภูเก็ตที่ขึ้นชื่อด้านการแสดงทางวัฒนธรรมที่ใช้เครื่องแต่งกายนักแสดงสวยงามอลังการและฉากการแสดงที่ยิ่งใหญ่ การนำชื่อเมืองชายทะเลทางภาคใต้ของประเทศมาต่อเติม

เพิ่มความหมายให้กับคำ “น้ำสมิหลา” เป็นการขบขันให้เห็นถึงความสนุก หรือความสุขอย่างพิเศษ ทั้งคำที่เรียงต่อกันส่งสัมผัสคล้องจองกัน ทำให้เห็นวิธีการสร้างวลีเฉพาะกลุ่มของกะเทยชาวไทย ในภาพยนตร์ตัวละครกะเทยใช้เพื่อสื่อความหมายว่าตนและเพื่อน ๆ มีความสุข และสนุกกับสิ่งที่ทำเป็นอย่างมาก

จากการวิเคราะห์บทแปล วลี “น้ำสมิหลา สงขลา ปัตตานี แพนตาซี ภูเก็ต” และ “to be gleeful like Sunshine Florida-Viva Hawaii-Fantasea Phuket” มีความหมายแสดงถึงความสุข สนุกสนาน เช่นเดียวกัน ความหมายหลักของวลีทั้งสองอยู่ที่คำ “น้ำ” และ “be gleeful” ซึ่งมีลักษณะการใช้แตกต่างจากคำที่ใช้แสดงออกถึงความสุข หรือความรู้สึกสนุกของชายหญิงทั่วไปเล็กน้อย คำ “น้ำ” ในภาษาไทยมาตรฐาน ปกตินิยมใช้เป็นคำขยายเพื่อบอกระดับของความชื้น เช่นในวลี “ชุ่มน้ำ” หรือ “เย็นน้ำ” หมายถึง ชุ่มชื้น หรือชุ่มน้ำในตัว กะเทยนำคำ “น้ำ” มาใช้บรรยายความสุขที่ทำให้รู้สึกสดชื่น ส่วนคำ “gleeful” ในภาษาอังกฤษใช้บรรยายลักษณะกิจกรรมที่สนุกสนานว่าเจิง

ในด้านการแปล ผู้แปลพยายามถ่ายทอดลักษณะสำนวนคล้องจองของวลีภาษาต้นฉบับในภาษาฉบับแปลโดยเลือกคำ “sunshine Florida-Viva Hawaii” ทำให้ผู้อ่านบทแปลเกิดจินตภาพใกล้เคียงกับผู้อ่านภาษาต้นฉบับ อย่างไรก็ตาม ผู้แปลไม่ได้ใช้ชื่อโรงละครหรือสถานบันเทิงในวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวเทียบคำ “แพนตาซี ภูเก็ต” (“Phuket Fanta Sea” เป็นชื่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต) แต่ใช้ชื่อ “Fantasea Phuket” โดยตรง ผู้อ่านบทแปลที่ไม่เคยมาเที่ยวประเทศไทยหรือไม่เคยได้ยินชื่อสถานที่ท่องเที่ยวดังกล่าวอาจไม่เข้าใจภาพหรือจินตภาพที่ผู้เขียนภาษาต้นฉบับต้องการสื่อได้

5.5 ศัพท์ วลี และสำนวนกำกวมในภาษากะเทย

ศัพท์และสำนวนภาษากำกวมภาษากะเทย หมายถึงคำ วลี หรือสำนวนในภาษาทั่วไปหรือในภาษากะเทยที่กะเทยนำมาใช้เพื่อให้มีความหมายกำกวมหรือสื่อไปในเรื่องเพศ คำหรือวลีที่กะเทยใช้เพื่อให้มีความหมายกำกวม โดยพื้นฐานแล้ว คำหรือวลีนั้น ๆ อาจไม่ได้มีความหมายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ แต่เมื่อพิจารณาจากบริบทและความตั้งใจสื่อความหมายเรื่องเพศของผู้ใช้ภาษาที่เป็นกะเทย จะพบว่าคำและวลีบางชุดมีความหมายกำกวม และเป็นการเล่นคำหรือมีการใช้คำพ้อง เช่น “แทง” ในภาพยนตร์ หมายถึง แทงบอล และการร่วมเพศโดยการแทงอวัยวะเพศชายเข้าในรูทวาร (dig) หรือ “ขน” หมายถึงเส้นขนตามอวัยวะส่วนต่าง ๆ และการขนสิ่งของ (furry/ ferry)

กะเทยในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องใช้ศัพท์ วลี และสำนวนกำกวมในจำนวนที่เท่ากัน และศัพท์และสำนวนภาษากำกวมมีจำนวนน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยเลือกเฉพาะศัพท์และสำนวนภาษากำกวมที่เด่นชัด และผู้วิจัยไม่ต้องการนำเสนอข้อมูลตัวอย่างภาษากะเทยซ้ำ จึงไม่นำศัพท์และสำนวนภาษากำกวมที่ผู้วิจัยจัดว่าอยู่ในลักษณะภาษากะเทยประเภทอื่น ๆ มาวิเคราะห์ในหัวข้อนี้ ตัวอย่างข้อมูลภาษากะเทยชี้ให้เห็นว่ากะเทยใช้ศัพท์และสำนวนภาษากำกวมในการกล่าวถึงเรื่องการร่วมเพศหรือกิจกรรมทางเพศ ตัวอย่างภาษากะเทย คำแปลและบทวิเคราะห์ภาษากะเทยประเภทนี้ได้แก่

-เมื่อคืนนี้ผู้ชายขนเยอะมาก/ ขนของจากห้องชั้น...

I met a furry man last night./ He ferried his stuff from my room...(พจน์ อานนท์, 2546: 00:11:05)

คำ “ขน” ในวลี “ผู้ชายขนเยอะมาก” ในความหมายแรกหมายถึง ผู้ชายมีขนตามอวัยวะส่วนต่าง ๆ ในร่างกายจำนวนมาก และความหมายที่สองคือ ผู้ชายขนสิ่งของจำนวนมาก ส่วน “ขน” ในวลี “ขนของจากห้องชั้น” หมายถึง ขนย้ายสิ่งของออกไปจากห้อง คำ “ขน” เป็นคำพ้องรูปในภาษาไทย (ขน 1 น. สิ่งที่เป็นเส้นขึ้นตามผิวหนังคนและสัตว์ เช่น ขนตา ขนนก ขนเม่น และใช้ตลอดไปจนถึงที่ขึ้นบนผิวหนังไม้ ผลไม้ ใบไม้ และอื่น ๆ, ราชศัพท์ว่าพระโลมา./ ขน 2 ก. เอาสิ่งของเป็นต้นจำนวนมากจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยบรรทุก หาบ หาม หรือด้วยวิธีอื่น., พจนานุกรมอเล็กซานดริสฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ตัวละครในภาพยนตร์ใช้คำพ้องนี้สร้างเรื่องขำขันเชิงประชดประชัน ตัวละครเล่าเรื่องให้เพื่อนฟังว่า “เมื่อคืนนี้ผู้ชายขนเยอะมาก” เพื่อนของตัวละครจึงเข้าใจว่า มีผู้ชายมี “ขน” [ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย] เยอะมาอยู่ที่ห้องกับตัวละครเมื่อคืน แต่เมื่อตัวละครกล่าวว่า “ขนของจากห้องชั้น” เพื่อนตัวละครก็เข้าใจได้ว่าทันทีว่าตัวละครถูกปลอกกลองหรือถูกผู้ชายหลอกเอาสิ่งของมีค่าที่เก็บไว้ในห้องไป

จากการวิเคราะห์บทแปล คำ “ขน” ที่มีหน้าที่ค่านาม หมายถึงเส้นขนตามร่างกายในภาษาไทยมีความหมายตรงกับคำคุณศัพท์ “furry” ในภาษาอังกฤษ เช่นเดียวกับคำ “ขน” ที่หมายถึงขนย้ายสิ่งของ มีความหมายตรงกับคำกริยา “ferry” ในภาษาฉบับแปล คำ “ขน” หรือ “เส้นขน” และ “furry” โดยทั่วไปไม่มีความหมายแฝง แต่ในบางบริบทอาจมีความเชื่อมโยงกับเรื่องเพศหรือการร่วมเพศ ซึ่งผู้ใช้ภาษาจำนวนหนึ่งอาจมองว่าเป็นเรื่องไม่ควรกล่าวถึงอย่างเปิดเผย จึงอาจมีความหมายแฝงเป็นลบได้เช่นกัน ส่วนคำ “ขน” หรือ “ขนของ” และ “ferry” ไม่มีความหมายแฝง

ตัวอย่างข้างต้นเป็นตัวอย่างการแปลคำพ้องจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้แปลพยายามหาคำภาษาอังกฤษที่มีเสียงคล้ายกันเพื่อให้สามารถถ่ายทอดลักษณะการพ้องด้วยเสียงในภาษาต้นฉบับภาษาไทย คำ “furry” ที่ผู้แปลเลือกใช้สามารถถ่ายทอดนัยความหมายแฝงนัยและอารมณ์ในเรื่องเพศและการร่วมเพศในภาษาต้นฉบับได้ (คำว่า “ขน” ที่หมายความว่าเป็น “เส้นขน หรือผมตามร่างกาย” ในบริบทข้างต้น อาจรวมถึงขนในที่ลับซึ่งกะเทยมักนำมาเล่า หรือมักพูดถึงในกลุ่มเพื่อน เมื่อพบเห็นชายที่มีขนมาก ทั้งนี้เพื่อแสดงความรู้สึกชอบ คลั่งไคล้ หรือรังเกียจ เมื่อต้องมีความสัมพันธ์ทางเพศ หรือสัมผัสร่างกาย) เนื่องจากคำ “ขน” ในภาษาไทยเป็นคำที่มีความหมายได้หลายความหมาย ผู้ใช้ภาษาจึงสามารถเล่นคำจากคำพ้องนี้ได้ แต่ในภาษาอังกฤษ หน่วยคำ “furry” และ “ferry” ไม่ใช่คำพ้องรูป แม้จะออกเสียงคล้ายกัน แต่รูปการสะกดต่างกัน ผู้ใช้ภาษาอังกฤษจึงไม่สามารถสร้างความเชื่อมโยงและเล่นคำได้เช่นคำ “ขน” ในภาษาไทย

5.6 คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกะเทย

คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกะเทย หมายถึงหน่วยคำหรือคำที่ทำให้ทราบว่าผู้ใช้ภาษาเป็นกะเทย ได้แก่ คำ “เซอะ” และคำลงท้าย “ยะ” คำอนุภาคและคำบ่งบอกความเป็นกะเทยที่พบในภาพยนตร์ทั้ง 2 เรื่องมีจำนวนน้อยมากและไม่มีหลากหลาย คำอนุภาคที่พบคำเป็นคำที่ใช้ภาษาไทยเพศหญิงนิยมใช้ ตัวอย่างภาษากะเทย คำแปลและบทวิเคราะห์ภาษากะเทยประเภทนี้ได้แก่

-ก็เลิกคบกับหล่อนยังงี้แหละยะ

Stop talking to you. (พจน์ อานนท์: 03:18)

“ยะ” เป็นคำวิเศษณ์ ใช้เป็นคำออกเสียงลงท้ายวลีหรือประโยค ถือว่าไม่สุภาพ เช่น “ของกินนะยะ” “ของถวายพระนะยะ” “จะรีบไปไหนยะ” (พจนานุกรมอเล็กทรอนิกส์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2546) เนื่องจากในภาษาไทยมีการใช้คำอนุภาคอย่างรุ่มรวย และคำอนุภาคแต่ละคำมีรูปแบบการใช้ที่เหมาะสมกับบริบทแตกต่างกันไป พัฒนาการและความหลากหลายของคำอนุภาคในภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม และสร้างสรรค์ใหม่จำนวนมาก เช่นคำ “ยะ” หรือ “ยะ” ซึ่งมีที่มาจากคำ “คะ” “ค๊ะ” หรือ “จ๊ะ” “จ๊ะ” ที่ผู้หญิงใช้ทั่วไป เมื่อกะเทยนำคำอนุภาคที่เพศหญิงใช้ไปดัดแปลงเพื่อใช้ในภาษากะเทย กะเทยก่อนเสียงคำอนุภาคนี้ และสร้างสรรค์คำอนุภาคเพื่อแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของตน ในภาพยนตร์ ตัวละครกะเทย

พูดกับเพื่อนกะเทยที่สนิทกันมากกว่าตนจะเลิกคบเพื่อนกะเทยหากเพื่อนกะเทยมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือ
 นำความเดือดร้อนมาให้

จากการวิเคราะห์ความหมายทั่วไปของคำในภาษาต้นฉบับและสำนวนฉบับแปล คำ “ยะ”
 โดยทั่วไปมีความหมายและลักษณะการใช้คำคล้ายกับคำ “เหรือ” หรือ “หือ” นิยมใช้กับประโยคคำถาม
 เพื่อแสดงความสงสัย นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นคำลงท้ายประโยคเพื่อเน้นความ คล้ายคำ “จ๊ะ” หรือ
 “คะ” ในภาษาไทยมาตรฐาน คำ “ยะ” โดยทั่วไปไม่มีความหมายแฝง แต่หากผู้ใช้คำนั้นเสียงคำยะมากกว่า
 ปรกติ คำอาจมีความหมายแฝงเชิงลบ แสดงถึงความรู้สึกหงุดหงิดหรือไม่พอใจของผู้ใช้คำ

เมื่อผู้แปลต้องแปลภาษาบางภาษาที่ไม่มีคำอนุภาค หรือมีคำอนุภาคน้อยเช่นภาษาอังกฤษ ผู้แปล
 ย่อมประสบความยากลำบากในการหาคำเทียบเคียง และในกรณีที่ไม่สามารถหาคำเทียบเคียงแปลได้
 แน่แน่นอนว่าทแปลจะไม่ปรากฏอรรถรสและน้ำเสียงอย่างในภาษาต้นฉบับ

6. ข้อสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าปัจจุบันศัพท์ วลีและสำนวนที่กะเทยไทยใช้สื่อสารกันมีจำนวนมาก
 และมีความหลากหลาย คำในภาษากะเทยส่วนหนึ่งเป็น “สแลง” และมีการนำไปใช้ปะปนกับภาษาปัจจุบัน
 กะเทยคิดค้นคำ วลี และสำนวนภาษาเฉพาะขึ้นใช้เองด้วยวิธีการสร้างสรรค์คำ วลี และสำนวนตามหลัก
 ภาษา นอกจากนี้กะเทยในประเทศไทยยังดัดแปลงคำ วลี และสำนวนจากภาษาไทยมาตรฐานทั้งในด้าน
 รูปศัพท์ ด้านความหมาย และด้านการใช้เพื่อเพิ่มคำ วลี และสำนวนในภาษากะเทย คำศัพท์กะเทยใน
 ภาษาไทยมีที่มาจากหลากหลาย เช่น มีที่มาจากคำเลียนเสียงในภาษาไทยมาตรฐาน คำสแลงและคำคะนองใน
 ภาษาไทยมาตรฐาน คำภาษาอังกฤษ ภาษาจีนและภาษาถิ่นไทยเหนือ ศัพท์เฉพาะกลุ่มในภาษาไทย
 มาตรฐานแตกต่างจากลักษณะภาษากะเทยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในสหราชอาณาจักร (Polari) ที่มีการใช้
 คำยืมภาษาต่างประเทศเช่น ภาษาอิตาเลียน เป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบลักษณะร่วมของ
 ภาษากะเทยในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ได้แก่ การใช้คำสรรพนามและคำเรียกขานที่เกี่ยวข้องกับเพศ
 หญิง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าภาษาอื่น ๆ ที่อยู่แวดล้อมภาษากะเทย เช่น ภาษาต่างประเทศของประเทศที่
 ใกล้เคียง ภาษามาตรฐาน หรือภาษาของกลุ่มผู้ใช้ภาษาเพศต่าง ๆ และภาษาเฉพาะกลุ่มอื่น ๆ มีอิทธิพล
 ต่อการก่อปรสร้างคำ วลี และสำนวนภาษากะเทย ดังที่ Adam (1999) ได้กล่าวไว้ว่าภาษากะเทยไม่อาจ
 จัดเป็นภาษาได้ เพราะเป็นภาษาที่กลุ่มผู้ใช้พัฒนารูปแบบทางภาษาจากภาษามาตรฐาน และมีเนื้อหาของ

ศัพท์ วลี และสำนวนที่มีความจำกัด กล่าวถึงเรื่องเฉพาะได้แก่เรื่องการร่วมเพศ การทำหนีหรือชมเซย รูปร่างหน้าตา อັตลักษณ์และบทบาททางเพศของบุคคล ทั้งนี้สาเหตุที่เนื้อหาศัพท์ในภาษากะเทยเกี่ยวข้องกับเรื่องการร่วมเพศอาจไม่ได้มีที่มาจากพฤติกรรมร่ำสอนหรือปมด้อยทางเพศของกะเทย แต่อาจเป็นเพราะเนื้อหาของภาพยนตร์ ที่มีเนื้อหาส่วนหนึ่งนำเสนอพฤติกรรมการรอกอยและไขว่คว้าหาความรักของกะเทย ลักษณะเช่นนี้เป็นการพยายามผลิตซ้ำแนวคิดที่ว่ากะเทยต้องการความรักจากผู้ชาย และหมกมุ่นเรื่องเพศเพราะมีปมในใจเกี่ยวกับความผิดปกติทางเพศ (Edwards, 2005)

ในการแปลภาษากะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ในภาพรวม ผู้วิจัยพบว่าผู้แปลถ่ายทอดภาษากะเทยในภาษาต้นฉบับภาษาไทยด้วยการใช้ศัพท์ วลีและสำนวนในภาษาอังกฤษทั่วไป เช่นแปลคำ “ลงแขก”ว่า “rape” มากกว่าการถ่ายทอดภาษากะเทยในภาษาต้นฉบับภาษาไทยด้วยการใช้ศัพท์ วลีและสำนวนภาษากะเทยในภาษาอังกฤษ เช่นแปลคำ “แทง” ว่า “dig” ในการแปลภาษากะเทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้แปลให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่าผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเอาความหรือการแปลเพื่อถ่ายทอดความหมาย มากกว่าวิธีการแปลแบบอื่น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดลักษณะภาษากะเทยในภาษาไทยเป็นภาษากะเทยในภาษาอังกฤษได้ ผู้แปลจึงให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดลีลาภาษาในภาษาต้นฉบับให้ปรากฏในภาษาฉบับแปลรองเป็นอันดับสอง และให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดลักษณะภาษากะเทยน้อยที่สุด ผู้แปลไม่อาจใช้คำ วลี และสำนวนภาษากะเทยภาษาอังกฤษเป็นตัวเทียบเคียงได้ทั้งหมดเนื่องจาก คำ วลี และสำนวนภาษากะเทยในภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงและความหมายแฝงตรงกับ คำ วลี และสำนวนภาษากะเทยภาษาไทยมีจำนวนจำกัด ทำให้การหาคำ วลี และสำนวนเทียบเคียงที่มีความหมายตรงและความหมายแฝงที่ใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ ลักษณะการสร้างคำ วลี และสำนวนภาษากะเทยในภาษาไทยแตกต่างจากการสร้างคำ วลี และสำนวนภาษากะเทยในภาษาอังกฤษ บางวิธี เช่น การตัดคำ ในภาษากะเทยภาษาอังกฤษไม่มีใช้ หรือมีการใช้แต่ไม่มีการใช้ในคำ วลี หรือสำนวนตามที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับ ทำให้ผู้แปลต้องใช้วิธีการชดเชยอื่น ๆ ในด้านรายละเอียดความหมาย ผู้แปลพยายามเลือกคำศัพท์ วลี และสำนวนที่มีความหมายในบริบทและความหมายแฝงให้ใกล้เคียงกับสำนวนภาษากะเทยต้นฉบับ ในภาพรวม ผู้แปลให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายหลักของข้อความซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของการแปลตามทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย ในความเห็นของผู้วิจัย การที่ผู้แปลให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายเป็นเพราะความหมายเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ

ที่สุดของคำ (Larson, 1998) และตามความเห็นของผู้วิจัย การถ่ายทอดความหมายสามารถทำได้ง่ายกว่า การถ่ายทอดลีลาภาษา อย่างไรก็ตาม การถ่ายทอดลีลาภาษาที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับให้ปรากฏในภาษาฉบับแปลมีหลายระดับ ในงานวิจัยนี้ แม้ว่าผู้แปลอาจไม่สามารถถ่ายทอดลักษณะเฉพาะทางภาษา การเล่นคำ หรือการใช้กลวิธีทางภาษาที่ซับซ้อน ผู้แปลสามารถถ่ายทอดลีลาภาษาในระดับที่สามารถทำได้ เช่น ถ่ายทอดระดับภาษา คือใช้ภาษาระดับสนทนาในบทแปลตามระดับภาษาของข้อความภาษาต้นฉบับที่เป็นภาษาระดับสนทนาเช่นกัน เช่นใน “[They are] damn toosie” ซึ่งผู้แปลใช้แปลวลี “สาวแตกขนาดนั้น”

การถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำและศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมหรือการใช้คำ วลี และสำนวนเฉพาะวัฒนธรรมที่หาคำ วลี และสำนวนเทียบเคียงในภาษาอังกฤษได้ยาก ผู้วิจัยพบว่าภาษาปะเทศในภาษาไทยมีการใช้ศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมและคำที่ไม่มีสมมูลภาพหรือยากต่อการหาสมมูลภาพในภาษาฉบับแปลในระดับคำ ทั้งที่เป็นการอ้างถึงวัฒนธรรมไทยโดยรวมและการอ้างถึงวัฒนธรรมย่อยเฉพาะของกะเทยจำนวนมาก เช่น “ลงแขก” “อีดอก” “อีคางคก” “ऊ่าสมิหลา” “ถั่วดำ” “กะเทยน้อยหอยสังข์” ศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมส่วนหนึ่งเกิดจากความแตกต่างด้านการดำรงชีวิตของคนในวัฒนธรรมภาษาต้นทางและวัฒนธรรมภาษาปลายทาง และความแตกต่างด้านลักษณะทางภาษาบางประการ เช่น การใช้คำสรรพนามที่หลากหลายในภาษาต้นฉบับ การใช้คำ วลี และสำนวนที่อ้างถึงวัตถุหรือเรื่องราวเฉพาะวัฒนธรรม (allusion) ในการแปลศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม ผู้แปลสามารถใช้วิธีการแปลรูปแบบต่าง ๆ ในการถ่ายทอดศัพท์ วลี และสำนวนเฉพาะวัฒนธรรมต่าง ๆ เหล่านี้และทำให้ข้อเขียนในภาษาแปลมีคุณภาพมากขึ้นได้ ในผลการวิจัย ผู้วิจัยจำแนกวิธีการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำในภาษาต้นฉบับและวิเคราะห์วิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ตามแนวทางการแปลของ Baker, M. (1992) และพบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกวิธีการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำแต่ละวิธีคือรูปแบบหรือลักษณะของข้อความ (text) หรือวาทกรรม (discourse) กล่าวคือ ผู้แปลต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะทางภาษาและวัฒนธรรมของสารที่จะทำการแปล และเลือกวิธีการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำที่เหมาะสม เพื่อให้ลีลาภาษาและลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมของภาษาต้นทางคงอยู่ในภาษาปลายทางมากที่สุด

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเกตเห็นประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้แปลภาษาเฉพาะกลุ่มดังนี้

6.1 ผู้แปลภาษาเฉพาะกลุ่มควรศึกษาลักษณะภาษาเฉพาะกลุ่มที่จะทำการแปลอย่างละเอียด ผู้วิจัยพึงศึกษาความหมายคำ วลี และสำนวนภาษาเฉพาะกลุ่มอย่างลุ่มลึกเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการถ่ายทอดความหมาย ทั้งความหมายตรงและความหมายแฝง และเช่นเดียวกัน หากผู้แปลศึกษาที่มา โครงสร้าง ลักษณะทางภาษาของคำ วลีและสำนวนจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ทีละหลายๆ และรัดกุม ผู้แปลจะสามารถถ่ายทอดลีลาภาษาซึ่งมีความสำคัญต่ออรรถรสการอ่านหรือฟังบทแปลของผู้อ่านและฟังบทแปลด้วยเช่นกัน

6.2 ผู้แปลมีแนวทางในการถ่ายทอดภาษาเฉพาะกลุ่ม คือสามารถเลือกแปลภาษาเฉพาะกลุ่มในภาษาต้นทางด้วยคำ วลี และสำนวนภาษาเฉพาะกลุ่มในภาษาปลายทาง และสามารถใช้ภาษาทั่วไปในภาษาปลายทาง ในการแปลภาษาเฉพาะกลุ่มในภาษาต้นทางได้ ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกวิธีในการแปลภาษาเฉพาะกลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้อ่านหรือฟังบทแปล (ผู้ใช้ภาษาเฉพาะกลุ่มหรือผู้ใช้ภาษาทั่วไป) และลักษณะเฉพาะทางภาษา (ลักษณะเฉพาะทางภาษาของภาษาเฉพาะกลุ่มบางลักษณะสามารถถ่ายทอดได้ บางลักษณะอาจถ่ายทอดไม่ได้ หรือในบางข้อความ ผู้แปลอาจถ่ายทอดได้ ขณะที่บางข้อความผู้แปลไม่สามารถถ่ายทอดได้ หรือคิดว่าไม่จำเป็น ไม่เหมาะสมที่จะถ่ายทอด)

6.3 ในการถ่ายทอดภาษาเฉพาะกลุ่มที่มีคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำ และศัพท์เฉพาะ วัฒนธรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ผู้แปลสามารถเลือกใช้วิธีการถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำและการถ่ายทอดศัพท์เฉพาะวัฒนธรรมได้หลากหลายวิธี โดยอาจตัดสินใจเลือกว่าจะใช้วิธีแปลโดยยึดภาษาต้นทาง (source language oriented strategy) หรือ ใช้วิธีแปลโดยยึดภาษาปลายทาง (target language oriented strategy) การถ่ายทอดคำที่ไม่มีสมมูลภาพในระดับคำบางวิธี เช่น การใช้ศัพท์เฉพาะวัฒนธรรม และการใช้ศัพท์ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ช่วยให้ข้อมูลทางภาษาและวัฒนธรรมในภาษาต้นทางคงอยู่ในบทแปล อย่างไรก็ตาม ผู้แปลต้องไม่ละเลยความสำคัญในการทำให้บทแปลมีความเป็นธรรมชาติในภาษาปลายทางด้วยเช่นกัน

6.4 ในการแปลบทบรรยายใต้ภาพยนตร์ ผู้แปลภาษาเฉพาะกลุ่มอาจประสบปัญหาในการถ่ายทอดความหมายเฉพาะบางอย่างที่จำเป็นต้องใช้การอธิบายด้วยวลี หรือประโยคขนาดยาว ผู้แปลจำเป็นต้องเลือกสรรคำที่สามารถถ่ายทอดความหมายทั้งความหมายตรงและความหมายแฝงด้วยสำนวน

ภาษาที่กระชับซึ่งอาจต้องใช้เวลาในการเลือกสรรและพิจารณาความหมายค่านานกว่าการแปลภาษาทั่วไป เนื่องจากมีเงื่อนไขด้านจำนวนคำที่ปรากฏในบทบรรยายได้ภาพยนตร์ครั้งหนึ่ง ๆ เป็นตัวกำหนด

รายการเอกสารอ้างอิง

กฤตณัฐ เพ็งชัย. (2549). *การศึกษาวีถีชีวิตของเกย์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาจิตวิทยาการแนะแนว.

กิ่งรัก อิงคะวัต. (2542). *รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการบริโภคและพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มชายรักชาย(เกย์) ในเขตกรุงเทพมหานคร*, วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะนิเทศศาสตร์.

จตุรภัทร หาญจริง. (2555). 3 5 7 9 หลบไป ละครดาวเทียมกำลังมา! สืบค้นเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2555, จากเว็บไซต์โพสต์ทูเดย์, http://m.posttoday.com/article.php?id=164421&channel_id=3000

ชิดชไม ผ่องศรีสุข. (2547). *วรรณกรรมของกะเทย*. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์, สาขาไทยศึกษา.

ทิพา เทพอัครพงศ์. (2544). *การแปลเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพพร ประชากุล. (2540). *ศาสตร์การแปล: รวมบทความเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โครงการศูนย์การแปล, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ. (2553). *ขบวนการเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทย ปฏิบัติการและกระบวนการทัศน์*. วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, สาขาการบริหารสังคม.

นันทชา ลำโรง. (2552). *ทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อภาพลักษณ์ของกะเทยที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์: ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน.

นิตยา กาญจนวรรณ. (2547). *ภาษาไทยไฮเทค*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปาณิสรา มงคลวาที. (2550). *การนำเสนอภาพกลุ่มชายรักชายในภาพยนตร์ไทยปี พ.ศ. 2550*.

วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์
และสื่อสารมวลชน, สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน.

ปริญทร์ นาคสิงห์. (2546). *เกย์: กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ*. วิทยานิพนธ์สังคม
ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์.

พจน์ อานนท์ (ผู้กำกับ). (2546). *ว้ายบี้ม เชียร์กระหึ่มโลก (Cheerleader Queens) [ภาพยนตร์]*.
กรุงเทพฯ: ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น.

พจน์ อานนท์ (ผู้กำกับ). (2547). *“ปลั๊นนะยะ” (Spicy Beautyqueens in Bangkok) [ภาพยนตร์]*.
กรุงเทพฯ: อาร์ เอส.ฟิล์ม แอนด์ ดิสทริบิวชัน.

พจมาน มุลทรัพย์. (2551). *เรื่องเล่าของเกย์ในชุมชนวรรณกรรมออนไลน์: กรณีศึกษากลุ่ม “บลูสกาย ไช
ไฮดี” ใน www.pantip.com*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะ
อักษรศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.

ยุทธนา นันทิวัธวิภา. (2547). *ภาษาเกย์: การศึกษาวิเคราะห์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, สาขาภาษาไทย.

ราชบัณฑิตยสถาน (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.

วรรณะ หนูหมื่น. (2551). *นวนิยายรักร่วมเพศ: ปัญหาและคุณค่าของมนุษย์, วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับ
สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ก.ค. - ธ.ค. 2551, น. 35-47.*

วรรณมา แสงอร่ามเรือง. (2545). *ทฤษฎีและหลักการแปล*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วัลยา วิวัฒน์ศร. (2545). *การแปลวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เออร์ไวน์. (2549). เทศกาลวัน Christmas กับการแปลบทภาพยนตร์. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์*, ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2549), น. 302-316.
- สุพร เกิดสว่าง. (2546). *ชายรักชาย*. กรุงเทพฯ: สามเจริญการเจริญพันธุ์.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2546). *การแปลขั้นสูง: Advanced Translation*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกศาสตร์ สรรพช่าง. (2546). *คาราโอเกะคลับ: พื้นที่และตัวตนของเกย์อ้วน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะมานุษยวิทยา.
- Baker, M. (1992). *In Other Words: A Course Book on Translation*. London: Routledge.
- Baker, P. (2004). Unnatural Acts' Discourses of Homosexuality Within the House of Lords Debates on Gay Male Law Reform. *Journal of Sociolinguistics*. 8(1), 88-106.
- Barea, M. E. (2011). *From the Iron to the Lady: The Kathoey Phenomenon in Thai Cinema*
- Bowen, C. (2002). Beyond lispng - Code Switching and Gay Speech Styles. 'Gay Voice' in The University of Toronto Magazine. 26: 7-24.
- Chesebro, J. W. (1980). *Gay- Speak*. New York: The Pilgrim.
- Edwards, J. (2005). 'Invisibility, safety and psycho-social distress among same-sex attracted women in rural South Australia', *Rural and Remote Health: the international electronic journal of rural and remote health research, education, practice and policy*. 5: 343
- Gaudio, R. (1994). Sounding gay: Pitch Properties in the Speech of Gay and Straight Men. *American Speech*. 69: 30-57.

- Hayes, J. J. (1981). *Lesbians, Gay Men, and Their "Languages"*. In James W. Chesebro (ed.), *Gayspeak: Gay Male and Lesbian Communication*. New York: Pilgrim Press.
- Jackson, P. (2000). *Gay Adaptation, Tom-Dee Resistance and Kathoey Indifference*. Paper presented at the Eighth Conference on Lavender Languages and Linguistics, American University, September 2000.
- Larson, M. L. (1998). *Meaning-Based Translation: a Guide to Cross-Language Equivalence, G - Reference, Information and Interdisciplinary Subjects Series*. New York: University Press of America.
- Levon, E. (2010). *Language and the Politics of Sexuality*. London: Palgrave Macmillan.
- Newmark, P. (1988). *A Textbook of Translation*. London: Prentice Hall.
- Rodgers, B. (1979). *Gay Talk: Formerly Entitled the Queens' Vernacular: a Gay Lexicon*. Michigan: the University of Michigan.
- Rogers, H., Smyth, R. (2002). Phonetics, Gender, and Sexual Orientation. *Proceedings of the Annual Meeting of the Canadian Linguistic Association*. Montreal, Canada: L'Universite du Quebec au Montreal.
- Sinnott, M. (2002). Gay Versus Kathoey: Homosexual Identities in Thailand. *International Institute for Asian Studies*. Newsletter 29.
- Stevens, C. (2010). *Born Brilliant: The Life of Kenneth Williams*. John Murray. 206.

การศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำบาลีสันสกฤต
ในพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษสันสกฤต
ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ กับพจนานุกรม
ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

A Comparative Study of the Meaning of Pali and Sanskrit Words in Pali, Thai,
English and Sanskrit Dictionary of
Phra Chao Boromvongther Kromphrachanthaburinaruenat Version
and the Royal Institute Version of B.E. 2542 (A.D. 1999)

อดุลย์ คนแรง¹

บทคัดย่อ

บทความนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ พ.ศ.2513 กับในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เนื้อหาของบทความนี้แบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ 1. บทนำ 2. วัตถุประสงค์การศึกษา 3.วิธีดำเนินการศึกษา 4.การเปรียบเทียบรูปคำและความหมายของคำบาลีสันสกฤต 5.การวิเคราะห์การกลายความหมายของคำบาลีสันสกฤต 6.สรุปผลการศึกษา จากการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำบาลีสันสกฤตในหนังสือพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถกับคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 มีทั้งการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า 5 ประเภท ความหมายกว้างออก 2 ประเภท และความหมายย้ายที่ 2 ประเภท

Abstract

This article is a comparative study of the meaning of Pali and Sanskrit words in Pali, Thai, English and Sanskrit Dictionary of Phra Chao Boromvongther Kromphrachanthaburinaruenat Version of B.E. 2513 (A.D. 1970) and the Royal Institute Version of B.E. 2542 (A.D. 1999).The content of this article can be divided into 6 parts namely,

¹ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. Introduction 2. Objective of the Study 3. Research Methodology 4. A Comparison of Words and the Meaning of Pali and Sanskrit Words 5. An Analysis of the Changing of the Meaning of Pali and Sanskrit Words 6. Conclusion. The study is found that the changing of the meaning of Pali and Sanskrit words in Pali, Thai, English and Sanskrit of Dictionary of Phra Chao Boromvongther Kromphrachanthaburinaruenat Version and the Royal Institute Version of B.E. 2542 (A.D. 1999) consists of the changing of narrower meaning (5 types), wider meaning (2 types) and moving meaning (2 types).

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

หนังสือจินตามณีซึ่งเป็นตำราเรียนภาษาไทยเล่มแรกที่ตั้งขึ้นในสมัยอยุธยา บอกที่มาของคำภาษาต่างประเทศ ที่มีใช้ในภาษาไทย 8 ภาษา ได้แก่ มคธพากย์ (บาลี) สังสกฤตพากย์ (สันสกฤต) สิงห์พากย์ (ลังกา) ตะเลงพากย์ (รามัญ) ภูคามพากย์ (พม่า) กัมพูชพากย์ (เขมร) ชวาพากย์ (ชวา) หรือ ญูไชยพากย์ (ลาวพุงดำ) (พระโหราธิบดี, 2543: 50) ภาษาทั้ง 8 นี้ คนไทยนำมาใช้ปะปนกันในคำไทยในการสื่อความหมายและในการแต่งกาพย์กลอน ต่อมาพระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร) ได้เติมภาษาอังกฤษเข้ามาอีกภาษาหนึ่งเรียกว่า อิงคลิศพากย์ (เปลื้อง ณ นคร, 2540: 131) แต่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 บอกที่มาของคำภาษาต่างประเทศที่มีใช้ในภาษาไทย 14 ภาษา คือ เขมร (ข.) จีน (จ.) ชวา (ช.) ญวน (ญ) ญี่ปุ่น (ญี) ตะเลง (ต.) เบงกาลี (บ.) บาลี หรือ บาลี (ป.) ฝรั่งเศส (ฝ) มลายู (ม.) ละติน (ล.) สันสกฤต (ส.) อังกฤษ (อ.) ฮินดี (ฮ.) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 10) เมื่อมีคำบาลีสันสกฤตในหนังสือจินตามณีซึ่งเป็นหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรก และยังคงมีอยู่อย่างเพิ่มพูนในหนังสือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ชี้ให้เห็นว่า คำบาลีสันสกฤตมีใช้ในภาษาไทยมาเป็นเวลานานต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน การใช้คำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 มีลำดับดังนี้ คำบาลีหรือคำสันสกฤต - หน้าที่- ความหมายของคำ - ตัวอย่าง - (รูปคำเดิมบาลีสันสกฤต) เช่น สามานย์ ว. เลวทรามต่ำช้า เช่น ลูกสามานย์ ทำร้ายพ่อแม่, มักใช้ เข้าคู่กับคำ ชั่วช้า เป็น ชั่วช้าสามานย์. (ส. สามานุย). รูปคำเดิมสันสกฤตในวงเล็บ คือ (ส. สามานุย) ตรงกับรูปคำเดิมสันสกฤตในวงเล็บท้ายลำดับของคำในพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ พ.ศ. 2513 คือ (ส. สามานุย) ในคำว่า สามัญญ์ ทั่วไป, สามัญ (ส. สามานุย) เมื่อเปรียบเทียบคำสันสกฤต คือ สามานย์ พบว่า รูปคำเดิม

สันสกฤตเหมือนกัน คือ สามัญ แต่ความหมายต่างกัน คือ เลวทรามต่ำช้ากับทั่วไป เมื่อเปรียบเทียบรูปคำเดิมบาลี คือ สามัญ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ในคำว่า สามัญ 2 [สามัน] ว. ปรกติ, ธรรมดา, เช่น ชนชั้นสามัญ คนสามัญ. (ป. สามัญญ; ส. สามานุย). ในพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท พ.ศ. 2513 พบว่า รูปคำบาลีเหมือนกัน คือ สามัญ (ป.สามัญญ) และความหมายของคำบาลีก็เหมือนกัน คือ ทั่วไป, ปรกติ, ธรรมดา

หนังสือพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท ได้จัดพิมพ์ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2513 ตามพระราชปรารภในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า พจนานุกรม บาลี ไทย ซึ่งพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท ทรงเรียบเรียงไว้ เป็นหนังสือตำราที่สำเร็จขึ้นด้วยการศึกษาค้นคว้าอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง จัดเป็นหนังสือสำคัญมีค่ามากในทางอักษรศาสตร์ และภาษาศาสตร์ อันนักศึกษาจะอาศัยใช้ประโยชน์ในการศึกษาภาษาบาลี ศึกษาพระพุทธศาสนา ตลอดจนวิชาการสาขาอื่น ๆ อีกได้เป็นอย่างดียิ่ง (จันทบุรีนฤนาท, 2513: คำนำ) การจัดตำแหน่งคำในพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท มีลำดับดังนี้ คำบาลี - ความหมายภาษาไทย - คำสันสกฤต - คำบาลีโรมัน - คำอังกฤษ - คำสันสกฤตโรมัน เช่น กุศล - บุญ, ความสบาย - ส. กุศล - Kusalam - health, luck, happiness, good fortune, virtue, merit, good deeds, a good thing. - Skt. Kusals. (จันทบุรีนฤนาท, 2513: 241) การศึกษาเกี่ยวกับคำและความหมายคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท ยังไม่พบงานวิจัยใดได้ศึกษาไว้ ส่วนการศึกษากการเปลี่ยนแปลงด้านคำและความหมายของคำภาษาบาลี-สันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2542 มีงานวิจัยของสุกัญญาโสภี ไจกล้ำได้ศึกษาไว้

สุกัญญาโสภี ไจกล้ำ (2549: บทคัดย่อ) ทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากการเปลี่ยนแปลงด้านคำและความหมายของคำภาษาบาลี-สันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2542 พบว่า คำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 มีจำนวนทั้งสิ้น 6,460 คำ คำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 มีจำนวนทั้งสิ้น 6,513 คำ เป็นคำที่เพิ่มขึ้นจำนวน 72 คำ เป็นคำที่สูญไปจำนวน 19 คำ ลักษณะการเพิ่มของคำมากที่สุด คือ การเพิ่มคำที่มีความหมายใหม่ มีจำนวน 48 คำ ส่วนลักษณะการสูญของคำมากที่สุด คือ เป็นการสูญคำไปโดยสิ้นเชิง มีจำนวน 12 คำ เมื่อจำแนกตามลักษณะทางวัฒนธรรมภาษา หมวดคำที่พบมากที่สุด คำภาษาบาลีสันสกฤตที่เพิ่มขึ้น คือ หมวดคำเกี่ยวกับสติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึกและคุณค่า มีจำนวน 26 คำ และหมวดคำที่พบมากที่สุด คำภาษาบาลีสันสกฤตสูญไป คือ หมวดคำเกี่ยวกับสติปัญญา อารมณ์ ความรู้สึกคุณค่าและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีจำนวน 12 คำ ในด้านความหมาย คำภาษาบาลีสันสกฤตที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย มีจำนวน 217 คำ ประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมาย

ที่พบมากที่สุด คือ คำภาษาบาลีสันสกฤตที่มีความหมายกว้างออก มีจำนวน 141 คำ และพบน้อยที่สุด คือ คำภาษาบาลีสันสกฤตที่มีความหมายย่ำยี่ มีจำนวน 8 คำ

ผู้ศึกษาต้องการจะทราบว่าคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 มีความหมายคงเดิมหรือเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใดโดยการเปรียบเทียบความหมายของคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อเปรียบเทียบความหมายของคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ พ.ศ.2513 กับในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

2. วิธีดำเนินการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลจากหนังสือพจนานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ พ.ศ.2513 กับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

2. เปรียบเทียบข้อมูล คือ เปรียบเทียบรูปคำบาลีสันสกฤตที่ตรงกันจากหนังสือสองเล่มดังกล่าว โดยใช้หลักฐานจากวงเล็บคำทำนียบความหมายที่บอกรากศัพท์ของคำบาลีสันสกฤตไว้ในหนังสือสองเล่มนั้นที่ตรงกัน ถือว่าเป็นคำบาลีสันสกฤตคำเดียวกัน

3. วิเคราะห์ข้อมูล คือ เปรียบความหมายจากคำนิยามของรูปคำบาลีสันสกฤตที่ตรงกันแล้วตามเกณฑ์การกลายความหมายของคำในภาษา ได้แก่ ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย่ำยี่ (อนุমানราชชน, 2522: 262-269)

4. สรุปผลการศึกษา

คนไทยยอมรับคำต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยเป็นการยอมรับวัฒนธรรมและวิทยาการสมัยใหม่จากกลุ่มชนผู้พูดภาษานั้น เพื่อเปิดโลกทัศน์ไปสู่ความรู้ด้านต่างๆมากมาย ภาษาบาลีสันสกฤตนำไปสู่วิถีแห่งการฟื้นฟูตามหลักพระพุทธานุศาสตร์ทั้งเถรวาทและมหายาน ภาษาเขมรนำไปสู่พิธีการปฏิบัติในราชสำนัก การปกครองและพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ ภาษาจีนนำไปสู่วัฒนธรรมทางการค้าและอาหารการกิน ตลอดจนทั้งภาษาอังกฤษซึ่งเป็นกุญแจดอกสำคัญ ที่นำไปสู่วิทยาการสมัยใหม่ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อคนไทยยืมคำต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยก็ปรับคำที่รับมานั้นให้เป็นภาษาไทยในด้านต่างๆ คือ ด้านเสียงและด้านความหมายให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย เพราะคนไทยคุ้นเคย

กับคำไทย เมื่อคำยืมมาแตกต่างจากภาษาไทย ก็ต้องปรับให้เข้ากับภาษาไทยโดยธรรมชาติ คำยืมเหล่านี้ก็กลายเป็นภาษาไทย เจ้าของภาษาเดิมก็จำไม่ได้ เพราะคนไทยออกเสียงคำยืมเหล่านี้ด้วยสำเนียงไทยๆ และใช้ความหมายคำยืมเหล่านี้ ทั้งคงเดิม แคบเข้า กว้างออก และย้ายที่ความหมายไปตั้งแต่เพียงเล็กน้อยจนตรงกันข้ามจากความหมายเดิม คำยืมจึงมีวิวัฒนาการมาจากคำต่างประเทศรับเข้ามาใช้อยู่ในระบบภาษาไทยแล้วสลายความเป็นคำต่างประเทศไป คำยืมเหล่านี้มีประโยชน์เมื่อสนองความต้องการของผู้ใช้ คำยืมที่สนองความต้องการของผู้ใช้เพียงเล็กน้อยก็จะอยู่ในแวดวงการใช้ที่จำกัดแล้วก็สูญหายไปในที่สุด

ความหมายของคำยืมมีทั้งคงความหมายเดิมไว้และเปลี่ยนแปลงความหมายไปจากเดิมทั้ง แคบเข้า กว้างออก และย้ายที่ การปรับเปลี่ยนความหมายเพื่อสนองตอบความต้องการใช้ในภาษาของตนจึงทำให้การรับวัฒนธรรมมาเจริญยิ่งขึ้น ที่มาและการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำจึงควรศึกษาอย่างยิ่ง ที่มาของคำเป็นเรื่องที่น่าสนใจมาก เพราะคำมีชีวิตของตนเอง รู้จักเกิดแก่เจ็บตายเหมือนกัน ความหมายย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ ถ้าทราบที่มาของคำแล้ว นอกจากจะเห็นรูปร่างคือตัวสะกดตั้งแต่เดิมเป็นลำดับมา ยังจะเห็นความเปลี่ยนแปลงแห่งความหมายของคำเป็นลำดับมาอีกด้วย ความหมายในปัจจุบันอาจห่างจากความหมายเดิมได้มาก แต่ถ้าสืบสายการเปลี่ยนแปลงความหมายเป็นลำดับมาแล้ว จะเห็นเค้าความหมายเดิมคลี่คลายมาเหมือนดังต้นไม้แตกกิ่งก้านสาขาและผลิดอกออกผล จนลูกความหมายต่างจากต้นความหมายได้ ถ้าศึกษาค้นคว้าที่มาของคำแล้ว จะได้รสของคำต่างๆ อย่างประณีตขึ้นอีกมาก (นราธิปพงศ์ประพันธ์, 2514: 124-125)

การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นธรรมดาในทุกภาษา เพราะสาเหตุการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำที่มีอยู่มาก เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำแล้วก็มีผลเกิดขึ้นต่างๆกัน การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ใช่เรื่องที่ดี หรือไม่ใช่เรื่องที่เลว สิ่งที่ดีควรระวังก็คือไม่ควรใช้ภาษาโดยไม่พินิจพิเคราะห์ หรือใช้ภาษาแบบแก้งจนผิดธรรมชาติของการใช้ภาษา ซึ่งจะทำให้การสื่อสารผิดความหมายไป การกลายความหมายเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของภาษา เพราะภาษาเป็นของสังคมหรือเป็นของชาติ ดังนั้นเมื่อคนส่วนใหญ่ใช้ภาษาอย่างไร ภาษาในลักษณะนั้นย่อมถูกต้อง การเปลี่ยนแปลงใดๆในเรื่องภาษาจึงขึ้นอยู่กับผู้ใช้ส่วนใหญ่ บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะดึงภาษาให้เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วหรือจะหาทางยับยั้งการเปลี่ยนแปลงของภาษาหาได้ไม่ ใครฝันความจริงข้อนี้ผู้นั้นคือผู้ไม่เข้าใจภาษา

ความหมายเป็นสิ่งที่คู่กับเสียงทำให้เกิดเป็นคำศัพท์ในภาษา แต่การเปลี่ยนแปลงความหมายไม่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นคู่กับการเปลี่ยนแปลงด้านเสียงเสมอไป การเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย ในปัจจุบันยังไม่มีวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ หรือขั้นตอนที่เป็นแบบแผนอันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เหมือนกับการ

อธิบายถึงการ เปลี่ยนแปลงด้านเสียง นักภาษาศาสตร์ได้อธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความหมายแคบเข้า คือ การเปลี่ยนแปลงของคำที่กล่าวอ้างถึง เดิมมีจำนวน ประเภท หรือปริมาณของความหมายมาก เมื่อนำคำที่กล่าวอ้างถึงนั้นมาใช้ มีจำนวนหรือประเภทหรือปริมาณของความหมายน้อยลงกว่าเดิม

2. ความหมายกว้างออก คือ การเปลี่ยนแปลงของคำที่กล่าวอ้างถึง เดิมมีจำนวน ประเภท หรือปริมาณของความหมายน้อย เมื่อนำคำที่กล่าวอ้างถึงนั้นมาใช้ มีจำนวนหรือประเภทหรือปริมาณของความหมายมากขึ้นกว่าเดิม

3. ความหมายย้ายที่ คือการเปลี่ยนแปลงของคำที่กล่าวอ้างถึง เดิมมีความหมายอย่างหนึ่ง เมื่อนำคำที่กล่าวอ้างถึงนั้นมาใช้ กลับมีความหมายเป็นอีกอย่างหนึ่ง (อนุমানราชธน, 2522: 262-269)

การใช้อักษรย่อประกอบในการศึกษา คือ ปทน. หมายถึง หนังสือปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ และ พจน. หมายถึง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 และหลักเกณฑ์ในการพิจารณาว่ารูปคำบาลีสันสกฤตคำในปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ เป็นรูปคำบาลีสันสกฤต เดียวกันกับรูปคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 นั้น ได้ใช้การเปรียบเทียบรูปคำตั้ง และ รูปคำในวงเล็บท้าย ทั้งในปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถกับคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ที่ตรงกันทั้งพยัญชนะและสระ หรือตรงกันเพียงสระหรือพยัญชนะอย่างใดอย่างหนึ่งแต่อยู่ในกฎการเปลี่ยนแปลงของเสียงในทางภาษาศาสตร์ ถือว่าเป็นรูปคำบาลีสันสกฤตเดียวกัน ส่วนความหมายจะเหมือนกันหรือจะต่างกันได้ตามที่ปรากฏในผลการเปรียบเทียบคำ

สรุปรกฎเกณทการใชรูปรคาคบาลีสันสกฤตในภาษาไทย
(กำซัย ทอหงหลอ, 25378: 353-357)

กฎเกณทการใชรูปรคาคบาลีสันสกฤตในภาษาไทย	รูปรคาคบาลีสันสกฤตเดิม	รูปรคาคบาลีสันสกฤตที่ไทยใช
ใชรูปรคาคบาลีสันสกฤตเดิมไมตัดรูปรวิภตติออก	โมโห	โมโห
	พลั	พลั้ง
	นนานาจิตต	นนานาจิตตัง
ใชรูปรคาคบาลีสันสกฤตเดิมแตตัดรูปรวิภตติออก	กุมารโ	กุมาร
	โจโร	โจร
	ทุดโต	ทูต
ตัดส่วนคาคบออกใชแตส่วนหลัง	จาริตต	วีรต
	สามเณโร	เณร
	อุโปสโธ	โบสธ
ตัดส่วนหน้าและส่วนหลังของคาคบออกเหลือแตส่วนกลาง	อักโขภินิ	โข
แผลงสระและพยัญชนะให้ผิดรูปไปจากเดิม	กิตติ	เกียรติ
	วชิร	เพชร
	คโห	เคราะห์
เดิมไม้ทณษฆาตที่พยวงศัท้ายคาค	กรณีย	กรณีย
	สุริโย	สุริย
	โอรุโฐ	โอรุฐ
เดิมรูปรวรรณยุกต้อย่างคาคไทย	กปี	กปี
	พุกุโธ	พุกุโธ
	ธีโร	ธีร
เปลี่ยนรูปรคาคให้ต่างจากรูปรคาคเดิม	กติกกา	กฤษฏีกา
	สินิทุโธ	สนิท
	เสมูหิ	เสลด

3. การเปรียบเทียบรูปคำและความหมายของคำบาลีสันสกฤต

การเปรียบเทียบรูปคำบาลีสันสกฤตที่ตรงกันตามวงเล็บท้ายคำนิยาม ในพจนานุกรมบาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาท พ.ศ.2513 กับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ตัวอย่างคำบาลีสันสกฤตในพจน.ที่มีความหมายกว้าง แต่คำบาลีสันสกฤตในพจน.มีความหมายแคบเข้า

คำบาลีสันสกฤต ความหมายเดิม ในพจน.			คำบาลีสันสกฤต ความหมายแคบเข้าในพจน.	
ลำดับ ที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
1	กฏี	สะเอว, ตะโพก (ส. กฏี)	กฏี	น. สะเอว. (ป.).
2	กทลี	กล้วย, ธง, นางเห็น, ชะมด (ส. กทลี)	กทลี [กะทะ-]	น. กล้วย. (ป.).
			กัทลี [กัถทะลี]	น. กล้วย (ป., ส. กทลี).
3	กุมุท	ดอกบัว, จำนวนสังขยา, อุบลขาว (ส. กุมุท)	กุมุท [กะมุค] (แบบ)	น. (ป., ส. กุมุท ว่า บัวสายดอกขาว).
			กระมุท	น. บัว, กุมุท ก็ว่า. (แปลงมาจากกุมุท).
			โกมุท	น. บัวแดง. (ป.).
			โกเมศ	น. ดอกบัว, บัว. (เลื่อนมาจาก โกมุท).
4	กณฺเณ	หู, มุม, ที่สุด (ส. กรุณ)	กรรณ, กรรณ- [กัณ, กัณนะ-]	น. หู, ไบหู (ส. กรุณ).
			กัณณ (แบบ)	น. หู. (ป.; ส. กรุณ).
5	กลี	โทษร้าย, บาป, ทุกข์, ฉิบหาย, พ่ายแพ้ (ส. กลี)	กรรลี [กัณ-]	น. โทษ. (ส. กลี แปลงเป็น กระลี และแผลง กระลี เป็นกรรลี).
			กระลี	น. สิ่งร้าย, โทษ. ว. ร้าย เช่น กระลีชาติ กระลียุค.
			กาลี 1	ว. ชั่วร้าย, เสนียดจัญไร. (ส. กลี).
6	กวี	วานร, ผู้มีปรีชา, ผู้กล่าวซึ่งคำอันบุคคล ใคร่ (ส. กวี)	กระวี	น. นักปราชญ์ในการแต่งบทกลอน เช่น เสตจยั้งสาระ พินิจฉัย พร้อมด้วยหม่อมขุนมนตรีกระวีราชปโรหิตา โหราจารย์อยู่ในศีลสัจ. (สามดวง). (แปลงมาจาก กวี).
			กวี [กะวี]	น. ผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญในศิลปะการประพันธ์บทกลอน จำแนกเป็น 4 คือ 1. จินตกวี แต่งโดยความคิด 2. สุตกวี แต่งโดยได้ฟังมา 3. อรรถกวี แต่งตามความจริง 4. ปฏิภาณกวี แต่งกลอนสด. (ป.).

คํบาลีสนัสนกฤต คความหมายเดิม ในปทน.			คํบาลีสนัสนกฤต คความหมายคเคบค้ในพจน.	
ลําดับ ที่	คํ	คความหมาย	คํ	คความหมาย
7	กิริยา	กิริยาจิต, (จิตของพระอรหันต์) กิริยาอาการ, การกระทำ (สั. กิริยา)	กิริยา [กิริยา, กะริยา] (ไว)	น. คํที่แสดงอาการของนามหรือสรรพนาม. (ส. กิริยา; ป. กิริยา).
			กิริยา	น. การกระทำ; อาการที่แสดงออกมาด้วยกาย, มารยาท, บางทีใช้ในอาการที่ดี เช่น มีกิริยา หมายความว่ามีกิริยาดี.(ป.).
8	กจฺจโ	รักแรร้, เครือเถา, หญ้า (สั. กษณ)	กัจจะ [กัจจะ]	น. รักแรร้, (ป.; ส. กษณ).
9	กณฺจโก	เสื่อ, เกราะ, คความบง (สั. กณฺจก)	กัญจก, กัญจุกา (แบบ)	น. เสื่อ. (ป., ส.).
10	กฏฺฐึ	พีน, ป่าศึฏ, ป่าทึบ (สั. กษฐึ)	กัฐ (แบบ)	น. ไม้พีน; ไม้วัด (ป., ส. กฏฐึ; ส. กษฐึ).
			กฐฐ [กาด] (แบบ)	น. ไม้ (ป. กฏฐึ; ส. กษฐึ).
11	กณฺฏโก , กณฺฐึ โก	หนาม, ฆ่าศึก, ขนชูชัน (สั. กณฺฏก)	กษฐฐะ [กาดสะถะ] (แบบ)	น. ไม้พีน; ไม้วัด (ส.; ป. กฏฐึ).
			กัณฏกะ, กัณฐุกะ (แบบ)	น. หนาม. (ป., ส. กณฺฏก).
12	กมฺพุ	หอยสังข์, ทอง, กำไลมือ (สั. กมฺพุ)	กัมพุ (แบบ)	น. หอยสังข์; ทอง (ป., ส. กมฺพุ).
13	กุกฺโข, กุกฺโข	ยอด, ปลาย, ยอดกุเขา, ข้อฟ้า, ค้อน, พะเนินเหล็ก, กอง, มันคอง, มายา, โกง, เท็จ, ส่วนหนึ่งของไถ, เครื่องดัก สัตว์ (สั. กุกฺโข)	กุกฺ, กุกฺกา [กุด, กุดา] (กลอน)	น. ยอด (ป., ส. กุกฺ).
			กุกฺ, กุกฺกา [กุด, กุ ตา] (แบบ)	น. ยอด. (ป., ส.).

คํบาลีสัสนสกฤต คความหมายเดิม ในปทน.			คํบาลีสัสนสกฤต คความหมายแคบเข้ในพจน.	
ลําดับ ที่	คํ	คความหมาย	คํ	คความหมาย
14	กุสุมํ	ดอกไม้, ระดูหญิง (สั. กุสุม)	กุสุม, กุสุม- [กุสุมะ-, กุสุม มะ-] (แบบ)	น. ดอกไม้. (ป.).
15	เขตต์	เขตแดน, สัระ, เมีย, ตน, ที่ เป็นที่ซัดลง, ที่หว่านพืช, นา, ไร่, (สั. เกษตร)	เกษตร [กะเสด]	น. ที่ดิน, ทุ่ง, นา, ไร่ (ส. เกษตร; ป. เขตต์).
16	โกปิน	กรรมที่ไม่ควรทำ, ของลัษ, ฝ้ापิดของลัษ, ใช้การ ของที่ลัษ (สั. เกापิน)	เกापิน	น. ฝ้ापิดของลัษ. (ส. เกापิน; ป. โกปิน).
			โกปิน่า (ใบ; กลอน)	น. ฝ้ापิดของลัษ (ป. โกปิน).
17	โกฏ	ท่าย, ที่สุด, เงื่อน, โกฏหนึ่ง, ประเสริฐ (สั. โกฏ)	โกฏ [โกด]	น. ซ้อมาตรานับ เท่กับ 10 ลัษ.
18	โกณ	สิ่งทีทำให้พิณเป็นต้นดง, เครื่อง ดีดพิณ, คม, ปลาย, มุม, แ่ง (สั. โกณ)	โกณก, โกณะ [-นง] (แบบ)	น. มุม, เหลี่ยม, (ป.).
19	โกวิฟาร	ไม้ทองหลาง, ไม้สวรค์, ไม้ทรีก, ไม้ทองกวาว (สั. โกวิทาร)	โกวิฟาร [-ลาระ] (แบบ)	น. ไม้ทองหลาง. (ป.).
20	คณุถ	คัมภีร์, ร้อยกรอง, กิเลสเครื่องร้อย กรอง, ตัณหา (สั. ครนุท)	คันถ- [คันถะ-]	น. คัมภีร์. (ป.; ส. ครนุถ).

ตัวอย่างคำบาลีสันสกฤตในปทน. ที่มีความหมายแคบ แต่คำบาลีสันสกฤตในพจน. มีความหมายกว้างออก

คำบาลีสันสกฤตและความหมายเดิมในปทน.			คำบาลีสันสกฤตและความหมายกว้างออกในพจน.	
ลำดับที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
1	กपाल	กระเบื้อง, กะโหลก ศิระษะ, ส่วนแห่ง วัตถุมีหม้อเป็นต้น (ส. กपाल)	กบาล [กะบาน]	น. ส่วนกลางของกะโหลกศิระษะ, หัว, แผ่นกระเบื้อง, ลานกลางหมู่บ้าน , เครื่องเช่นผีที่ใส่ภาชนะกับตุ๊กตา แล้วนำไปทิ้งที่ทาง สามแพร่ง และต่อยหัวตุ๊กตาเสีย เรียกว่า เสียกบาล, เรียกภาชนะ ที่ใส่เครื่องเช่นนั้น (ป., ส. กपाल).
2	กมล	ดอกบัว (ส. กมล)	กมล [กะมน]	น. บัว , ใจ, ว. เหมือนบัว(ป., ส.).
			กมล- , กมลลา	น. ชื่อฉันท์ (ป. ว่า นางงาม; ส. ว่า พระลักษมี).
			กมลาค [กะมะลาด] (กลอน)	น. บัว; ใจ. (ป., ส. กมล + ศ เข้าลิลิต).
			กมลเศ [กะ มะเศด] (กลอน)	น. บัว; ใจ; พระนารายณ์ (ป., ส. กมล + ศ เข้าลิลิต; ในสันสกฤตหมายความว่า ผู้เป็นใหญ่แห่งพระลักษมี คือ พระนารายณ์ มาจาก กมลลา = พระลักษมี + อีศ = เป็นใหญ่).
3	ชนตุ	สัตว์ (ส. ชนตุ)	ชันตุ (แบบ)	น. สัตว์เกิด, สัตว์, คน, ต้นไม้. (ป., ส.).
4	ตรล	ข้าวต้ม (ส. ตรล)	ตรละ 1 [ตระระละ] (แบบ)	น. ข้าวต้ม. (ป., ส.).
			ตรลา [ตระระลา] (แบบ)	น. ข้าวต้ม; น้ำผึ้ง; เหล้า. (ป., ส. ตรล).
5	ทิว	นก (ส. ทิว)	ทิว, ทิว- [ทะวิด, ทะวิชะ-] (แบบ)	น. นก; พรหมณ์. (ป., ส. ทิว ว่า ผู้เกิด 2 หน).
			ทิว-, ทิวชะ [ทิวชะ-] (แบบ)	น. ผู้เกิด 2 ครั้ง คือ นก และพรหมณ์. (ป., ส. ทิว).

คำบาลีสันสกฤตและความหมายเดิมใน ปจน.			คำบาลีสันสกฤตและความหมายกว้างออกในพจน.	
ลำดับที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
6	ธมฺมราชา	ผู้เป็นพระราชา เพราะธรรม, พระพุทฺธเจ้า(ส. ธมฺม+ราชา.)	ธรรมราชา	น. พระราชาแห่งธรรม คือ พระ พุทฺธเจ้า, พระราชาผู้ ทรงธรรม, พญายม.
7	ธณฺญู	วัตถุอันบุคคลพึง สงวน, ข้าวเปลือก, ธัญพืช เช่น ข้าว สาลี (ส. ธาณฺย.)	ธัญ 1 [ทัน]	ว. รุ่งเรือง, มั่งมี, มีโชค, ดี, เลิศ, (ป. ธณฺญู; ส. ธนฺย).
			ธัญ 2, ธัญญู [ทัน, ทัณฺยะ]	น. ข้าวเปลือก. (ป. ธณฺญู; ส. ธาณฺย).
8	นกุโก	จระเข้ (ส. นกุร.)	นกกะ (แบบ)	น. จระเข้, เต่า. (ป.; ส. นกุร).
9	นาภิ	ดุม, สะดือ (ส. นาภิ.)	นาภิ, นาภิ 1	น. สะดือ, ราชาศัพทใช้ว่า พระนาภิ, เช่น พระพุทฺธรูป ส่วนสูงวัดจาก พระบาทถึงพระนาภิ ท้อง เช่น ประจวรพระนาภิ; ดุมเกวียน, ดุมรถ; ศูนย์กลาง. (ป., ส.).
10	นาวา	เรือ, ลำเนา, กำปั่น (ส.เนา,นาว.)	นาวา 1	น. ยศทหารเรือหรือทหารอากาศชั้นสัญญาบัตร สูง กว่าเรือเอกหรือ เรืออากาศเอก ต่ำกว่าพลเรือตรีหรือ พลอากาศตรี.
			นาวา 2 (แบบ)	น. เรือ. (ป.).
			นาเวศ (กลอน)	น. เรือ.
11	นิโก	คล้าย, เสมอกัน, เหมือน (ส.นิก.)	นิภา (แบบ)	น. แสง, แสงสว่าง. (ป., ส.). ก. เทียม, เสมอ, เทียบ. (ป., ส. นิก).
12	นียโม	ความกำหนด, ประพฤติ, จำศีล ความแน่นอน ความกำหนดแน่, พรต (ส.นียม.)	นียม (แบบ)	น. การกำหนด. (ป., ส.). ก. ชมชอบ, ยอมรับนับถือ, ชื่นชมยินดี

คำบาลีสันสกฤตและความหมายเดิมในปทน.			คำบาลีสันสกฤตและความหมายกว้างออกในพจน.	
ลำดับที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
13	นิราโศ	ผู้มีความทะเยอทะยาน ออกแล้ว,ไม่มีความหวัง, ไม่มีความปรารถนา (ส. นิสฺ+อาศฺ.)	นิราศ 1 [วาด]	ก. ไปจาก, ะหะระหน, ปราศจาก. น. เรื่องราวที่พรรณนาถึง การจากกันหรือจากที่อยู่ไป ในที่ต่าง ๆ เป็นต้น มักแต่งเป็นกลอนหรือ โคลง เช่น นิราศนรินทร์ นิราศเมืองแกลง. (ส.).
			นิราศ 2 [วาด]	ก. ปราศจากความหวัง, ไม่มีความต้องการ, หมดอยาก, เหยยอยู่. (ส.; ป. นิราศ).
14	เนตฺตํ	หน่วยตา, นัยน์ตา (ส. เนตฺร)	เนตร [เนต] (แบบ)	น. ตา, ดวงตา. (ส.; ป. เนตฺต); ผู้นำทาง เช่น เนตรนารี.
15	เนสาท	นายพราน (ส. ไนษาท)	เนษาท (แบบ)	น. ไนษาท, พรานป่า, เาะป่า; ชาวประมง; ไจร. (ส. ไนษาท; ป. เนสาท).
16	ปริญญา	ความรอบรู้, กำหนดรู้ (ส. ปริชฺญา)	ปริญญา [ประรินยา]	น. ความกำหนดรู้, ความหยั่งรู้, ความรู้รอบ; ชั้นความรู้ ชั้น มหาวิทยาลัยซึ่งประสาทให้แก่ผู้ที่สอบไล่ได้ตามที่ กำหนดไว้, ถ้า ประสาทแก่ผู้ทรงวิทยาคุณหรือผู้มี เกียรติตามที่เห็นสมควร เรียกว่า ปริญญาภิตติมศักดิ์. (ป.; ส. ปริชฺญา).
17	วาฬ	งู (ส. วุยาท, วุยาล)	พาฬ, พาฬ [พา ละ]	น. งู, สัตว์ร้าย, ช้างร้าย, สิงโต, เสือ. (ป. พาล, วาฬ; ส. วุยาท, วุยาล).
18	มาน	จงหอง, ถือตัว, มานะ, อหังการ (ส. มานะ)	มานะ 2	น. ความพยายาม, ความตั้งใจจริง, ความพากเพียร, เช่น มีมานะอดทน มีมานะในการทำงาน; ความถือตัว. (ป.).
19	รติ	ยินดีแล้ว (ส. รต)	รตะ [ระ ตะ]	น. ความสุข, ความสนุก. ก. ยินดี, ชอบใจ, สนุก. (ป., ส. รต ว่า ผู้ยินดี).
20	ริปุ	ข้าศึก, ศัตรู (ส. ริปุ)	ริปุ, ริปุ	น. ข้าศึก, ปรปักษ์, คนโกง. (ป., ส.).
21	วราโก	หม้อ, กระบอก (ส. วารก)	วรากะ (แบบ)	น. ตุ่ม, ไห, หม้อน้ำ. ว. นำเวทนา, นำสงสาร. (ป., ส.).

คํบาลีสันสกฤตแลลความหมายเดิมในปทน.			คํบาลีสันสกฤตแลลความหมายกวางออกในพจน.	
ลํดับที่	คํ	ความหมาย	คํ	ความหมาย
22	วิตุกโก	วิตก, ตริก (สั. วิตรุก)	วิตก, วิตก [วิตกกะ, วิตก]	ก. เป็นทุกขั, ร้อนใจ, กังวล, เช่น วิตกว่าจะเกิดสงคราม, มักใช้เข้าคู่กับคํกังวล เป็น วิตกกังวล เช่น ออย่าวิตกกังวล ไปนั้กเลยพรงนี้สัถนการณัคองจะดีขึ้น. น. ความตริก, ความตริ, ความคิด. (ป. วิตุก; ส. วิตรุก ว่า ลังเลใจ).
23	วิตุถาโร	พิสตร, กวาง, ความแพร่หลาย, ยัดยาว, เน้นช้ (สั. วิสตร)	วิตถาร [วิตถาน]	ว. กวางขวาง, มากเกินไป, พิสตร. (ป.; ส. วิสตร); นอกแบบ, นอกทง, (เกินวิสัยปรกติ) เช่น พวกเด็ก ๆ ชอบเล่น วิตถาร เอน้ำสกปรกผสมแ่งสาดเข้าไป ในรถประจำทง ในวันสงกรานต์.
24	สินธุ	ทะเล (สั. สินธุ)	สินธุ	น. ลํน้ำ, แม่น้ำ, สายน้ำ, น้ำ, ทะเล, มหาสมุทร, ใช้ว่า สินธุ หรือ สินธุ ก็มี ชื่อแม่น้ำสำคัญสายหนึ่งในชมพู ทวีป บัจจุบันอยู่ในประเทศอินเดียแลลปากีสถาน. (ป., ส.).

ตัวอย่างคํบาลีสันสกฤตในปทน. ทีมีความหมายอย่างหนึ่ง แต่คํบาลีสันสกฤตในพจน. เปลี่ยนเป็นมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง คือมีความหมายย้ายที

คํบาลีสันสกฤตแลลความหมายเดิมในปทน.			คํบาลีสันสกฤตแลลความหมายย้ายทีในพจน.	
ลํดับที่	คํ	ความหมาย	คํ	ความหมาย
1	กุกุมพิโก, กุกุมพิโก, กุกุมพี	ผู้มีทรพยั (สั. กุกุมพินุ)	กระกุกุมพี,	น. ชนชั้นต่ำ, นิยมใช้เข้าคู่กับคํ ไพร่ เป็น ไพร่กระกุกุมพี. (ป. กุกุมพิก ว่า คนมั่งมี).
			กุกุมพี	ดู กระกุกุมพี. (ป. กุกุมพิก; ส. กุกุมพินุ).
2	กปีไล	สีแแดง, ดํแแดง (สั. กปีล)	กระบิล	น. ระเบียบ, หมู่. (แผลงมาจาก กปีล).
			กปีล 1 [กะบีน] (แบบ)	น. ลิง. (ส. กปีล).
			กปีล 2	[กะบีน] น. ระเบียบ, แบบ, ทง, วิถีการ , กระบวน, หมู่, บรรดา, (เทียบ ส. กปีล ว่า ชนิด, จำพวก, ตระกูล).
			กะบิล	น. ระเบียบ, หมู่. (ดู กปีล 2).

คำบาลีสันสกฤตและความหมายเดิมในปทน.			คำบาลีสันสกฤตและความหมายย้ายที่ในพจน.	
ลำดับที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
3	ขตุติยานี	นางกษัตริย์ (ส. กุษตุริยานี)	กระษัตริ์	น. ผู้หญิง.
			กษัตริ์ [กะสัดตุริ] (โอบ)	น. สตรี เช่น จักเสียมสวัสดักษัตริ์. (กฤษณา).
4	กัญญา	หญิงผู้ยังชายให้ยินดี, ผู้หญิง,สาวน้อย (ส. กัญญา)	กัญญา 2 [กันยา]	น. เครื่องบังแดดรูปหลังคา ใช้สำหรับ แคว่หามหรือเรือยาว เพื่อเป็นเกียรติยศ, เรียกแคว่หามหรือเรือยาวที่มีกัญญาว่า แคว่กัญญา เรือกัญญา.
			กัญญา 3 [กันยา]	น. เรียกข้าวเหนียวดำพันธุ์หนึ่งที่เมล็ด ดำเป็นมันว่า ข้าวกัญญา.
5	กบปิโย	อันสำเร็จ,สมควร (ส. กลปิิก)	กบปิย [กบปี] (ปาก)	น. กบข้าว (ใช้เฉพาะภิกษุสามเณร), มัก ใช้ เข้าคู่กับ จังหัน ว่า กบปิยจังหัน.
6	กปฺปนา	ดำริ, จัดแจง, ตระเตรียม, รำพึง, เครื่องแต่ง (ส. กลปฺปนา)	กัลปนา [กันละปะนา]	ก. เจาะจงให้. น. ที่ดินหรือสิ่งอื่นเช่นอาคารซึ่ง เจ้าของ อุทิศผลประโยชน์ให้แก่วัดหรือศาสนา; ส่วนบุญที่ผู้ทำ อุทิศให้แก่ผู้ตาย. (ส.; ป. กปฺปนา).
7	กปฺปรุกฺโข	ต้นกัลปพฤกษ์, ไม่ทำประโยชน์ให้สำเร็จ (ส. กลฺป + วุฤกฺษ)	กัลปพฤกษ์ กัลป-, กัลปี [กันละ ปะ-, กัน] น. กัลป, (ส.; ป. กปฺป). พฤกษ์, พฤกษ์ น. ต้นไม้. (ส. วุฤกฺษ; ป. รุกฺข).	น. ชื่อไม้ต้นชนิด <i>Cassia bakeriana</i> Craib ในวงศ์ Leguminosae มีมากทาง ภาคอีสานและภาคเหนือ ดอกสีชมพู อ่อนออกเป็นช่อในระหว่างกิ่งใบหรือผล ใบใหม่ ฝักมีขนนุ่ม.
8	กลวิงฺโก	นกกระจะอก (ส. กลวิงฺก)	การวิก [การะวิก]	น. นกการเวก (ป. กรวิก; ส. กรวิก, กลวิงฺก).
9	กฺฤณิ	คนง่อย,คนกระจะอก (ส. กฺฤณิ)	กฺฤณิ, กฺฤณี	น. กระเข้

คำบาลีสันสกฤตและความหมายเดิมในปทน.			คำบาลีสันสกฤตและความหมายยัยที่ในพจน.	
ลำดับที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
10	เกโส	ผม (สั. เกศ)	เกศา (กลอน)	น. หัว.
			เกศี (กลอน)	น. หัว.
11	จลนี	เลี้ยงผา,เนื้อสมัน (สั. จลน)	จลนี 2 [จละ-] (กลอน)	น. ชะนี เช่น จลนีหวนโหนปลายทุม. (ม. คำ หลวง ทานกัณฑ์). (ป.).
12	ธาตี	พี่เลี้ยง,นางนม (สั.ธาศูรี)	ธาศูรี [ทาศูรี] (แบบ)	น. แผ่นดิน, โลก (ส.).
			ธาศูรี [ทาศูรี] (กลอน)	น. แผ่นดิน, โลก. (ส. ธาศูรี).
13	วีโร	ความเพียร, ผู้มีความ ครั้นคร้ามไปปราศแล้ว, ผู้แก้แค้น, ความกล้า หาญ (สั.วีร.)	พิเรนทร์ [พิเรน]	ว. อุตรินอกลุ่มนอกทาง เช่น เล่นพิเรนทร์ คนพิเรนทร์. (ส. วีร + อินฺทฺร).
	อินฺโท	พระอินทร์, ผู้เป็นใหญ่ (สั. อินฺทฺร)		
	วีรฺนฺโท	น. จอมนักรบ, พระเจ้า แผ่นดิน. (ส. วีร + อินฺทฺร).		
14	โมโห	ความลุ่มหลง, ความ หลง, ความไม่รู้, เวลา. สลบ (สั.โมห)	โมโห	ก. โกรธ.
15	ยโส	ยศ, เกียรติ (สั.ยศสุ)	ยโส	ก. เย่อหยิ่งเพราะถือตัวว่ามียศ มีปัญญา มี ความรู้ มีกำลัง มีทรัพย์ ฯลฯ.
16	วาสนา	ธรรมชาติเครื่องอบรม, ความแต่ง,ความปรุง, ความอบรม (สั.วาสนา)	วาสนา [วาตสะหฺนา]	น. บุญบารมี, กุศลที่ทำให้ได้รับลาภยศ, เช่น เด็กคนนี้มีวาสนาดี เกิดในกองเงินกอง ทอง, มักใช้เข้าคู่กับคำ บุญ หรือ บารมี เป็น บุญวาสนา หรือ วาสนาบารมี เช่น เป็นบุญ วาสนาของเขา เขาเป็นคนมีวาสนาบารมี มาก. (ป., ส.).

คำบาลีสันสกฤตและความหมายเดิมในปทน.			คำบาลีสันสกฤตและความหมายย้ายที่ในพจน.	
ลำดับที่	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
17	สาธารณโณ	ทั่วไป, สามัญ (ส.สาธารณ)	สาธารณ์ [สาทาน]	ว. ต่ำ, เลว; ชั่วช้า, เช่น ดังกากาศชาติช้า สาธารณ์ จะประมาณหมายหงส์พงศ์พระ ยา. (อิเหนา), บางที่ใช้เข้าคู่กับคำ ชั่วช้า เป็น ชั่วช้าสาธารณ์; ทั่ว ๆ ไป เช่น ของ สาธารณ์. (ป., ส. ว่า ทั่วไป, สามัญ). ความหมายย้ายที่
			สาธารณ-, สาธารณะ [สาทระนะ]	ว. เพื่อประชาชนทั่วไป เช่น สวนสาธารณะ โทรศัพท์ สาธารณะ บ่อน้ำสาธารณะ, ทั่วไป เช่น ถนนนี้ไม่ใช่ถนนสาธารณะ อย่าแต่งตัวประเจิดประเจ้อในที่สาธารณะ. (ป., ส.). ความหมายคงเดิม
18	สามัญญ	ทั่วไป, สามัญ (ส. สามานุย)	สามานย์	ว. เลวทรามต่ำช้า เช่น ลูกสามานย์ทำร้าย พ่อแม่, มักใช้เข้าคู่กับคำ ชั่วช้า เป็น ชั่วช้า สามานย์. (ส. สามานุย). ความหมายย้ายที่
			สามัญ 2 [สามัน]	ว. ปกติ, ธรรมดา, เช่น ชนชั้นสามัญ คน สามัญ. (ป. สามัญญ; ส. สามานุย). ความหมายคงเดิม
19	อนาโถ	ไม่มีที่พึ่ง (ส.อ + นาท)	อนาถ [อะหุนาถ]	ก. สงสาร, สิ้นเวช, สลดใจ. (ป., ส. อนาถ ว่า ไม่มีที่พึ่ง).
20	อนิจใจ	ไม่เที่ยง (ส.อ+นิตฺย)	อนาจอนาถ [อะเหณิต อะหุนาถ]	ก. สลดใจเป็นอย่างยิ่ง. (ป. อนิจจ ว่า ไม่เที่ยง + อนาถ ว่า ไม่มีที่ พึ่ง).
	อนาโถ	ไม่มีที่พึ่ง (ส.อ + นาท)		
	อนิจจอนาโถ	ไม่เที่ยงและไม่มีที่พึ่ง		
21	อปฺปิโย	ไม่เป็นที่รัก (ส.อ+ปฺริย)	อัปฺริย [อัปฺริ]	ว. ระยำ, จัณไร, เลวทราม, ต่ำช้า, ชั่วช้า, ไม่เป็นมงคล. (ส. อปฺริย; ป. อปฺปิโย).
22	อิจฺฉา	ความปรารถนา, ตัณหา, โลก, ความอยาก(ส.อิจ ฉา)	อิจฉา [อิฉ-]	ก. เห็นเขาได้ดีแล้วไม่พอใจ อยากจะมีหรือ เป็นอย่างเขาบ้าง (มีความหมายแยกว่า ริษยา). (ป., ส. อิจฉา ว่า ความอยาก, ความต้องการ, ความปรารถนา).

4. การวิเคราะห์การกลายความหมายของคำบาลีสันสกฤต

การวิเคราะห์การกลายความหมายของคำบาลีสันสกฤต คือ วิเคราะห์นิยามความหมายของรูปคำที่ตรงกัน แต่ความหมายต่างกับออกไปทั้งแคบเข้า กว้างออก และย้ายที่ ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์การกลายความหมายแคบเข้าของคำบาลีสันสกฤต

ความหมายแคบเข้า	คำบาลีสันสกฤต	ความหมายในปจน.	ความหมายในพจน.
คำเดิมมีความหมายที่ต่างกันหลายประการแคบเข้าเหลือเพียงความหมายเดียว	กทลี	กล้วย, ธง, นางเห็น, ชะมด	กล้วย
	กุสุม	ดอกไม้, ระดูหญิง	ดอกไม้
คำเดิมมีความหมายที่ต่างกันหลายประการแคบเข้าเหลือความหมายที่คล้ายกัน ๒ ประการ	กรรณ	หู, มุม, ที่สุด	หู, ใบหู
คำเดิมมีความหมายที่ต่างกันหลายประการแคบเข้าเหลือความหมายที่คล้ายกัน 4 ประการ	เกษตร	เขตแดน, สรีระ, เมีย, ต้น, ที่เป็นที่ซัดลง, ที่หว่านพืช, นา, ไร่,	ที่ดิน, ทุ่ง, นา, ไร่
คำเดิมมีความหมายหลายประการที่คล้ายกันแคบเข้าเหลือเพียงความหมายเดียว	โกวิฬาร	ไม้ทองกลาง, ไม้สวรรค์, ไม้ซีก, ไม้ทองกวาว	ไม้ทองกลาง
คำเดิมมีความหมายที่คล้ายกันหลายประการแคบเข้าเหลือความหมายที่คล้ายกัน 2 ประการ	กัฐ	พิน, ป่าชฎ, ป่าทีบ	ไม้พิน, ไม้วัด

การวิเคราะห์การกลายความหมายกว้างออกของคำบาลีสันสกฤต

ความหมายกว้างออก	คำบาลีสันสกฤต	ความหมายในปจน.	ความหมายในพจน.	
คำเดิมมีความหมายเพียงประการเดียว กว้างออกมีความหมายหลายประการ	ต่างกัน	กมล	ดอกบัว	บัว, ใจ, ชื่อฉันท
	คล้ายกัน	รตะ	ยินดีแล้ว	น. ความสุข, ความสนุก. ก. ยินดี, ชอบใจ, สนุก.
คำเดิมมีความหมายหลายประการ กว้างออกมี	ต่างกัน	วรากะ	หม้อ, กระบอก	ตุ่ม, ไห, หม้อน้ำ. น้ำเวทนา, น้ำสงสาร.

ความหมายหลายประการ		ธัญ	วัตถุอันบุคคลพึงสงวน, ข้าวเปลือก, ธัญพืช	รุ่งเรือง, มั่งมี, มีโชค, ดี, เลิศ, ข้าวเปลือก
	คล้ายกัน	นาภี	ดุม, สะดือ	สะดือ, พระนาภี, ท้อง ดุมเกวียน, ดุม รถ; ศูนย์กลาง.
		นิภา	คล้าย, เสมอกัน, เหมือน	แสง, แสงสว่าง เทียม , เสมอ, เทียบ.

การวิเคราะห์การกลายความหมายย้ายที่ของคำบาลีสันสกฤต

ความหมายย้ายที่		คำบาลีสันสกฤต	ความหมาย ในปทน.	ความหมาย ในพจน.
ความหมายย้ายที่	ตรงกันข้าม	กระฎุมพี กะฎุมพี	ผู้มีทรัพย์	น. ชนชั้นต่ำ, นิยมใช้เข้าคู่ กับคำ ไพโร เป็น ไพโร กระฎุมพี.
	โดยนัย	โมโห	ความลุ่มหลง, ความหลง, , ความไม่รู้, เซลา. สลบ	โกรธ.
		เกศา	ผม	หัว.

5. สรุปผลการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำบาลีสันสกฤตในหนังสือปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาทกับคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 มีทั้งการเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย้ายที่

การเปลี่ยนแปลงความหมายแคบเข้าพบว่า คำเดิมมีความหมายที่ต่างกันหลายประการแคบเข้าเหลือเพียงความหมายเดียว คำเดิมมีความหมายที่ต่างกันหลายประการแคบเข้าเหลือความหมายที่คล้ายกัน 2 ประการ คำเดิมมีความหมายที่ต่างกันหลายประการแคบเข้าเหลือความหมายที่คล้ายกัน 4 ประการ คำเดิมมีความหมายที่คล้ายกันหลายประการแคบเข้าเหลือเพียงความหมายเดียว และ คำเดิมมีความหมายที่คล้ายกันหลายประการแคบเข้าเหลือความหมายที่คล้ายกัน 2 ประการ

การเปลี่ยนแปลงความหมายกว้างออก พบว่า คำเดิมมีความหมายประการเดียวกว้างออกมีความหมายที่ต่างกันและคล้ายกันหลายประการ คำเดิมมีความหมายหลายประการกว้างออกมีความหมายที่ต่างกันและคล้ายกันหลายประการ

การเปลี่ยนแปลงความหมายย้ายที่พบว่า มีทั้งความหมายย้ายที่ตรงกันข้าม และความหมายย้ายที่โดยนัย

การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำบาลีสันสกฤตแบบแคบเข้าหรือกว้างออก เป็นไปตามความหมายที่สังคมไทยต้องการใช้ ความหมายเดิมบางส่วนยังคงเหลืออยู่ เพียงแต่นำความหมายมาใช้จำนวนน้อยลงจึงกลายเป็นความหมายแคบเข้า หรือเพิ่มความหมายจากเดิมให้มีมากขึ้นจึงกลายเป็นความหมายกว้างออก การเปลี่ยนแปลงความหมายทั้งแบบแคบเข้าและกว้างออก เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมายเดิมเป็นหลักอยู่ก่อนแล้วจึงเพิ่มจำนวนความหมายใหม่ที่คล้ายความหมายเดิมมากขึ้น หรือลดจำนวนความหมายลงจากที่มีอยู่เดิม ส่วนการเปลี่ยนแปลงความหมายแบบย้ายที่ มีทั้งยังคงความหมายเดิมเหลืออยู่แบบความหมายย้ายที่โดยนัยและไม่มีความหมายเดิมเหลืออยู่เลยแบบความหมายย้ายที่ตรงกันข้าม

บรรณานุกรม

กำชัย ทองหล่อ. 2537. **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: อมรรการพิมพ์.

จันทบุรีนฤนาถ, กรมพระ. 2513. **ปทานุกรม บาลี ไทย อังกฤษ สันสกฤต ฉบับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ**. พระนคร: โรงพิมพ์ศิริพร. นราธิปพงศ์ประพันธ์, พล.ต. กรมหมื่น. 2514. **วิทยาวรรณกรรม**. กรุงเทพมหานคร: แพร่วิทยา.

เปลื้อง ณ นคร. 2540. **ภาษาวรรณนา: วิวัฒน์และวิบัติของภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์.

สุกัญญาโสภี ใจกล้า. 2549. **การศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านคำและความหมายของคำบาลีสันสกฤตในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 และ พ.ศ. 2542**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

โหราธิบดี, พระ. 2543. **จินตามณี**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดโรงพิมพ์ชวนการพิมพ์.

อนูมานราชธน, พระยา. 2522. **นิรุกติศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: คลังวิทยา.